

SİVİL EĞİTİM

9. SINIF İÇİN

•ÖĞRENCİLER REHBERİ•

İÇİNDEKİLER

Konu

1

SİVİL
KİMLİK

4

Konu

2

SİVİL
TOPLUMDAKİ
BAĞLILIK VE
İŞBİRLİĞİ

48

Konu

3

VATANDAŞ
VE SİVİL
EĞİTİM

116

Konu

4

KÜLTÜR,
KÜLTÜREL
KİMLİK,
DİN VE
SOSYAL
MEDYA

160

Konu

5

VATANDAŞ
VE DEVLET

202

Konu

6

VATANDAŞ
VE AVRUPA

248

Konu

1

SİVİL KİMLİK

İçindekiler:

Kişisel
Özelliklerin
Gelişimi

Birinci Ders

Öğrenim Amaçları:

- ➔ Kişisel özellikler gelişimini sağlamak, kendi özellikleri ve diğerlerine ait özellikler arasındaki farklılıkları bulmak.

Öğrenim Sonuçları:

Öğrencinin aşağıda ifade edilen hususlarda becerileri mevcuttur:

- ➔ Kişisel özelliklerin gelişimini analiz etmekle birlikte değerlendirme yapar, ilerleme derecelerini inceler, başarıları ve meydan okumaları gözden geçirir;
- ➔ Onun kişisel özellikleri ve imkanlarıyla bağdaşan gerçekçi amaçlar ortaya koyar. Aynıklarına ulaşabilmek adına büyük gayretler sarfeder.

Gerekli Malzemeler:

Çalışma Sayfaları 1.1. ve 1.2., kağıt, kalem

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Bireysel çalışma, çiftlerle çalışma, söyleşi, grup tartışması

Ders Giriş Kısmı

(10 dk.)

Giriş kısmında öğretmen öğrencilere planlama, oluşturma ve amaçlara ulaşabilmek amacıyla çalışma yürütecekleri hususunda bilgi verir.

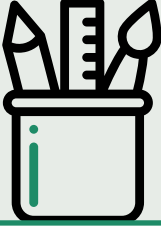
Faaliyet: En-An (Olay)

Öğrenciler çiftler şeklinde çalışmaktadır. Öğrencilere, mevcut yıl içerisinde başlarına gelen ilginç bir anı hatırlamak görevi verilir. Bu durum elde ettikleri bir başarıyla, gurur duydukları bir olayla, çalıştıkları bir işle ve bir işe verdikleri emekle alakalı olabilir. Bu durum, onları mutlu eden veya çok önemli gördükleri bir durum olabilir. İlk önce çiftlerin bir üyesi o anı tanımlar / açıklar, diğer öğrenci ise çok dikkatlice dinler ve daha çok sayıda ilginç ayrıntı yakalayabilmek adına sorular yöneltir.

Tartışma

Öğretmen tartışma ortamı oluşturmak adına sorular yöneltmeye başlar: Size göre "En - An" faaliyetiyle neden başladığımızı düşünüyorsunuz? Öğrencilerin verdikleri cevaplar dinlendikten sonra bizim için kıymetli ve önemli olan hususları daha doğrusu bizi yakından ilgilendiren ve bizi anlatan değerleri keşfedebiliriz. Elde edilen değerler, bizim yaşam amaçlarımızın altyapısının oluşturulmasına destek sağlayan değerler olacaktır. Aynı zamanda, bizim amaçlarımıza daha doğrusu bizim özelliklerimize hangi şekilde ulaştığımızı dair yöntemleri görürüz.

Ders Ana Kısmı

(25 dk.)

Söz konusu içerik çerçevesinde elde edilmesi gereken amaç ve beklenen sonuçların bünyesinde teorik bilgiler mevcut değildir. Bundan dolayı dersin ana kısmı, kişisel özellikler ve beceriler elde etmek gibi şahsi amaçlar ve bu amaçlara ulaşabilmek yolunda kaydedilen ilerlemenin analiz edilmesi üzere öğrenciler tarafından yapılan faaliyetlerden ibarettir.

Faaliyet: Benim Kimliğim

Öğretmen öğrencilere Çalışma Listesi 1.1'i teslim ettikten sonra aynısının bağımsız bir şekilde doldurulmasını talep eder.

Bireysel çalışmanın tamamlanmasıyla birlikte öğretmen, tartışma ortamı oluşturmak üzere aşağıda ifade edilen soruları yöneltir:

Size göre söz konusu faaliyeti yapmamızın asıl sebebi nedir?

Kişisel gelişime yönelik belirlenen amaçların sizin kendi özelliklerinizle bağlantısı hangi şekildedir?

Öğretmen gelişimimizi planlama yolunda kendi kendimizi, bize ait değerleri, özellikleri, onların oluşmasına etki eden hususları çok iyi bir şekilde bilmemiz ve onlara hakim olmamız gerektiğini özetler. Şahsi özelliklerimizi daha iyi bir şekilde yönetebilmekle birlikte bizler, kendi amaçlarımızı ve aynılarına ulaşmamızın mümkün olmasını daha rahat bir şekilde elde edebileceğimizi ifade eder. Bu yolda ilerlediğimiz takdirde, kendimizi daha iyi anlatabilecek ve yaşadığımız toplumdaki yerimizi daha başarılı ortaya koyabilmemiz mümkün olur.

Bahsekonu hazırlık çalışmaları sıradaki faaliyet ile devam edecektir - Söyleşi.

Faaliyet: Söyleşi

Öğrenciler, ilk baştaki faaliyette olduğu gibi çiftler şeklinde çalışma yürütmeye devam eder. Onlara Çalışma Listesi 1.2 verilir. Çiftin bir üyesinin görevi söz konusu yıl içerisinde ulaşmak istediği bir amaç belirlemektir. Çiftin diğer üyesi ise söyleşi vasıtasıyla aynı amaca hangi şekilde ve büyük bir kolaylıkla ulaşabileceğine destek vermeye çalışır. Eğer bir öğrenci kendi amaçlarını belirleme hususunda kararsızlıklar ortaya koyacaksa, çiftin diğer üyesi kendisine ek sorular yönelterek onun odak noktasını belirlemesine ve aslında hangi alana yönelmek istemesine katkı sağlayacaktır. Bu durum onun için büyük önem taşıyan daha doğrusu değer verdiği ve onda eksik olan, ulaşmak istediği bir durum olmalıdır.

Tartışma Soruları:

- ➔ Çiftler şeklinde yapılan çalışma hoşunuza gitti mi?
- ➔ Söyleşiyi yönetmek sizlere ne hissettirdi? Diğer taraftan sorularaı cevaplandırarak daha doğrusu kendiniz ile alakalı açıklamalar yapmak size neler ifade etti?
- ➔ Kendiniz ile ilgili öğrendikleriniz nelerdir? Okul arkadaşınızla ilgili neleri keşfettiniz?
- ➔ Olayların kendiliğinden gelişmesine izin vermek mi yoksa olayları iyi bir şekilde planlamak mı daha iyi sizce? Hangi durumlarda kendi kendiliğine bırakmak, hangi durumlarda ise olayları planlamak gerekir sizce?
- ➔ Beklenen amaca ulaşmanın mümkün olmadığı anlarda size göre nelerin yapılması ve ne zaman harekete geçilmesi gerekir?

Dersin Bitiş Kısmı

(5 dk.)

Sonuç

Amaçladığımız bir durumun gerçekleşmesini sağlayabilmek yolunda doğrudan bize bağlı olan hususlar mevcuttur ve aslında bizim etki edebilmemiz mümkündür. Herşeyden önce **kendi kendimizi iyi tanimalıyız**, kendi özelliklerimizle, potansiyellerimizle ve şu anki bilgi birikimimizle ilgili gerçekçi bir fotoğrafa sahip olmalıyız. Ondan sonra **meydan okumaları kabul etmeliyiz**, yaptığımız işe yüklenmeliyiz ve amaçlara ulaşabilmek adına tam anlamıyla sahiplenmeliyiz. Bu seviyeye ulaşabilmek adına **iyi organize edilmeli** ve adımlarımızı / faaliyetlerimizi planlamalıyız.

İstediğimizi yapma yolunda **kendimize olumlu anlamda inanmalıyız** ve tam anlamıyla **güvenmeliyiz**. Velilerimizin, öğretmenlerimizin ve yakın dostlarımızın olumlu ve teşvik edici yaklaşımları bizim kendi özgüvenimize fazlasıyla etki eden bir unsurdur.

Özgüvenimize kendimizin de etki etmemiz mümkündür. Yapmamız gereken tek şey, başarmak istediğimiz anlarda kendi özverimizi eklemek ve **başarısızlık olasılığı durumlarında bile kendimizi bırakmamaktır**.

Çalışma listesi 1.1. Kendi Kimliğim

Kendi şahsiyetin ve kimliğinin tüm unsurları üzerine fikir yürüt. Aşağıdaki soruları cevaplandırmaya çalış.

- Hangi özellikler bende mevcut (Örneğin: dayanıklılık, açıklık, şefkat, heyecan, özen, samimiyet, içe dönüklük, dışa dönüklük, tembellik, yaratıcılık, merak, gerçekçilik, uyarlanabilirlik...):

.....

.....

- Hayatımın hangi döneminde bu özelliklerim (küçük çocuk, okul öncesi, dönem, okul dönemi) gelişmiş oldu:

.....

.....

- Söz konusu özelliklerimin gelişmesinde şunların etkisi vardı: aile, okul, yaşlılar, diğer (kim/kimler):

.....

.....

- Hangi özellikleri benim yaşlılarımla paylaşıyorum:

.....

.....

- Hangi özellikler sadece benim içindir:

.....

.....

- Nasıl bir kişi olmak isterim? Hangi özellikleri değiştirmek isterim, hangilerini ek olarak geliştirmek isterim?

.....

.....

Soruları cevaplandırdıktan sonra paylaş ve senin vermiş olduğun cevapları, çiftlerdeki öğrencinin vermiş olduğu cevapla kıyasla. Hangi hususlarda farklı, hangilerinde aynı olduğunuz üzerine konuşma yürütünüz.

Çalışma listesi 1.2. Söyleşi

- ➔ Çiflerle çalışınız. Sınıf arkadaşınızla ilgili daha fazla bilgi almaya çalıştıktan sonra onun asıl gerçekleştirmeyi istediği planına ulaşmasına destek sağlamak amacıyla sorular yöneltiniz. Aşağıda yer alan dört adet hususu kullanabilirsiniz:

Amaç

- ➔ Kendinizi bir yıl boyunca hayal ediniz. Elde etmek istedikleriniz neler olur mesela? Kendin için hangi amaçlara ulaşmak istersin? Bugün üzerinde çalışacağımız bir amaç belirle. Senin ortağın amacına ulaşmak yolunda eğer bir sorun ile karşı karşıya kalıyorsa aşağıdaki soruları yönelterek ona destek olmaya çalış:
- ➔ En çok yapmak istediğin şey nedir (okulda, boş zamanlarında)? Seni mutlu eden şey nedir? En başarılı olduğun husus nedir? Diğerleri seninle alakalı hangi konuda iyi olduğunu söylerler (hangi konuda becerikli olduğunu)? Şimdi ne düşünüyorsun, senin amacın nedir?

Öğrenci 1:

Öğrenci 2:

Gerçekleştirme

- ➔ Şimdi bir plan yap. Senin amacının gerçek olabilmesi için en önemli husus nedir? Neyi öğrenmen gerekiyor, ne yapman gerekiyor, neyin alıştırmasını yapman gerekiyor, amacının gerçekleşmesi için neyi değiştirmen gerekiyor? Hangi becerilerini geliştirmen gerekiyor? Amacını gerçekleştirdiğin durumda kendini nasıl hissediyorsun? Açıkla: Ne yapıyorsun, nasıl görünüyorsun, orada olan kimdir? Sıradaki şey nedir?

Öğrenci 1:

Öğrenci 2:

İlk adımlar

- ➔ Şimdi bailyoruz! Atman gereken ilk adımlar üzerine çalış. İlk olarak yapacağın şey nedir (bugün veya yarın)? Sana destek olacak kişi kimdir? Sıradaki husus nedir? Ne kadar zamana ihtiyacın olacaktır? Engel / sorun olarak karşına çıkabilecek husus nedir? Nasıl atlatacaksın? Alacağın tedbirler nelerdir ve sana destek olacak kişi kimdir?

Öğrenci 1:

Öğrenci 2:

ŞİMDİ İSE ÇİFTLERDEKİ ROLLERİ DEĞİŞİN.

İçindekiler:

Kişisel
Özelliklerin
Gelişimi

İkinci Ders

Oğrenim Amaçları:

Öğrenci:

- ➔ Kişisel özellikler gelişimini açıklamak, kendi özellikleri ve diğerlerine ait özellikler arasındaki farklılıkları ortaya koymak.

Öğrenim Sonuçları:

Öğrencinin aşağıda ifade edilen hususlarda becerileri mevcuttur:

- ➔ Kişisel özelliklerin gelişimini analiz etmekle birlikte değerlendirme yapar, ilerleme derecelerini inceler, başarıları ve meydan okumaları gözden geçirir;
- ➔ Onun kişisel özellikleri ve imkanlarıyla bağdaşan gerçekçi amaçlar ortaya koyar. Aynılarına ulaşabilmek adına büyük gayretler sarfeder.

Gerekli Malzemeler:

Çalışma Kağıdı 1.3., kağıt, kalem

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Durum Analizi, Kişisel Çalışma, Grup Tartışması

Ders Giriş Kısmı

(5 dk.)

Faaliyet Durum Analizi

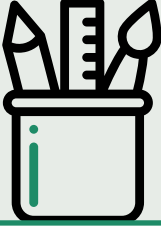
Öğretmen öğrencilere aşağıda yer alan yazıyı okur:

Japonya'da bulunan bir okuldaki bir öğretmen, kendi öğrencilerinin hırsını ve alakasını ölçmek ister. Matematik dersi çerçevesinde oldukça bileşik olan bir ödevi çözmelerini ister. Öğrenciler söz konusu Matematik problemiyle bütün bir ders uğraşır, çözmeye çalışır ve ne yazık ki onlardan hiçbiri bir çözüm elde edemez. Öğretmenler, ödevin aslında bir çözümü olmadığını öğretmen tarafından söylenmesine kadar bundan vazgeçmezler.

Öğrencilere Yönelik Sorular:

- ➔ Bu gibi durumlarda sizler hangi şekilde hareket edersiniz? Ne kadar uzun bir zaman bu ödevi çözüme ulaştırmaya çalışırsınız?
- ➔ Size göre Japonya'daki öğrenciler neden bu şekilde hareket etmiştir? Bizim ülkemizdeki öğrencilerin yapacakları hareket nasıl olur?
- ➔ Kendi özelliklerinize bakış açınızın hangi şekilde olduğunu düşünüyorsunuz? Bu bakış açısı hangi şekilde belirlenmiştir?

Öğretmen, bazı kültürlerde hırsın oldukça büyük önem taşıdığını ve belirlenen amaçlara ilişkin yönlendirilmiş olduklarını ifade eder. Belirli bir görev çerçevesinde elde edilmesi amaçlanan yolda kişinin kendisi söz konusu işte başarısız dahi olsa, şahsi özelliklerini iyiye doğru yönlendirdiği kabul edilir.

Ders Ana Kısmı

(25 dk.)

Öğrenciler bireysel olarak Çalışma Listesi 1.3'te çalışır. Öğretmen, Çalışma Listesi 1.3'te belirtilmiş olan sorular doğrultusunda tartışma başlatır.

- Birinci Kısım'da yer alan dört soruya EVET cevabı ile cevaplayan kişi sizce nasıldır, bu konuda ne düşünürsünüz?
(Potansiyel cevaplar: önemli olan akıllı görünmeleridir, onlar için önemli olan husus kendileri hakkında ne düşündükleridir, onlara göre emek verilmesiyle kişi özelliklerinin değişmesi mümkün değildir, çabuk vazgeçerler)
- Birinci Kısım'da yer alan dört soruya HAYIR cevabı ile cevaplayan kişi?
(Potansiyel cevaplar: bir öncekine göre tamamen ters. Diğerlerinin kendileri hakkında düşündüklerinin çok önemi yoktur, meydan okumalardan vazgeçmezler, emek ve azim ortaya konularak daha iyiye ulaşmalarının ve özelliklerinin gelişim kaydedeceğinin mümkün olacağını düşünürler)
- Kişinin gelişimi, ilerlemesi ve başarı göstermesiyle alakalı dört olumlu cevap imkanı ne ifade eder?
(Potansiyel cevaplar: kendi tavırları olan kişilerde gelişim ve başarı olanakları sınırlanır)
- Dört olumsuz cevap ne anlama gelir?
(Potansiyel cevaplar: kendi tavırları olan kişilerde gelişim ve başarı olanakları gelişir)

İkinci Kısım'da yer alan ifadeler için aynı sorular yöneltilir.

(EVET için potansiyel cevaplar: Hırslı, vazgeçmeyen, meydan okumayı seven, kendi kendini aşmak isteyen, kendi kendisiyle yarışan, optimist)....

Dersin Bitiş Kısmı

(10 dk.)

Sonuç

Yapılan araştırmalar bu ve bunun gibi sorulara verilen cevapların sonucunda kişinin özelliklerinin ve kimliğinin gelişimi doğrultusunda iki türlü inanişin mümkün olabileceğini gösterir.

Kişiye ait özelliklerin doğuştan geldiğini savunarak her ne kadar büyük çabalar gösterilse bile onların düzeltilmesinin mümkün olmayacağını düşünen şahışlar için diğerlerinin kendileri hakkında ne düşündükleri oldukça önemlidir. Onlar, ne kadar akıllı olduklarının övülmesini beklerler ve eğer etrafındaki insanlar bu şekilde düşünmüyorsa o zaman kendilerini kötü hissederler. Bu gibi düşünceleri içinde barındıran öğrenciler notlarına odaklanır ve sürekli olarak kendilerini diğer öğrencilerle kıyaslar. Eğer başarı göstermezlerse o zaman kendilerini mutsuz ve kötü hissederler.

Yeterli derecede emek sarf etmeleri ve olaya odaklanmaları durumuna inanan kişiler kendi kendileriyle kıyaslanmakla birlikte azimle verdiklerin emeklerin diğerleri tarafından fark edilmesini isterler. Bu husus çalışmalarına ve öğrenmelerine motivasyon olur. Yapılan hataları işler çerçevesindeki normal bir süreç olarak görürler ve yine onlara göre yeterli seviyede emek sarfedildiği zaman başarısızlıklar bile başarı ile sonuçlanabilir.

Hem başarı hem de başarısızlık her insan hayatının önemli bir parçasını temsil eder. Yaptığımız bir iş çerçevesinde yüksek başarı elde edersek o durum bizi motive eder ve aynı işi devam ettirmek isteriz. Özgüvenimiz artmış olur ve yeni başarıları imza atmak mümkün olur. Öte yandan bazı durumlarda amaçlanan başarıları "serbest bırakmak" mümkün olabilir ve böyle zamanlarda çok fazla emek vermeyi bırakırız hatta yaptığımız iște başarısızlıkla karşı karşıya kalabiliriz. Başarısızlığı günlük hayatımızın bir parçası olarak görürsek, o başarısızlık bizim davranışlarımızı ve genel durumlarımızı analiz yapmamıza teşvik ederse, nerede hata yaptığımızı anlarsak o zaman yaptığımız hataları düzeltmemize ve bir sonraki denemelerimizde daha yüksek başarıları elde etmemize destek sağlayabilir.

Başarısızlık durumlarının giderilmesi yöntemlerinden biri, gerçek amaçları ve onların uygulanmasına ilişkin plan yapılması yöntemidir. Plan kavramının genel hatlarına bakıldığında amaç, zaman dilimi, amaca ilişkin uygulamaların somut süreçleri, yasanabileceğiniz ve destek alabileceğiniz kaynaklar, olası sorunlar ve onları ortadan kaldırma yöntemleri ve en sonunda da elde edilenin özetlemesinden ibaret olduğunu görmek mümkündür.

Bizim becerilerimizin sadece tek bir seferlik sağlandığını ve her zaman aynılarının mevcut olacağını düşünmememiz oldukça önemlidir. Onların, sarfedilecek emek ve kendiniz ile alakalı yapılacak iş sayesinde gelişmeleri mümkündür. Kişisel becerilere yönelik bu gibi tavırları mevcut olan şahıslar, kendilerinin kişilik ve imkanlarıyla bağdaşan somut amaçlar ortaya koyar. Onlar, kendi amaçlarına ulaşmak adına çok hırslıdır ve yürüdükleri yolda herhangi bir engelle karşılaşmaları durumlarında bile pes etmezler. Meydan okumalar ve daha yüksek amaçlara ulaşmak arzusu bazı durumlarda başarısızlık ve hüsrana sonuçlanabilir.

Yapılan araştırmalar, öğrenime yönelik şahsi kapasiteler üzerine yapılan yüksek özdeğerlendirmeler öğrencilerin öğretim sürecine aktif bir şekilde dahil olmalarına, devamlılık duygusunu geliştirmelerine, daha fazla emek sarfetmek hususunda güçlenmelerine ve daha zorlu görevlerde daha dayanıklı olmalarına ivme kazandırdığını gösterir.

Yansıma Faaliyeti

Refleksiyon faaliyeti sırasında öğrenciler, kendilerine ait hangi tavırların ve özelliklerin, onların gelişim olanaklarına ve ilerlemelerine potansiyel engel teşkil ettiklerini öğrenirler. Öte yandan, değiştirebilmek üzere tam olarak hangisiyle çalışmalarını gerektiğine bakarlar.

Çalışma listesi 1.3.

Tabelada yer alan her iddia için tek bir cevap verecek şekilde √ işaretini kullanınız.

İDDİA	EVET	HAYIR
KISIM 1		
Doğal vergi kadar zekiyim ve bu hususu çok fazla değiştirmem mümkün değildir.		
Gerçek anlamda zeki olan insanlar bir şeye elde edebilmek adına çok fazla gayret sarfetmek zorunda kalmazlar.		
Bir insan bir sorun ile karşı karşıya kaldığında, başarısızlık elde etme riskiyle yüzleşeceğine zamanında el çekmesi gerekir.		
Başarılı olamadığım anlarda diğer insanların benim hakkımdaki düşünceleri ne olacaktır diye dertlenirim.		
KISIM 2		
Çözmek konusunda emin olup çok kolaylıkla sonucunu bulabileceğim ödevler değil de, emin olamadığım ödevler bana daha ilginç geliyor.		
Ödevi çözemeye bir sefer başladığımda, sonlandırana kadar kendimi bırakmamaya gayret sarfederim.		
Bir konuda eğer çok başarılı değilsem o konuyla ilgili birşeyler öğrenip kendimi geliştirmeye çalışırım. Hakim olduğum konuyla devam etmeyi hedeflemem.		
Zor durumda bulunduğum anlarda, o durumdan çıkmak için muhakkak bir yol bulurum.		

İçindekiler:

Etik, Değerler
ve İnsancılık

Birinci Ders

Oğrenim Amaçları:

- Toplumsal ve Kişisel Değerleri Tanımalı ve Etiği ve İnsancılığı Açıklar

Oğrenim Sonuçları:

- Etik Olarak Hassas Olan Durumlardaki Davranışları Tanımlar (Ahlaki İkişlemler)

Gerekli Malzemeler:

- Çalışma Sayfaları 1.4. ve 1.5., kağıt, kalem

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

- Gurup Tartışması, Çiftlerle Çalışma, Küçük Guruplarla Çalışma

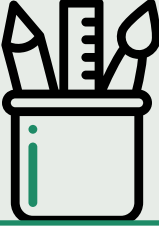
Ders Giriş Kısmı

(5 dk.)

Öğretmen, hangi şekilde davranacaklarına emin olamayan durumları anlatmaları için öğrencileri teşvik etmektedir. Birşey yapmışlar, ondan sonra da pişman olmuşlar. Aynı şeyin doğru olup olmadığı hususunda iç kararsızlık yaşamışlardır. Kendi yaşitlarından belirli tepkilere maruz kalmışlardır vs. Tecrübe paylaşım sürecini başlatabilmek amacıyla öğretmen, kendisi ile alakalı bir hikayeyi paylaşabilir.

Öğretmen, bu gibi iç kargaşaların ahlaki kararsızlıklar olarak adlandırıldığını anlatmaya çalışır.

Ders Ana Kısmı

(25 dk.)

Öğretmen, kendi dersini 1.4. Çalışma Listesi örneğinde yer alansunumu ile başlatır.

Aşağıda yer alan sorularla birlikte üst taraflardaki örnek üzerine tartışma ortamı oluşturulur:

- ▶ Boban'ın ahlaki ikilemi nedir?
- ▶ Testteki kopya durumuyla Boban kimlere daha zarar vermiş olur?
- ▶ Bir yetişkinin veya senin bir dostunun herhangi bir durumda senin hoşuna gitmeyen veya doğru olmadığını düşündüğün bir hareketine şahit oldun mu?
- ▶ Sinamadaki durum ile ilgili Boban'ın bir sefer daha deneyip babasıyla konuşması gerektiğini düşünüyor musun?
- ▶ Boban'ın babası, eğer bir kimseye zarar verilmiyorsa böyle davranılabileceğini söylemişti. Sana göre bilet satış yerinde yapılan hatadan kimlerin daha zarar görmesi mümkün olur?
- ▶ Yapılması gerektiğini düşündüğün "kötü" bir iş yapman gerektiğini (veya yaptığını) hissettin mi? Hala aynı şekilde mi düşünüyorsun?

Öğretmen, çiftler çiftler ayırdığı öğrencilere "Adriyan'ın İkilemi" adı altında 1.5 Çalışma Listesini dağıtır. Onların görevi söz konusu listede yer alan hikayeyi okumak ve yine aynı yerdeki sorulara cevap bulabilmektir.

Bu durumun ardından ikişer çiftten oluşan öğrenciler küçük guruplarla birleşirler. Küçük guruplar çerçevesindeki ilk görevleri verilen cevapları kıyaslamak ve gurup çalışmasının sunumunu yapmak üzere hazırlık yapmaktır. Öğrenciler (guruplar halinde) kendi sonuçlarının sunumunu yaparlar ve bunu yaparken neye göre bu kararı aldıklarını, olayın sonunda onların "evet" veya "hayır" demelerindeki asıl nedenlerin ne olduğunu ve kendilerine göre sebeplerin de ne olduğunu açıklarlar.

Öğretmen, öğrenciler tarafından belirtilmiş olan sebepleri yazı tahtasına geçirir ve aralarındaki tartışmayı başlatır::

- ▶ Adriyan'ın ahlaki ikilemi nedir?
- ▶ Bu durumda hangi değerler çarpışık yaratır?
- ▶ Belirtilmiş olan sebeplerden hangileri kişisel çıkarlara yöneliktir?
- ▶ Belirtilmiş olan sebeplerden hangileri diğer insanlarla, hangileri ise toplumun tamamının iyiliğine yöneliktir?
- ▶ Bazı nedenler diğerlerine göre daha iyi midir? Neden?
- ▶ "Olumlu sebepler"den dolayı vatandaşların kanunları delmeleri olumlu karşılanabilir mi? Neden?

Adriyan'ın Ahlaki İkilemi Durumu Tartışmasını Yürüten Öğretmene Yönlendirmeler

Adriyan ile alakalı yukarıda ifade edilen örnek, Kolberg'in Ahlaki Gelişim Teorisi üzerine kurulu olan ve genel olarak bilinen "Haynts İkilemi" örneğinden alınmıştır. Boyuna araştırma usulü ile aynı insanlar üzerine aynı örnek uygulayarak değişik yaşam evrelerinde araştırma ve inceleme yapılan yöntemlerde Haynts süreci onaylanır. Adriyan durumu da bunu gösterir.

Adriyan'ın belirli hareketlerini onaylayarak (onaylamayarak) ahlaki gelişimin altı aşamasına yönelik olan (Kolberg Teorisi'ne göre) öğrencilerin sunabileceği sebepler (argümanlar):

Aşama 1: İtaat

"Adriyan'ın ilacı çalmaması gerekir çünkü onun sonu hapis olur ve dolayısıyla Adriyan'ın kötü bir hareket yaptığı belirlenir." Ya da

"Adriyan'ın ilacı çalması gerekiyor çünkü ilaç, eczacının belirlediği fiyatın altındadır; Adriyan, ilacın parasını vermeyi önerir ve çalmak istemez."

Aşama 2: Kişisel Çıkar

"Adriyan, hapis cezası ile yargılanacağını bilmesine rağmen ilacı çalmalıdır çünkü eşini iyileştirmesi durumunda kendisi çok daha mutlu olacaktır." Ya da

"Adriyan ilacı çalmamalıdır çünkü hapis korkunç bir cezadır dolayısıyla eşinin vefat etmesinin ardından bile uzunca bir süre hapiste kalacaktır."

Aşama 3: Konformizm

"Adriyan ilacı çalmalıdır çünkü eşi o ilacı bekler. O, tamamen iyi bir eş olmak ister." Ya da

"Adriyan ilacı çalmamalıdır çünkü hırsızlık kötü birşeydir ve o bir suçlu olmamalıdır. Yasalara aykırı hareket etmemek adına gerekli olan tüm adımları attığından dolayı onu yargılamamız gerekir."

Aşama 4: Kanun ve Düzen

“Adriyan ilacı çalmamalıdır çünkü yasalar hırsızlığa tahammül etmez.” Ya da

“Adriyan, eşi için gerekli olan ilacı çalmalıdır ve işlediği suçtan dolayı cezalandırılmalıdır. Eczacıya borcu kadar ödeme yapmalıdır. Suçlular, işledikleri suçtan dolayı cezalandırılmadan serbest kalmamalıdır. Her işin bir sonucu vardır.”

Aşama 5: İnsan Hakları

“Adriyan ilacı çalmalıdır çünkü yasalara rağmen herkesin yaşamaya hakkı vardır.”
Ya da

“Adriyan ilacı çalmamalıdır çünkü bilim insanı haklı olarak bir ücret talep hakkına sahiptir. Onun eşinin hasta olması durumu, hareketlerinin tamamını onaylamaz.”

Aşama 6: Ortak Etik Prensipler

“Adriyan ilacı çalmalıdır çünkü bir bireyin maddi geliri ve mal varlığının yanında bir hayatı kurtarabilme değerinin kıymeti çok daha üst seviyelerdedir.” Ya da

“Adriyan ilacı çalmamalıdır çünkü bir takım diğer insanların da hayatı aynı derecede eşittir ve o ilaç onlar için de eşit derecede önemlidir.”

Söz konusu faaliyet öğretmenin sorularıyla devam ediyor:

- ➔ Siz, kurallara (kanunlara) uygun veya ahlaki (etik) durumları arasında tercih yapmak vaziyetlerinde buldunuz mu? Açıklayın.
- ➔ Neye göre hangi şekilde davranacağınıza karar verdiniz?

Bu aşamalar yardımıyla öğretmen, sınıfta bulunan öğrencilerin mevcudiyet ile belirli bir aşamaya gelme durumlarını gözlemleyebilir. Gençlerin ahlaki gelişimleri çerçevesinde farklı aşamalarda bulunmaları mümkün olmakla birlikte öğretmen, argümanlar ortaya koyarak onların daha yüksek ahlaki aşamalara ulaşmalarını teşvik edebilir.

Dersin Bitiş Kısmı

(10 dk.)

Tartışma Soruları ve Refleksiyon:

- Bugünkü ödevleriniz zor muydu?
- Kendinizi nasıl hissediyordunuz?
- Gurup çalışması çerçevesinde neyin düzgün olduğu ve neyin olmadığını konuşmak sizi zorladı mı? Neden?

Sonuç

Öğretmen, ahlaki ikilem durumlarına çözüm bulabilme hususlarının aslında öğrencinin yargılama daha doğrusu bir takım şeylerin düzgün ve kurallara uygun olduğunu belirlemesine yardımcı olduğunu özetler. Dolayısıyla bu durum ile birlikte neyin doğru olduğu ve neyin olmadığı karşıt tezleri yorumlanır. Diğer taraftan genel kurallara, ahlaki neğrelere, normlara ve geleneklere karşı belirli derecede davranma hususu da anılmış olur.

Hukuk ve etik arasında genellikle uyum mevcuttur. Hukuk, kuralları ve yasalara göre toplum tarafından benimsenen prensip ve değerler konusunda yönlendirmeleri yapar. Bundan dolayı hukuk, yeni kurallar ve yeni yasalarla sürekli olarak kendini tamamlar ve geliştirir. Bunların aynı zamanda etik normlar ile uyum içerisinde olmaları önemlidir. Gerçek hayatımızda karşılaşılan durumlara bakıldığında ahlaki ikilem durumları hukuk ve etik arasındaki farklı görüşleri ve düşünceleri teşvik ettiğini görmek mümkündür.

Çalışma listesi 1.4.

Boban, Matematik dersinden kopya çekerken yakalandığında dokuzuncu sınıfa gidiyordu.

0, Matematik dersinden hep daha zayıf başarı gösterdiği için, kendi velileri aynı durumun devam etmesi ve başarısının düzelmemesi halinde basketbol takımında oynamasına izin vermeyeceklerini söylüyor. Bundan dolayı o, test sırasında kopya çekmeye karar verir. Öğretmen kendisine yoklama yaparken o, başta kabul etmez fakat çok az zaman sonra tüm cevapları öncesinde evde yazdığını itiraf eder.

Boban'ın velileri okula davet edildiği için Boban, okul müdürü, öğretmeni, velileriyle birlikte okul ortamında oturup kopya çekmek ve yalan söylemekle ilgili olarak okulda mevcut olan kuralları üzerine konuşmak zorunda kalır. Eve dönerken Boban'ın babası, son derece hayal kırıklığına uğradığını ve ondan çok daha üst başarı beklediğini iletir. Aynı gece Boban, bütün dünyanın ona karşı tavırlı olduğunu ve yaptığı hatadan dolayı olağanüstü suçluluk duyduğunu hisseder.

Haftasonu Boban ve kendi ailesi sinamaya gider. Bilet almaya yanaştıklarında babası, Boban ve onun onaltı yaşındaki abisi için 2 adet çocuk bileti alır. 0 anda yere bakan abisine göz atan Boban, omuzlarını kaldırır ve abisinin aslında çocuk yaş sınırının çok üstünde olduğu durumunun bilet satıcısı bayan tarafından farkedilmemesini ümit eder. Bilet satıcısı bayan, Boban'ın abisi ve babasına şüpheli bir bakış attıktan sonra 2 adet çocuk biletini uzatır. Her sinamaya gidişlerinde bu durum tekrarlandığı için Boban kendisini her sefer tuhaf hisseder.

Filmin tamamlanmasının ardından eve dönüş yolunda Boban babasına, tiyatro paralarında yalan söylemenin çok büyük bir olay olmadığını halbuki okuldaki Matematik testi sırasında söylenen yalanın sorun olmasının asıl sebebini merak ettiğini söyler. Babası, hiçkimseye zarar verilmemesi durumunda yalan söylenebileceğini kendisine aktarır.

Yolun sonuna doğru Boban'ın kafası iyice karışır. Test sırasında çekilen kopya kimseye zarar vermiyor. 0, başka bir öğrencinin cevaplarını çalmadı. Eğer öğretmenine yakalanmasaydı o mutlu olacaktı. Onun yaptığı, babasının sürekli olarak yaptığı hususun arasında ne gibi farklılığın olduğunu bir türlü kavrayamaz. Peki bu durumun tekrardan yapılması halinde yine susması mı gerekecek?

Çalışma listesi 1.5.

Adriyan'ın eşi çok hastaydı. Doktorlara göre onu iyileştirecek bir ilaç vardı. İlacın üretimi oldukça pahalıya mal olmasına rağmen, eczanelerdeki satış fiyatı on katı yüksekti. Adriyan'ın ailesi ne yazık ki bu ilacı satın alabilecek maddi güce sahip değildir. Adriyan, kendisine borç verebilecekleri düşündüğü herkesin kapısını çalmıştır fakat ilacın toplam maliyetinin sadece yarısını tamamlamayı başarır. Adriyan eşinin çok hasta olduğunu eczacıya söyler, ilacı daha ucuza alabilme olasılığını iletir ve eğer mümkün değilse geriye kalan parayı sonradan vereceğini aktarır. Eczacı, "Kesinlikle hayır, ilacı ben keşfettim ve aynıyla para kazanmayı hedefliyorum" dedi.

Adriyan çok etkilenir ve en sonunda laboratuvara girip eşi için gerekli olan ilacı çalmayı bile düşünür.

SİZE GÖRE ADRIYAN'IN YAPMASI GEREKEN ŞEY NEDİR?

Adriyan'ın ilacı çalması durumunda yapmış olduğu hareketten dolayı sizler Adriyan'ı suçlar mısınız? Eğer evet ise o zaman neden? Hangi sebeplerden dolayı aynı süreci olumlu olarak görürsünüz? Eğer hayır ise o zaman neden? Laboratuvara girip eşi için gerekli olan ilacı hangi sebeplerden dolayı çalmaya gerek olmadığını düşünüyorsunuz?

➔ Adriyan ilacı çalmalıdır çünkü:

.....
.....

➔ Adriyan ilacı çalmamalıdır çünkü:

.....
.....

İçindekiler:

Profesyonel
ve Kariyer
Gelişimi

İkinci Ders

Oğrenim Amaçları:

Öğrenci:

- ➔ Gelişim sürecindeki kendi özelliklerini ve güçlü taraflarını tanımlamak;
- ➔ Kendi profesyonel ve kariyer gelişimini planlama ihtiyacını gözden geçirmek.

Gerekli Malzemeler:

A4 format beyaz kağıt, kalem

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Gurup tartışması, bireysel çalışma (özdeğerlendirme),

Birinci Ders

Ders Giriş Kısmı

(10 dk.)

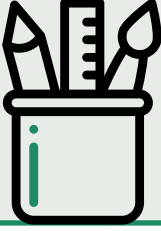
Kariyer belirleme süreci ciddi bir süreçtir çünkü her öğrencinin ilerideki profesyonel gelişimine doğrudan etki eder. Bu konu, bir birey olarak ilerideki kariyeriyle ilgili kişisel kararlarında vatandaşlık görevlerinin yerine getirmesinde hayati bir önem durumunda olmasından ötürü öğrenci bilinci için oldukça büyük önem arz eder. Bu durum altında öğrencinin düşünmeye başladığını, kariyer kararları alma seçenekleri hususunda bilgilendiğini ve bu yolda okuldan ve kendi ebeveynlerinden de destek alması gerektiğini gösterir.

Öğrenciler, onlarla ilgilendiğinizi ve onlara destek olmak istediğinizi hissetmelidir. Bu yolda onların kariyer geliştirmeleri doğrultusunda daha özgüvenli olmalarına ve tam anlamıyla ne istediklerini ifade etmelerine büyük katkı sağlanacaktır. Aynı konuyla ilgili olarak kendi düşüncelerinizi dile getirmekten kaçınınız fakat düşünme süreçlerinde sağlıklı kararlar alabilmeleri için söz konusu süreci yönetiniz.

Giriş kısmında öğretmenin karşılıklı iletişimle başlaması oldukça büyük önem taşır. Öğretmen, öğrencilerin işlenecek konularla alakalı planlanan derslerle tanışmalarına destek olur. Örneğin bir öğretmen derse şu sorularla başlayabilir:

- ▶ İleriye yönelik sizin istekleriniz ve hayalleriniz nelerdir?
- ▶ Büyüyünce ne çalışmayı arzu edersiniz?
- ▶ Sizin ağır taraflarınız nelerdir?

Öğrencilerin kişisel ilgilerine ne kadar hakimseniz, ders kapsamında onları o kadar daha fazla teşvik edebilirsiniz.

Ders Ana Kısmı

(25 dk.)

Öğretmen, Çalışma Listesi 1.6 Benim Kişisel Analizim çalışmasını öğrencilere verdikten sonra, herkesin verilen sorulara göre kendisi hakkında düşünce yürütmesi gerektiğini ve samimi cevaplar vermelerinin önemli olduğunu vurgular.

Söz konusu çalışma listesi öğrenciler tarafından doldurulduktan sonra öğrenci, yanında oturan arkadaşıyla yazdıklarını paylaşır. Öğretmen, süreçle ilgili olarak öğrencilerle konuşma yaptıktan sonra bahse konu çalışmanın onların kendi kendilerini bulmalarına destek sağlayıp sağlamadığını kontrol etmekle birlikte bunun ilerideki hayatlarında yön bulmaları açısından onlara destek sağlayıp sağlayamayacağını gözden geçirir.

Çalışma listesi 1.6.

Benim kişisel analizim

Ben:

Güçlü taraflar

- İyi yaptığım şey nedir ve hangi özel becerileri kendimde barındırıyorum?
- Diğerlerine kıyasen ben hangi konuları daha çok biliyorum?
- Diğerine göre bende ki öncelikler neler?

Zayıf taraflar

- İyiyeye gitmem için gerekli olan şey nedir?
- Diğerlerine kıyasen hangi konularda bende beceri mevcuttur? Diğerlerine göre benim zayıf taraflarım nelerdir?

İmkanlar

- Benim önümdeki açık imkanlar nelerdir?
- Amaçlarıma ulaşabilmem yolunda kendi bildiklerimi ve iyi olduğum tarafları hangi şekilde kullanabilirim?

Riskler

- Benim amaçlarıma ulaşmam yolunda bana engel olabilecek hususlar nelerdir?
- Benim zayıf taraflarım beni hangi risklere doğru götürebilir?

Çalışma listesi 1.5.

Faaliyet: İlgi Testi

İlginç bir alıştırma simülasyonu yardımıyla her öğrenci Çalışma Listesi 1.7 İlgi Testi'ni doldurur. Öğrenciler, İlgi Testi doldurulma çalışmasında bireysel olarak çalışır ve bunu yaparken kendisiyle bağlantılı olan hususları çevrelemesi gerekir.

- ▶ İlgi testi bünyesinde ilgi alanları, faaliyetler, beceriler ve öğrencileri yakından ilgilendiren hususlar yer alır. Test sayesinde kişilik tiplerine göz atılır: gerçekçi, araştırmacı, sanatsal, sosyal, girişimci ve geleneksel ile bunun yanı sıra belirli mesleklere yönelik bakış açısı.
- ▶ Bahse konu test, öğrencilerin ilerideki dönemlerde kendi ilgi alanlarını oluşturabilmek adına yeni bilgiler edinme yolunu daha eğlenceli bir hale getirmelerine destek sağlayacaktır.
- ▶ Bu test, öğrencilerin becerilerini, ilgi alanlarını ve isteklerini değerlendirmelerine destek olmakla birlikte kişilik tipine göre meslek listesi sunar.
- ▶ Yanlış cevapların bulunmadığını öğrencilere vurgulayınız!
- ▶ Testin asıl amacı bilgilendirmektir. Fakat elde edilecek olan sonuçlar ilerideki yaşamlarında hayati önem taşır.
- ▶ Test sonuçlarını ellerine aldıklarından sonra bir sonraki teste yöneliniz. Bu test kapsamında elde edilen sonuçları lise eğitimlerine yönelik sıradaki planları gözden geçirme fırsatını yakalacaklardır.
- ▶ Sıradaki çalışmayı da doldurarak işe devam edebilirler. Onun öncesinde test sonuçları üzerine kıyaslama yapı sıradaki faaliyete geçiniz.

Dersin Bitiş Kısmı

(5 dk.)

Tartışma

- Kendi kendinizi değerlendirmeniz ne kadar kolay/zor oldu?
- Hangi hususu değerlendirmeniz sizi en çok zorladı? Hangisi en kolay?
- Kendinizle ilgili öğrendiğiniz şey neydi?
- İlerideki dönemlerde ne ve nasıl çalışmak istediğiniz yolunda bu gibi faaliyetlerin size hangi şekilde destek olacaklarını düşünüyorsunuz?

Hangi kariyer sana uygun?

İlgi testine ilişkin sonuçlar

Kendi çıkarlarınızı görebilmek adına aşağıda yer alan basit aşamaları takip ediniz.

1 Her taahhütü okuyunuz. Taahhüte katılıyorsanız, verilen çemberi doldurunuz. Yanlış cevap yoktur!

1. Araçlarla çalışmak isterim○					
2. Bulmaca çözmek isterim○					
3. Bağımsız çalışmada iyiyim○					
4. Ekip çalışması yapmak isterim○					
5. Hırslıyım, amaçlarımı kendim belirlerim○					
6. Organize etmeye severim (dosyalar, ofisler)○					
7. İnşa etmeyi severim○					
8. Sanat ve müzik okumak isterim○					
9. Net kılavuz ve yönelimlerim olsun isterim○					
10. Etkili olmayı ve insanları ikna etmeyi severim○					
11. Deney yapmayı severim○					
12. Ders vermeyi ve eğitmeyi severim○					
13. İnsanların sorun çözmelerine destek olmayı isterim○					
14. Hayvanlarla ilgilenmeyi severim○					
15. Günde 8 saat ofiste çalışmak bana sorun teşkil etmez○					
16. Satış yapmayı severim○					
17. Yaratıcı yazı yazmayı severim○					
18. Bilimi severim○					
19. Yeni sorumlulukları çabuk kavrarım○					
20. İnsanların göçleriyle ilgiliyim○					
21. İşlerin hangi şekilde ilerlediğini görmek isterim○					
Toplam						
G A S S G G						

22. İşleri oluşturmayı severim○					
23. Ben yaratıcı bir kişiyim○					
24. Ayrıntılara dikkat ederim○					
25. Kayıt tutmayı severim○					
26. İşleri analiz etmeyi severim (problem/durum)○					
27. Enstrüman çalmayı ya da şarkı söylemeyi severim○					
28. Diğer kültürlerle ilgili okumayı severim○					
29. Kendi işimi başlatmak isterim○					
30. Yemek yapmayı severim○					
31. Tiyatro oyunlarında rol almayı severim○					
32. Ben pratik bir kişiyim○					
33. Sayı ve tabelalarla çalışmayı isterim○					
34. Belirli konularda tartışmalara dahil olmayı isterim○					
35. Kendi işimin kaydını tutmakta başarılıyım○					
36. Yönetmek isterim○					
37. Açıkavada çalışmak isterim○					
38. Ofiste çalışmak isterim○					
39. Matematik'te iyiyim○					
40. İnsanlara yardımcı olmayı severim○					
41. Resim yapmayı severim○					
42. Hitap etmeyi severim○					
Toplam						
G A S S G G						

Genel toplam					
G	A	S	S	G	G

2 Her kolonda doldurulmuş olan çemberleri toplayınız, genel toplam için her iki tabelada yer alan iki kolonu toplayınız.

3 İki kolonun genel toplamından hareketle aşağıda yer alan her harfin yanına elde edilen sonucu yazınız.

G = gerçekçi
A = araştırmacı
S = sanatsal
S = sosyal
G = girişimci
G = geleneksel

4 En yüksek puanlı üç harfi yazınız ve "Benim Kodum" adı altına yazınız.

5 Anlamını okuyabilmen için sayfayı çeviriniz!

BENİM KODUM

--	--	--

Hangi kariyer sana uygun? İlgi testine ilişkin sonuçlar

G

Gerçekçi

Bu insanlar genellikle mekanik veya atletik mesleklerde iyidir. Gerçekçi kişilere yönelik tavsiyeler şu şekildedir:

- Tarım
- Sağlık çalışanları
- Bilgisayar
- İnşaat
- Mekanik/makine çalışanı
- Mühendisler

Bağlı Yönlendirmeler

Doğal kaynaklar (su, güneş, cevher...)
Sağlık hizmetleri
Sanayi ve mühendislik teknolojileri
Sanat ve iletişim

A

Araştırmacı

Bu insanlar gözlemlemek, öğrenmek, analiz etmek ve sorun çözmek ister. Araştırmacı kişilere yönelik tavsiyeler şu şekildedir:

- Deniz biyolojisi
- Mühendislik
- Kimya
- Zooloji
- Tıp/Cerrahi
- Tüketici ekonomisi

Bağlı Yönlendirmeler

Psikoloji
Sağlık hizmetleri
İşletme
Kamu hizmetleri
Sanayi ve mühendislik teknolojileri

S

Sanatsal

Bu insanlar kendi yaratıcılığını ortaya koyabilecek daha yapıcı ortamlarda çalışmak ister. Sanatsal kişilere yönelik tavsiyeler şu şekildedir:

- İletişim
- Kozmetik hizmetleri
- Resim ve dram sanatları
- Fotoğraf
- Radyo ve TV
- İç tasarım
- Mimari

Bağlı Yönlendirmeler

Kamu hizmetleri
Sanat ve iletişim

S

Sosyal

Bu insanlar nesnelere ziyade diğer insanlarla çalışma isteyen kişilerdir. Sosyal kişilere yönelik tavsiyeler şu şekildedir:

- Danışmanlık
- Bakım ve ilgi
- Fizik tedavi
- Seyahatler
- Reklamcılık
- Halkla ilişkiler
- Eğitim

Bağlı Yönlendirmeler

Sağlık hizmetleri
Kamu hizmetleri

G

Girişimci

Bu insanlar diğerlerle çalışmak ister ve ikna etmekten buyk zevk alırlar. Girişimci kişilere yönelik tavsiyeler şu şekildedir:

- Moda ticareti
- Gayrimenkul
- Reklamcılık/Satış
- Hukuk
- Siyasal bilimler
- Uluslararası ticaret
- Bankacılık/Maliye

Bağlı Yönlendirmeler

İşletme
Kamu hizmetleri
Sanat ve iletişim

G

Geleneksel

Bu insanlar aşırı düzenli, ayrıntıya odaklanmış ve bilgilerle çalışmak isteyenlerdir. Geleneksel kişilere yönelik tavsiyeler:

- Muhasebe
- Adli bildirim
- Sigorta
- Kamu
- İlaç kaydı
- Bankacılık
- Bilgilerin işlenmesi

Bağlı Yönlendirmeler

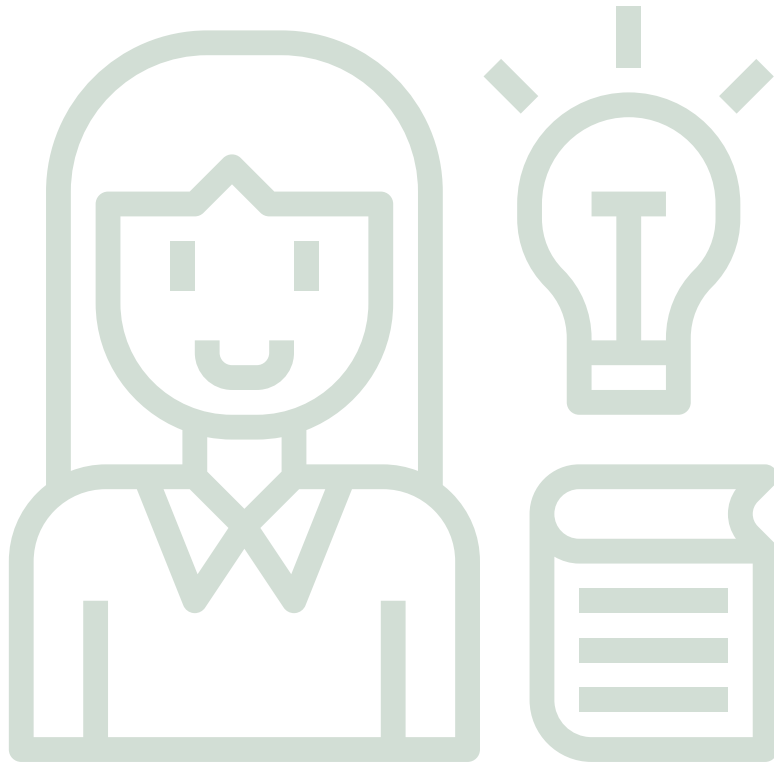
Sağlık hizmetleri
İşletme
Endüstri ve mühendislik teknolojileri

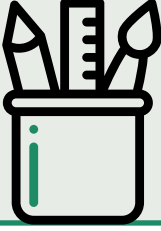

Ders Giriş Kısmı

(5 dk.)

Bir önceki ders kapsamında çalışılmış olan faaliyetlerden hareketle öğretmen, bir stikır kağıt üzerine kariyer kavramını çağrıştıracak bir kelime / cümle yazmalarını ister. Söz konusu kağıtları yazı tahtasına yapıştırırlar. Bu arada öğretmen ise içeriklerine göre gruplaştırır ve aynılarından özet çıkarır.

Ders Ana Kısmı

(25 dk.)

Her öğrenciye Çalışma Listesi 1.8 verilir. Öğrenci bunun üzerine lise eğitimi için nereye devam etmek istediğine bağlı olarak bir seçim yaptıktan sonra aynı seçimin sebebini açıklamaya çalışır.

Bunun ardından öğretmen, Eğitim ve Bilim Bakanlığı linkini kendilerine iletir. Bu linkte devlet okullarının listesi mevcuttur. Öğretmen, söz konusu listeden hareketle gerekli araştırmaların yapılmasının ve imkanların değerlendirilmesinin faydalı olacağını altını çizer.

Tartışma

- ➔ Liseye kayıt olma imkanları doğrultusunda ne gibi bilgiler edindiniz?
- ➔ Sizin yaşadığınız çevrede (şehir, belediye) kendi ilgi alanlarınıza göre bir okul var mıdır?

Çalışma listesi 1.8.

İlerideki eğitimimi şu şekilde devam ettirmek isterim:

- Lise eğitimi
- Jeoloji, madencilik ve metalurji
- İnşaat ve jeodezi
- Grafik
- Ekonomi, hukuk ve ticaret
- Elektroteknik
- Sağlık ve sosyal güvenlik
- Tarım, balıkçılık ve veterinerlik
- Kişisel hizmetler
- Makinecilik
- Trafik, ulaşım ve depolama
- Tekstil, deri ve benzeri ürünler
- Gıda ve turizm
- Kimya ve teknolojiler
- Ormancılık ve ahşap işleme
- Spor lisesi
- Diğer

Bu tip bir öğretimi talep ediyorum çünkü istediklerim şunlardır:

Dersin Bitiş Kısmı

Alıştırmaların tamamlanmasıyla birlikte öğretmen açıklama yaptıktan sonra öğretim hususundaki seçim süreci ile ilerideki dönemlerdeki meslek seçimi arasında bir bağlantı oluşturmaya çalışır.

Öğretmen, çalışmak demek belirli bir emeğin ortaya konulmasının demek olduğunu ve bir şeyin yapılabilmesi için (bir ürünün) belirli hizmetlerin verilmesi gerektiğini aktarır. Örneğin bir mimarın asıl işinin çizim ile bir binanın (ürünün) aslında nasıl görüneceğinin olduğunu, bir hekimin asıl işinin bir hastayı muayyene etmesi ve hastaları tedavi etmesi (hizmet vermek) olduğunu söyler. Mimar ve doctor, insanların yaşam yerlerinin olması ve sağlıklı olabilmeleri için çaba gösterdiklerini dile getirir.

Çalışmakta olduğumuz dönemlerdeki en önemli husus hep daha iyi olabilmemize çaba göstermemiz ve yeni birşeyler öğrenebilmemizdir. Buna kariyer inşa etme denir.

Örneğin Deniz iyi bir kuaför olabilme kariyeri peşine düşer ve bundan dolayı kuaförlük meslek lisesi okumak, şehrin en ünlü bir kuaförlerinden birinde staj yapmak, bir kuaförlük salonunda çalışmak, bir salonda sıralı bir işe girmek ve en sonunda da belki kendi kuaförlük salonunu açabilmek ister. İyi ve başarılı bir kuaför olabilmek için sürekli olarak eğitim alması, bu alanda yayın yapan dergiler satın alması, hangi saç modellerinin moda olduğunu bilmek adına son dönemlerde düzenlenen kuaförlük fuarlarına katılması ve yine son dönemlerde bu alanda ne gibi ürünlerin kullanıldığını bilmesi şarttır.

Daha önce kariyer kavramının aslında ne olduğunu ifade ederek bunun hangi şekilde oluşturulabileceği örneğini de sunmuştur (kuaför örneği). Kariyer aslında kendi içinde sizin bilginizi ve boş zamanlarınızda yaptıklarınızı (gönüllü olarak birşeylerle uğraşmak, kitap okumak vs.) barındırır. Kendi kariyerinizin ne olduğunu siz kendiniz seçersiniz. Baktığınız, okuduğunuz, evde konuşulan hususlar (veya sizin ebeveynlerinizin yaptığı iş) sizin kariyer seçiminize etki edecektir. Kariyer planlaması sadece “bir iş kovalamak” veya “bir üniversite öğrencisi olmak” anlamına gelmez.

Öğretim sürecinde yer alan tüm bilgilerin bir bütünlük kazanması ve faydalı olabilmesi adına öğretmenin, bu gibi örnekleri ve bilgileri öğrencilere aktarması oldukça büyük fayda taşır. Onların hangi alanlarda bilgiye ulaşabileceklerini teşvik edebilmeyi başarmak da aynı öyle vurgulanması gereken bir husustur.

Kariyerin daha iyi bir şekilde planlanması için aşağıdaki hususlara dikkat çekmek gerekir:

- İlgi alanımızın ne olduğunu, hangi alanlarda başarılı olduğumuzu, ne iş yapmak istediğimizi bilmemiz;
- Şu anda hangi mesleklerin en başarılı olduğunu bulabilmemiz adına bu konuyu bilen velilerimiz veya diğer insanlarla (veliler / ebeveynler, öğretmenler, okuldaki idari kadro, belediye, başarılı iş adamları) aynı hususu konuşmamız;
- Amaçlar belirlememiz: elde etmek istediğimiz şey nedir ve buna ulaşabilmemiz için nasıl bir planlama yapmalıyız.

Söz konusu faaliyetlerin tamamlanmasının ardından öğrencilerden, ilgi testi aracılığıyla onların lise eğitimleri seçimleriyle ilgili neler düşündüklerini ve sağlıklı bir karar alıp alamadıklarını dile getirmeleri talep edilir.

Refleksiyon Faaliyeti

Öğrenciler kariyer yönlendirmeleriyle ilgili kendi aralarında sorular yöneltirler. Öğretmenin bir kutu / kab içerisinde toplamış olduğu sorulardan her öğrenci 1 – 2 tane seçer. Ondan sonra hepsi birer tane çekerek onu cevaplandırır.

Konu

2

SİVİL TOPLUMDAKI BAĞLILIK VE İŞBİRLİĞİ

İçindekiler:

Farklılıkların
Kabul Edilmesi
ve Saygı
Duyulması

Birinci Ders

➔ Öğretim Dersi Amaçları:

- ➔ Etnik, din, sosyal, cinsiyet ve ırk mensubiyeti bakımından benzerlikleri ve farklılıkları açıklayabilmek ve tanıyabilmeyi becermek
- ➔ Ayrımcılığın ne olduğunu açıklamak ve aynı hususa ilişkin eleştirel bir şekilde yaklaşmak

➔ Öğrenim Sonuçları:

- ➔ Somut örnekler aracılığıyla etnik, din, cinsiyet ve sosyal farklılıklara karşı saygı duyulması ve saygı duyulmaması hususunun açıklanması
- ➔ Çağdaş yaşam şekli şartlarındaki ayrımcılık hususlarından ortaya çıkan örneklerin analiz edilmeleri.

➔ Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Tartışma, Araştırma Faaliyeti

Ders Giriş Kısmı

(10 dk.)

Öğretmen öğrenciler arasında iki gönüllünün öne çıkmasını ve kendilerine sırtlarını dönecek şekilde durmalarını ister. Öğrencilerden her iki gönüllüde mevcut bulunan birer farklılığı dile getirmelerini (Örneğin: uzun/kısa saç, kırmızı/beyaz bulüz) ve belirtilmiş olan her farklılık için öğrencilerin her ikisi kendilerinden birer adım uzaklaşırlar. Sınıfın köşe yerlerine ulaştıklarında birbirlerine karşılıklı şekilde durduktan sonra kendilerinde mevcut bulunan birer benzerlik ortaya koymaları gerekecek. Her benzerlik için gönüllülerden her biri birbirlerine birer adım yaklaşacaktır.

Tartışma

- Farklılıklar şeklinde ortaya atılan hususlar üzerine fikir yürütünüz. Bu farklılıklardan kaç tanesi hemen önümüze çıkan farklılıklardı (cinsiyet, boy, saç rengi, giyim kuşam vs.)?
- Benzerlik olarak ortaya konulan husus neydi? Gözle görülen benzerliklerin yanı sıra görülmeyen benzerliklerin de aynı zamanda mevcut bulunduğunu düşünüyor musunuz? Onlar hangileridir?
- 8. Sınıflar için hazırlanmış olan rehber malzemelerinden de hareketle öğretmen söz konusu grup ile birlikte belirli bir topluluğa ait üyeler arasındaki benzerlikler ve farklılıkların mevcudiyet hususunun önemini vurgulamalıdır. Öte yandan, grupta yer alan tüm üyelerin benimsenmesi hususunun da altı çizilmelidir.

Ders Ana Kısmı

(25 dk.)

Öğretmen, okul idaresi tarafından bir karar alındığını öğrencilere aktararak söz konusu kararın bugün okula kot pantolonla gelmiş olan tüm öğrencilerin teneffüs esnasında dışarı çıkmaya haklarının bulunmadığı şeklinde olduğunu dile getirir. Öğretmen öğrencilerin bu karara ne tür bir tepki vereceklerini görebilmek adına kendilerine belirli bir süre tanıdıktan sonra aşağıda ifade edilen soruları yönelterek bir tartışma başlatabilir:

- Kot pantolon giyen öğrenciler kendilerini nasıl hissediyor?
- Bu kararın mantıklı olduğunu düşünüyorlar mı? Eğer düşünmüyorsa, sebebi nedir?
- Arkadaşlarının teneffüze çıkmaya haklarının olmadığını duyan ve kot pantolon giymeyen öğrenciler kendilerine ne şekilde hisseder?
- Bu durumda ayrımcılığa maruz kalmış olan öğrenciler kimlerdir ve bunun sebebi nedir?
- Ayrımcılığa maruz kalan öğrenciler ne yapmalıdır?
- Ayrımcılığa maruz kalan arkadaşlarının bulunduğunu gören diğer öğrenciler aslında neler yapmalıdır?

Öğretmen ana kavramlar üzerine açıklama yapar

AYIRIMCILIK. Kişilere veya gurupların tamamına eşit bir şekilde davranmadan adil olmayan bir muamele yapılan durumlara ayrımcılık denir. Daha az değerli sayılan ve belirli bir guruba ait olmalarından ötürü bir takım imkanlarının elinden alınmış olan bireyler veya guruplar ayrımcılığa maruz kalabilir. Ten rengi, cinsiyet, dil, din veya etnik mensubiyet hususlarının bazı durumlarda ayrımcılığa sebep olabileceği görülür.

AYIRIMCILIK ÇEŞİTLERİ:

- **KİŞİSEL ÖZELLİKLER** ve onların ait oldukları bir grupta yer alan bireylerin veya insan topluluklarının başka bir birey veya insan topluluğuna karşı daha alt seviyelerde tutulması durumlarda gerçek bir ayrımcılığın söz konusu olduğu kesindir (Örneğin: yaşının ilerlemiş olmasından dolayı bilgisayar ile çalışmalarda daha az performans göstereceğini düşünen işverenin söz konusu başvurana iş vermemesi ve daha genç birini tercih etmesi durumu).
- **BELİRLİ BİR KURALIN** veya prosedürün herkes için eşit geçerli olduğu ve uygulama aşamasına gelince faydasının kişi veya kişiler için farklı etki yaratabileceği

durumda bireysel ayrımcılığın söz konusu olduğu kesindir (Örneğin: Bir görme özürlüsü bir konser bileti satın almak ister. Biletler sadece internet üzerinden satılmakta olup aynı site görme özürlülerinin kullanabileceği şekilde düzenlenmemiştir. Bu kişi, bilet satın alabilmek niyetiyle, biletleri satan şirkete telefon eder fakat aldığı cevap sadece online bir şekilde bunun mümkün olabileceğidir. Böyle bir durumda prosedürün herkes için aynı olduğu kesindir fakat görme engellilerinin göz önünde bulundurulmadıklarından dolayı onların biletsiz kaldıkları aşıkardır ve böyle bir durumda konser bileti satın alabilmek için başka birinden destek almaları gerekir).

Ayrımcılıkla mücadelede barışçıl müdahaleler:

Şiddet içermeyen direnç – Şiddet unsurları kullanılmadan belirli amaçlara ulaşabilmek adına yapılan pratik. Şiddet içermeyen direnç pratiklerinden bazıları: sembolik protestolar, sivil itaatsizlik, gösteriler, grevler, engeller.

Söz konusu tartışma öğrencilere yönlendirilerek öğretmen kendilerine soru yöneltmeye başlar

- Herhangi bir ayrımcılık durumuna kendinizi tanık olarak gördünüz mü veya size ayrımcılık olarak görünen herhangi bir durum duyduunuz mu / okudunuz mu?

Dersin Bitiş Kısmı

(5 dk.)

Sonuç

- İnsanlar arasında farklılıkların ve benzerliklerin mevcut olabileceğini bilmeliyiz ve aynı farklılıkların bir ayrımcılığa sebep olabileceğinin de farkında olabilmeliyiz
- Bir ayrımcılık durumuna maruz kalınan bir halde “başımızı diğer tarafa çevirmememiz gerekir”, aksine buna direnç gösterebilmek konumunda olmalıyız.

Araştırma Hazırlığı

Öğretmen öğrencileri gruplara ayırır ve bir hafta boyunca ayrımcılığa sebep olan durumları araştırmalarını talep eder. Bunu yaparken aşağıdaki hususları tanımlamaları istenir:

- - Ayrımcılığın sebebi neymiş? Ne tür farklılık / farklılıklar görülür?
- - Ayrımcılığa maruz kalan kimdir (birey veya grup)?
- - Ayrımcılığı yapan kimdir?
- - Ayrımcılık hangi şekilde yapılmıştır?
- - Ayrımcılığa karşı çıkan kimdir ve hangi şekilde karşı çıkmıştır?

Öğrenciler kendi günlük hayatlarından veya yaşadıkları çevreden örnekler bulmaya yönlendirilir. Ayrımcılık içeren kendi tecrübeleri üzerine düşünmeleri, kendi ailelerinden bu konuyla ilgili fikir almaları, medyalarda bu konuyla alakalı yer alan haberleri irdelemeleri istenir. Araştırmayı yapan öğrencilerden bunun sonrasında bir afiş hazırlamaları talep edilir (büyük bir çalışma kağıdına resim yapıştırmaları, bir çizim yapmaları vs.). Hazırlamış oldukları bu malzemenin bir sonraki ders kapsamında sunumunu yaparak sınıfın uygun bir duvarına veya okulun herhangi bir müsait yerine asacaklardır.

Not: Öğrencilere kolaylık sağlayabilmek adına öğretmen onlara ayrımcılık içeren somut örnekler sunabilir (Gandi, Mandela, Roza Parks, mücadeleçiler, engellilerle ilgili herhangi bir durum vs.)

İçindekiler:

Farklılıkların
Kabul Edilmesi
ve Saygı
Duyulması

İkinci Ders

Oğrenim Amaçları:

- Etnik, din, sosyal, cinsiyet ve ırk mensubiyeti bakımından benzerlikleri ve farklılıkları açıklayabilmek ve tanıyabilmeyi becermek
- Ayrımcılığın ne olduğunu açıklamak ve aynı hususa ilişkin eleştirel bir şekilde yaklaşmak
- Farklılıklara karşı saygı duyulması, kabul edilmesi ve karşılıklı işbirliğinin teşvik edilmesini tanıttacak faaliyetlerin başlatılması.

Oğrenim Sonuçları:

- Somut örnekler aracılığıyla etnik, din, cinsiyet ve sosyal farklılıklara karşı saygı duyulması ve saygı duyulmaması hususunun açıklanması
- Çağdaş yaşam şekli şartlarındaki ayrımcılık hususlarından ortaya çıkan örneklerin analiz edilmeleri.
- Farklılıklara karşı saygı duyulması, kabul edilmesi ve karşılıklı işbirliğinin tanıtıldığı somut faaliyetleri önerilir ve katılım sağlanır.

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Tartışma, Araştırma Faaliyeti

Gerekli Malzemeler:

Büyük Kağıt, Keçeli Kalem

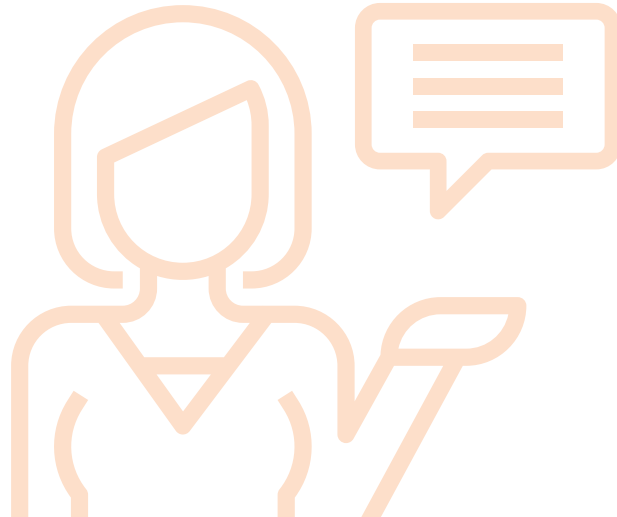

Ders Giriş Kısmı

(5 dk.)

Söz konusu ders bir önceki dersin devamı niteliğinde olduğundan dolayı öğretmen, öğrencilerin geçtikleri süreç hakkında ve yaptıkları araştırmalarla ilgili birkaç dakika fikir alışverişinde bulunabilir:

- Onlara ilginç gelmiş mi?
- Herhangi bir zorluk ile karşı karşıya kalmışlar mı?
- Öğrencilerin araştırdıkları hususlarla alakalı velilerden destek talep edildi mi?

Ders Ana Kısmı

(30 dk.)

Her gurup kendi çalışmasının tanıtımını yapar, öğretmen ise aşağıda ifade edilen sorular aracılığıyla bir tartışma ortamının oluşturulmasını başlatır:

- Araştırmış olduğunuz ayırmıcılık örneklerinden neler öğrendiniz?
- Ne tür ayırmıcılıklar mevcuttur?
- Bir birey / gurup hangi şekilde ayırmıcılık yapabilir?
- Ayırmıcılığa hangi şekilde karşı durabilmemiz mümkündür? Faaliyet öneriniz.

(Öğrencilerin şu hususlara önem göstermesi bekleniyor: ayırmıcılığa farklı altyapılar, ayırmıcılık nasıl yapılır, şiddet metod ve unsurlar kullanılmadan ayırmıcılıkla nasıl "savaşılabilir").

Dersin Bitiş Kısmı

(5 dk.)

Öğretmen, aşağıda ifade edilen sorulardan hareketle okul kapsamında ayırmıcılık (karşıtı) hususları düşünmeleri için öğrencileri teşvik eder:

- Okul kapsamında ayırmıcılık içeren bir durum veya hususla karşı karşıya kalınması durumunda size göre ne yapmanız gerekir?
- Farklılıkları kabul etmek veya karşılıklı saygı duymak hususlarını tanıtmak amacıyla okul bünyesinde ne tür faaliyetlerin yapılması gerekir. Diğer taraftan, olası ayırmıcılık durumlarının önlenmesi için hangi tedbirlerin alınmasının faydalı olacağı düşünülür?

Sonuç

- Etnik mensubiyet, cinsiyet, ten rengi, din vs hususlarında her insana eşit muamele taahhüt edilen insan hakları ayırmıcılık yapılması durumlarında zedelenir.
- Ayırmıcılığın görülmesi durumunda onun altının çizilmesi ve iyi niyetle müdahale edilmesi gerekir.

İçindekiler:

Tavırlar
ve Bakış
Açıları

Oğrenim Amaçları:

- İnsanların kendi düşüncelerini, tavırlarını ve bakış açılarını dile getirmeye haklarının olduğunu ortaya koymak;
- Bir durum ile alakalı farklı açılardan bakmayı bilmek.

Oğrenim Sonuçları:

- Somut bir konuyla ilgili insanları anlatacak olan olası düşünce, tavır ve bakış açılarının tanıtımının yapılması ve üzerine fikir yürütülmesi;
- Diğerlerinin farklı konulardaki düşüncelerine saygı duyulması;
- Farklı bakış açılarına yönelik tolerans örnekleri üzerine örnek sunulması.

Gerekli Malzemeler:

Resim 2.1 ve Resim 2.2, Çalışma Listesi 2.1, Yazı Tahtası, Kağıt

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Gurup Tartışması, Durum Analizi, Guruplarla Çalışma

Ders Giriş Kısmı

(10 dk.)

Öğretmen Resim 1'i öğrencilere göstererek aşağıdaki soruları yöneltir:

- Söz konusu resim sizde hangi duyguları uyandırır?
- Bu, 1951 yılına ait kravat reklamı içeren gerçek bir reklamdır. Size göre o dönemlerde bu reklam nasıl değerlendirilmiştir? Size göre ne tür tavır ve bakış açısı aktarılmıştır?
- Şu anda ortaya çıkması durumunda nasıl bir tepki ortaya koyulur? Neden?
- Günümüzde kravatlara ilişkin ne tür reklamlar kabul edilebilir?

Tartışma

Geçen yüzyılın 50li yıllarına göre günümüzde oldukça büyük farklılıklar kaydeden değişen cinsiyet rollerine ilişkin bir konu üzerine tartışma başlatılmasının faydalı olacağı düşünülür. Bu durumda, erkek rollerini üstlenmiş olan kadınları içeren bu ve benzeri reklamlar çerçevesinde onların rollerinin ev işlerini yapmak ve bunun gibi işleri üstlenmiş şeklinde gösterildiği görülür. Vatandaşların çok büyük bir kısmının tavırları bu hususun son derece kabul edilir bir husus olduğu üzerinedir. Günümüzde hala mevcut olmasına rağmen, cinsiyet rollerinin temsil edilmesine yönelik kalıplaşmış düşüncelerin benimsenmediği aşikardır. Bundan dolayı çok sayıda şirket, cinsiyet rolleri temsili hususundaki kalıplaşmış düşüncelerin değiştirilmesini amaçlar daha doğrusu erkeklerin de ev işi yapabileceği reklamlar yayınlar. Bu gibi çalışmaların devamı olarak, bir cinsiyet mensuplarının diğer bir cinsiyet mensupları üzerine baskı düzenlemesi işi vatandaşların büyük bir kısmı tarafından kabul edilmez hale gelir. Bu demek oluyor ki genellikle Batı toplumlarının cinsiyet eşitliği düşünceleri son 60 – 70 yıl içerisinde oldukça değişti anlamına gelir. Böyle bir duruma gelme yolunda farklı unsurlar etkili olur fakat medyalar (onların aralarında reklam malzemeleri) bakış açılarının ve tavırların oluşturulmasında önemli katkılar sağlamıştır.

- ➔ Bakış açısı ve tavırların oluşturulması yolunda hangi diğer unsurlar etkili olur? Hangi şekilde?
- ➔ Ailenizdeki cinsiyet rolleri tavrınızla ilgili size etki eden husus nedir (ev içerisinde ve dışında kimin ne iş yapması gerektiği hususu)?

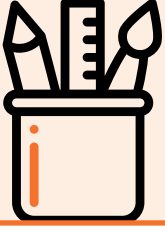
(Beklenen cevaplar: aile, yaşlılar gurubu, eğitim, medya, yaşam yeri, din, kültür vs.)

Öğretmene Not:

Tartışmayı teşvik etmek adına hazırlanmış olan Resim 2.1, eleştirel bir açıdan analiz edilmeli ve ayrımcılığa ile cinsiyet eşitliğine günümüz bakış açısını ortaya koymak hedeflenmelidir.

Sınıf içerisinde başlatılacak olan tartışmadan hareketle, konuyla ilgili kaç öğrencinin kendi tavrını ortaya koyabileceği ve diğerlerinin tavırlarına karşı saygı duyulabileceği hususu öğretmen tarafından değerlendirilebilir.

Ders Ana Kısmı

(25 dk.)

Öğretmen bir önceki tartışmayı özetler ve karar alır:

Her birimiz kendi çevremiz üzerine bir değerlendirme yaparız. Bir şeyleri beğenip beğenmediğimiz üzerine fikirler oluştururuz. Örneğin çikolata, belirli bir müzik türü, ünlü bir kişi gibi hususlarda herhangi birinin olumsuz bir tavırla karşılık vermesine pek rastlanmaz. Daha anlaşılır bir dille anlatmak gerekirse tavırlar, insan, nesne ve fikir değerlendirilmelerini ortaya koyarlar. Her insan, onun için önem arz eden ve etrafında yer alan nesnelerin için kendi düşüncelerini beyan etme hakkına sahiptir. Diğerleri de buna tam anlamıyla katılmayacaklarsa bile bu tavıra karşı saygı duymalıdır.

Tavırlar bizim yaptığımız hareketleri ortaya koydukları için önemli hususlardır. Örneğin: çikolata yiyor muyuz, konsere gidiyor muyuz, herhangi bir kimse için oy kullanıyor muyuz? Bundan dolayı birçok şirket, onların ürünlerini satın almamız için bizim tavırlarımıza etki etmeye çalışır. Siyasiler ise, bizim oylarımızı alabilmek adına bizim tavırlarımıza etki etmeye çalışır. Medyalar da, aynı haberleri farklı bir şekilde servis ederek bizim dikkatimizi kendilerine çekmeye çalışırlar.

Yukarıda ifade edilmiş olan sebeplerden dolayı tavırlarımızı hangi şekilde oluşturacağımızın öneminin çok büyük olduğu apaçıktır. Diğer taraftan, tavırlarımızı gözden geçirmek ve değerlendirmek de büyük önem taşır.

Faaliyet: Haber Başlıkları

Öğrenciler üç grup çeklinde çalışır. Her guruba birer haber seti sunulur (Çalışma Listesi 2.1'den). Bunun üzerine konuşmaları ve hangi başlığın gerçekler üzerine kurulu olduğuna karar vermeliler (her setten bir adet). Öte yandan, (her set başlıktan 2 adet) düşünce ifade edenlerden hangileri okuyuculara etki etmeye çalışır. Her gurubun çalışma yürütmesi adına 5 dakikası mevcuttur ve bunun neticesinde sınıf önünde kendi tercihlerini açıklamaları gerekir. Öğretmen, hangi şekilde cevap vereceklerini takip eder ve cevapları açıklayabilmeleri adına onlara aşağıda yer alan soruları yöneltir:

- ➔ Neye göre bu kararı almış oldunuz? (Örneğin: kendi şahsi tavrınızın yerine gerçekleri ortaya koymak)
- ➔ Gerçekçi başlıkların yanında "senzasyonalist" adımlara sebep olabilen düşünce duygular nelerdir?
- ➔ Bunlar ne tür tavırlara yönelik olabilirler?
- ➔ Ne tür kalıplaşmış düşünceler ortaya çıkabilir?

(Tartışma amacıyla beklenen cevaplar ve yönlendirmeler):

1 Set Başlıklar

Üçüncü başlık, okuyucularda belirli bir tavır oluşturmadan tamamen gerçekleri içerir. Birincisi ve ikincisi ise, kadınları somusuz, bilinsiz, onlar ve onların davranışları için olumsuz tavır tasarlayan hususlar gibi bilinirler.

2 Set Başlıklar

İkinci başlık, okuyucular üzerine doğrudan bir etki gerçekleştirmeden tamamen gerçekleri içerir. Birinci başlık, uzak durulması gereken ve ülkede yaşam yürütmenin çok zor olduğu düşüncesini okuyucularda uyandıran gerçek anlamda kötü bir durumu ortaya koyar. Üçüncü başlık, belirli bir tipten olan insanların (en iyilerin) ülkeden gittiklerini ve geriye kalanların aslında biraz daha kötü olduklarını gösterir (kalanlara odaklanan bir husustur).

3 Set Başlıklar

Birinci başlık, şahsi düşünce oluşturulması denemesi yapılmadan gerçeklerin titiz bir şekilde aktarılmasını içerir. İkincisi, geleceğe yönelik fatal bir fotoğraf göstermek amacıyla panik ve korku duygusunun oluşturulması denemesinden ibarettir. Üçüncüsü ise, durum ciddiyetinin reddedilmesi ve azaltılması denemesinin yanı sıra ilgisiz bir durumun oluşturulmasını içerir.

Çoğu zaman bilinçli olmadığımız durumlarda bile, durumların / olayların üzerine belirli bir algı oluşturulması adına kamuoyu üzerine belirli bir etki edebilmek amacıyla bir takım bilgilerin yayıldığı hususunun mevcut bulunabileceğini farkederiz. Sansasyonizm (duyumculuk), çoğu zamanlarda belirli bir grup veya toplumda beliren belirli olaylara yönelik olumsuz etkiler ortaya koyabilir.

Belirli bir konu üzerine kendi şahsi fikirlerinizi ortaya koyabilmek adına tam anlamıyla yapmanız gereken şey nedir ve kendi tavırlarınızdan hangi şekilde emin olabilirsiniz? Kendi şahsi düşüncelerinizi oluşturabilmek ve aynalarına tam anlamıyla güvenebilmek adına aşağıdaki formülü kullanmanız mümkündür:

- 1) Gerçekleri öğreniniz;
- 2) Sorular yöneltin;
- 3) Duyacağınız ve okuyacağınız hususları kontrol ediniz;
- 4) Tüm bilgiler üzerine düşününüz ve kendi düşüncelerinizi oluşturunuz.

Faaliyet: **Dedikodu ve** **Düşünceye** **Yönelik Ders** **Sırasında** **Tartışma**

Farklı olaylarla ilgili nasıl bir tavır içerisinde bulunacağımıza dair bizim dostlarımız bizlere destek vermeye çalışır. Onlar bilgi alabilmemiz hususunda bizim gerçek kaynağımız olabilir fakat bur durumda bizim de görüş ve tavır kabul etme aşamasında son derece dikkatli davranmamız gerekir. Bizler, hangi durumlarda gerçekleri öğrenmeye yeltenmemizi ve düşünce ve tavır oluştururken nelere özen göstermemizi iyi bilmeliyiz.

Öğretmen, dostlar arasındaki dedikodular hususunu içeren bir tartışma başlatır. Aşağıda yer alan sorulardan hareket etmek mümkündür:

- Sizin arkadaş çevrenizde diğer kişilere / durumlara karşı dedikodu yapıldığını ne kadar sık duyuyorsunuz?
- Belirli kişiler / guruplarla ilgili olarak yapılan dedikodular (diğerlerinden duymuş olduklarınız) sizin genel tavrınızı ne derece etkiler?
- Dedikodular / söylentiler size göre medya tarafından abartılan bir haber haline ne derece gelebilir?
- Gerçek haber ve "dedikodu" haberi arasında nasıl bir farklılık gözetebilirsiniz?

Gerçekleri öğrenebilmek adına farklı işlerle ilgili iyi bir algılamanın ardından sizler, kendi kararlarınız ve sonuçlarınızda kendinizi gerçek anlamda iyi hissedebilirsiniz. Bu durumda önyargıların ve ayırmıcılık hususlardan uzak durulduğu görülür. Diğer taraftan, kendi tavırlarını ortaya koymak istediklerinde gerçeklere bağlı kalmaları, mümkün olduğu kadar deliller sunmaları gerekirken belirli guruplara saldırmamaları ve onlarla ilgili kalıplaşmış düşüncelerden uzak durmaları gerekir.

Dersin Bitiş Kısmı

(5 dk.)

Faaliyet: Pırlanta Şeklindeki Değerlendirme

Öğrencilerden guruplar halinde içerikle ilgili bağlantı içerisinde bulunan 9 soru yazmaları istenir. Ondan sonra, aynı çalışmayı pırlanta şeklinde derecelendirmeleri gerekir (Resim 2.2). Bu durumda en önemli sorular pırlantanın en üst tarafında, daha az önemliler ise daha alt taraflarda yer almalıdır (çalışma listesine çizilmeli ve refleksiyon ile değerlendirme yapılmalıdır).

Aynı çalışma, ders kapsamında öğrenilen konulardan hareketle toplam 9 iş üzerine derecelendirme ile de yapılabilir.

Sorular:

1. Sizin gurubunuz anlaşmaya hangi şekilde ulaştı?
2. Anlaşmaya varmak zor mudur yoksa kolay mıdır? Neden?
3. Onların fikirlerine kulak verildiğini düşünüyor musunuz?

Sonuç

Birden fazla husus iyi veya kötü bir şekilde bizim tavır veya görüşlerimize etki eder. Bundan dolayı daha önceki dönemlerde öğrendiklerimiz ve bilgi topladıklarımızdan hareket edilerek kendi tavırlarımızı oluşturmamızın neden önemli olduğunu anlatmamız büyük önem arz eder.

Diğerlerinin düşüncelerine ve tavırlarına karşı saygı duymalıyız. Bizim düşüncelerimizi ortaya koymak istediğimiz zaman ise bu işi delil sunarak ve gerçekleri göstererek yapmalıyız.

Resim 2.1

show her
it's a man's world

Van Heusen[®]
man's world
ties

For men only! ... brand new
man-talking, power-packed patterns that
tell her it's a man's world ... and
make her so happy it is. And man ...

Çalışma listesi 2.1.

Haber Başlıkları: Gerçek veya düşünce?

Başlıklara yönelik 1 set:

BAŞLIK 1: Gençler “kontrol dışı”

BAŞLIK 2: Genç kızlar – bir sonraki nesil sarhoş!

BAŞLIK 3: Araştırma: Erkek gençlere kıyasen genç kızlar daha fazla alkol tüketir

Başlıklara yönelik 2 set

BAŞLIK 1: Gençler ülkeden kaçıyor!

BAŞLIK 2: Son 10 yıl içerisinde gençlerin göçü %20 artmıştır

BAŞLIK 3: En iyiler göç ediyor – kim kalacak?

Başlıklara yönelik 3 set

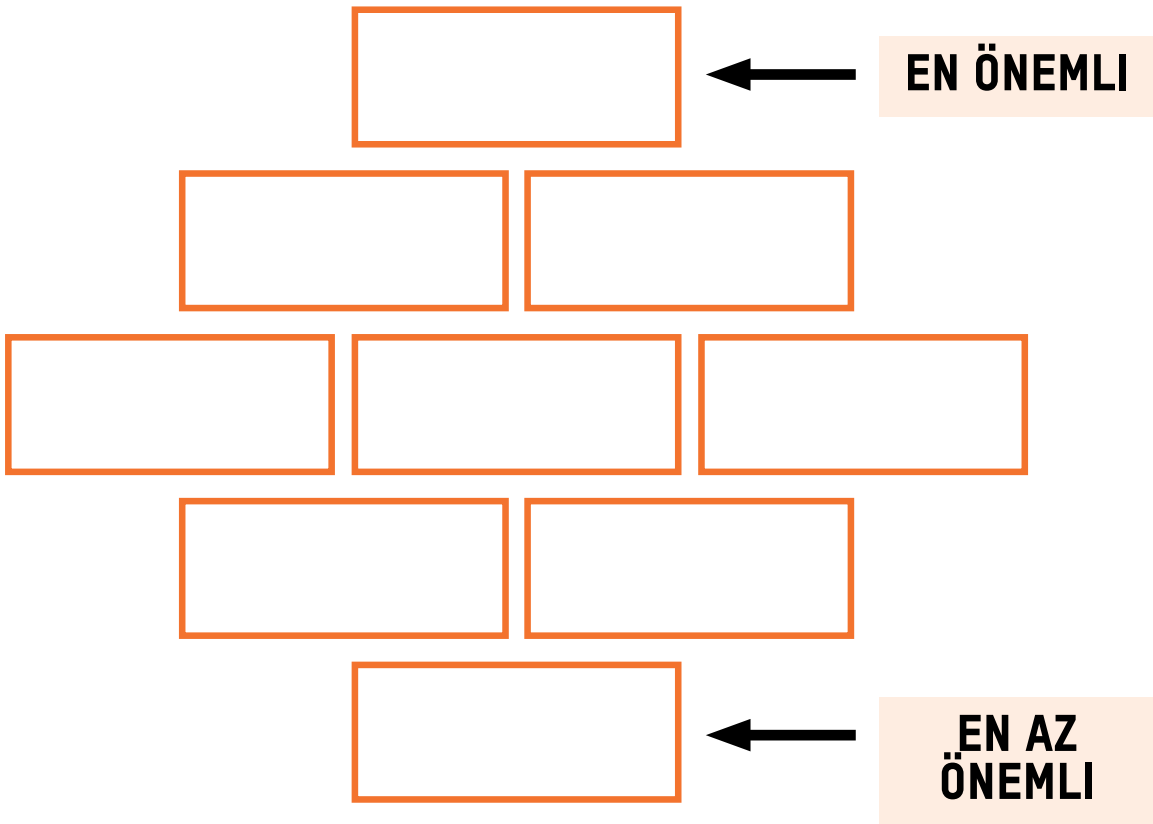
BAŞLIK 1: Önümüzdeki 50 yıl içerisinde hava durumunun 3 derece artması bekleniyor.

BAŞLIK 2: 50 yıl içerisinde bizler yok olacağız.

BAŞLIK 3: Küresel ısınma ve ne? 2070 yılında eğer kış olmayacaksa kime ne?

Resim 2.2

Pırlanta Şeklindeki Değerlendirme

İçindekiler:

Çatışmalar ve
Çatırşamalarla
Mücadeler

Birinci Ders

Oğrenim Amaçları:

- Toplumdaki çatışma sebeplerini farketmek ve çatışmanın ortaya çıkma sebeplerini tanımlamak

Gerekli Malzemeler:

- Çatışma konulu algı çizimleri (Çalışma listesi 2.2)
- 4 tip çatışma senaryoları (Çalışma Listesi 2.3)

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Daha önce hazırlanmış olan çatışmalı durum senaryolarının analizi, Bloom taksonomisi seviyelerine göre sorular "çift resimler"(optik iluzyonlar)

Ders Giriş Kısmı

(10 dk.)

“Çift resimler”in yer aldığı resimler öğrencilere gösterilir (*Çalışma Listesi 2.2 Çift resimler*). Bu resimler herkes tarafından görülen, analiz edilen ve kendi şahsi algılarına göre açıklanan resimlerdir. Her katılımcı söz konusu resimde ne gördüğünü açıkladıktan sonra (görülenler kendi aralarında farklılaşabileceğinden ötürü “taburlar” oluşturulacak ve herkes kendi tavrını resimde ne gördüğü haliyle açıklamış olacaktır) öğretmen, farklı algılardan ortaya çıkabilecek çatışma konseptini ortaya koyabilmek adına küçük bir güç gösterisi hususunu teşvik eder.

Öğretmen bahse konu süreci yönetmekte olup bir olay, bir durum ve bir süreç kapsamında farklı düşüncelerin, tavırların ve bakış açılarının bulunabileceği hususunu öğrencilerle paylaşır.

Algı

Bir insana, nesneye, olaya, duruma veya bu gibi bir hususa nasıl davranacağımız, işleri hangi şekilde algıladığımızı bağlıdır. Algı aslında uyaranlar topluluğunun bizim beynimiz tarafından hangi şekilde kabul edildiğini oluşturmamıza yardım eden bir süreçtir (Örneğin insan). Algı aynı zamanda değerlemeyi de içine kapsar. Örneğin karşımızda bir insan görüyorsak, onun uzun boylu, kısa boylu, güzel, çirkin, iyi, kötü vs. olduğunu bunun yardımıyla kavrayabiliriz. Bizim davranışımız, birinci sefer gördüğümüz sırada yaptığımız algılamamızdan oldukça büyük ölçüde etkilenecektir. Eğer kötü olarak algıladıysak o zaman farklı bir şekilde davranacağız. Öte yandan iyi olarak algıladıysak davranışımızın da o şekilde olacağı kesindir.

Algıya, daha öncelerdeki düşünceler ve beklentiler de etki edecektir. Bir kişi hakkında olumlu veya olumsuz bir tecrübeye sahipsek eğer, o kişiyle ilgili ilerideki dönemde de o şekilde davranması beklentisine koyuluruz. Bir öğrenci eğitim öğrenim yılı başında aldığı bir 5 sayesinde, tüm yıl kendini iyi hissedebilir. Çıkarlar ve değerler, insanın görmesi gerektiğini çoğu zaman görmemek durumuna gelmesi üzerine etkili olabilen faktörlerdir. Örneğin bir köpeği bazı insan tehdit, bazı insan da evcil bir hayvan olarak görür... İnsanlar olayları sadece kendi perspektifinden bakmaya yatkındır. Bundan dolayı farklı insanlar aynı yapıda farklı özellikler gözlemleyebilir veya farklı insanlar aynı olayı farklı şekillerde açıklayabilir.

Ders Ana Kısmı

(25 dk.)

Guruplarla Çalışma

Öğrenciler 4 farklı guruba ayrıldıktan sonra her guruba birer çatışma durumu sunulur (*Çalışma Listesi 2.3 Çatışma Durum Senaryoları*). Çalışma listesinde 4 durum verilmiştir ve onlar da şu şekildedir: Durum 1 – İçer dönük çatışma; Durum 2 – Kişilerarası çatışma; Durum 3 – Guruplar arası çatışma; Durum 4 –Gurup içi çatışma.

Guruplar çerçevesindeki öğrenciler elde edilen durumun analizini yapmakla birlikte aşağıda yer alan soruları cevaplandırmalıdır:

- Çatışmanın sebebi nedir?
- Çatışmalı duruma dahil olan kimdir ve çatışma aslında kimler arasında (bireyler veya guruplar) ortaya çıkar?

Sunum

Faaliyetin tamamlanmasıyla birlikte gurupların her biri cevapların sunumunu yapar.

Guruplardan gelen ve çatışma sebeplerinin tam olarak tanımlanmasının yanı sıra kim tarafından yapıldığı sebepleri doğrultusunda ilerleyen cevaplara istinaden öğretmen, **çatışmanın ortaya çıkması sebepleriyle** bağlantısı bulunan teorik açıklamaları yapar. Öte yandan, **çatışmaya kimin dahil olduğu aracılığıyla çatışma durumlarının hangi seviyelerde ortaya çıkabileceğine** ilişkin olarak açıklamalarda bulunur.

Çatışmanın ortaya çıkmasının birkaç sebebi olabilir fakat en önemli sebepler şu şekilde sıralanabilir:

- Sınırlı kaynaklar;
- Karşılınmayan temel ihtiyaçlar;
- Farklı değerler;
- Farklı amaçlar.

Çatışmaların çoğu iki veya üç sebepten daha fazlası olabileceği görülür.

Sınırlı kaynaklardan dolayı ortaya çıkabilecek olan çatışmalar genellikle, iki bireyin veya iki gurubun aynı birşey istemesi fakat aynısından her ikisine olmaması durumunda ortaya çıkar. Çatışmalı durum çerçevesinde kaynaklar, anlaşmazlığın daha ilk anlarında tanımlanmaya başlar ve genellikle çatışmanın odak noktasında yer alır. Onların sınırlandırılmış olması hususu çatışma sebebi olabilmesine rağmen, gerçek sorunun arka planında çoğu zaman karşılanmamış olan psikolojik ihtiyaçlar yer aldığı görülür. Böyle durumlarda çatışma sebebinin tanımlanması zorlaşır ve sorunun çözülmesi de karmaşık bir hal alır.

Karşılanmayan temel ihtiyaçlar, psikolojik ve fizyolojik (biyolojik) sebeplerden dolayı ortaya çıkabilirler. Psikolog Abraham Maslov'a göre insanların tüm ihtiyaçları bireysel ihtiyaçlar ve grup ihtiyaçları seviyeleri olarak hiyerarşik bir şekilde guruplandırılmaları mümkündür. Birinci seviye, yaşamayı sağlayan fizyolojik ihtiyaçlardan (gıda, su, hava, uyku, cinsellik) ibarettir. Bundan sonra da psikolojik ihtiyaçlar devreye girer ki bunların arasında güvenlik, bir yere ait olma ihtiyacı, kendi kendine saygı duyma ihtiyacı ve diğerleri tarafından saygın bir kişi olma ihtiyacı yer alır. Psikolojik ihtiyaçlar doğrultusunda guruplar bireylerden daha farklı bir durumda değiller. Onların arasında da psikolojik ihtiyaçlar arasında yer alan tüm hususlar bulunur. İnsanların psikolojik sağlıklarının sağlanması amacıyla onların psikolojik ihtiyaçlarının karşılanması oldukça önemli bir husustur. Öte yandan fiziksel sağlığı da zinde tutmak önemlidir. Hiyerarşinin daha üst seviyelerinde yer alan psikolojik ihtiyaçların karşılanması iyi bir şekilde biliniyorsa, o zaman çatışma sebepleri arasında karşılanmayan psikolojik ihtiyaçların yer aldığını da bilmek gerekir. İlk bakışta farklı sebeplerden kaynaklandığı görülen çatışmalar sebeplerinin temelinde de çoğu zaman ne yazık ki psikolojik ihtiyaçlarının karşılanmaması hususu bulunur.

Различните вредности Farklı değerler, insanlar arasında hangi faaliyetlerin, hangi işlerin ve hangi fikirlerin düzgün, önemli, faydalı ve iyi olduklarına hangilerinin ise olmadıklarına yönelik inanışlardan ortaya çıkan değerlerdir. Değerler sistemi, insanın hareket standartlarını yönetmekte olan kültürel etkenlerden, aile terbiyesinden ve şahsi tecrübeden ortaya çıkan sistemden ibarettir. Değerlerin zıt bir şekilde oluşturulmuş olması durumunda çatışma tarafları, taleplerin "düzgün veya düzgün olmayan", "iyi veya kötü" şekillerine odaklanırlar. Kişilerin yönelmiş olduğu farklı amaçlar çerçevesinde anlaşmazlığın bir çatışmayı temsil etmesi

durumunda bile farklı değerlerden kaynaklanan bir çatışmanın söz konusu olduğu düşünülür. Bu şekilde ortaya çıkmış olan anlaşmazlıkların kaynağı, her farklı tarafa ait olan amaçların önemli bulunduğu ve bulunduğudır. Bu durumda, tarafların farklı amaçları değerli kıldıklarından olduğu gerçeği de yansır. Değerler etrafında ortaya çıkan anlaşmazlıkların çözümü oldukça zordur çünkü bunlar, insanların gerçekten hassas oldukları konuları kapsamakla birlikte kişinin kimliğini şekillendirir ve hayatlarına anlam katar. Değerlerin çatıştığı durumlarda katılımcılar, anlaşmazlığın kişiye (ve / veya guruba) yönelik bir atak olduğunu varsayar ve güçlü bir savunma ile karşılık vererek ikna etmeyi, öncelikleri ve prensipleri de üzerine katar. Böyle durumlarda eski davranış “şablonlarının” terkedilmesi ve farklı bir şekilde tepki verilmesi zorlaşır.

Psikolojik ihtiyaçlar, değerler etrafında yer alan anlaşmazlıklara da katılır. Sert değerler sistemleri, ana psikolojik ihtiyaçların ve özellikle aitlik ihtiyacı hislerinin karşılanmalarında ciddi anlamda sınırlı bir unsur olabilir. Birey, bir değer etrafında kalmayı dendiği vakit ondaki aitlik imkanları kendisinde mevcut bulunan ikna edilme, öncelikler ve prensipler bazında kalır. Esneklik göstermeyen değerler, kişisel seçim imkanlarının karşılanmasındaki bağımsızlık ihtiyacına rağmen hemen hemen her zaman engel olabilirler. Farklı değerlere sahip olan insanlar genellikle haklı değiller şeklinde görülürler. Beklenen standartları bir kenarda tutan durumlar ise kötü olarak değerlendirilirler. Öyle durumlarda hayat kapsamında yapılan seçimler (dost ve arkadaş seçimleri dahil) çok küçük bir imkan çemberine sıkıştırılırlar.

Farklı amaçlar etrafındaki anlaşmazlıklar, bu durumda içinde olan tarafların belirli bir ihtiyacı karşılamaları doğrultusunda farklı fikirlere sahip olmalarında ortaya çıkar.

Anlaşmazlığa dahil olan taraflar gözönünde bulundurularak anlaşmazlıklar genel anlamda şu şekilde ayrılabilir:

- Anlaşmazlıklar kişiler arasında ortaya çıkabilir (kişiler arası anlaşmazlıklar)
 - Örneğin karı – koca, ebeveyn – çocuk, meslektaş - meslektaş;

- Kişinin kendi içinde karşıt fikir olarak ortaya çıkan anlaşmazlık (Kişisel anlaşmazlık) – Örneğin haftasonu zarfında seminere katılsın mı yoksa ailesiyle vakit geçirsin mi, hangi okula kaydımı yaptırırım – benim istediğim okul mu yoksa arkadaşlarımla gideceği okul mu;
- Farklı boyutlarda ve farklı amaçları barındıran gruplar arasında ortaya çıkan anlaşmazlıklar (gruplar arası) – Örneğin sınıf – sınıf, farklı etnik gruplar;
- Bir gruba ait olan bireyler arasında ortaya çıkan anlaşmazlıklar (grup içi) – Örneğin bir spor ekibi üyeleri, çalışma arkadaşları, sınıf arasında çıkan anlaşmazlıklar.

Tartışma

Öğrencilerden tartışma çerçevesinde kendilerinin doğrudan buldukları veya şahit oldukları ve fikir beyan etmekte rahat oldukları bir anlaşmazlık durumunu hatırlamaları talep edilir. Söz konusu tartışma aşağıda yer alan sorular üzerine devam eder. Bu durumda asıl amaç anlaşmazlık sırasında kendi iç gözlemlerinin belirtilmesi ve ana faaliyet çerçevesinde kendilerinin anlayışının gösterilmesidir.

- Çatışmanın sebebi nedir ve kimin arasındadır?
- Nasıl hissedilmiştir?
- Anlaşmazlık durumunun ortaya çıkması bağlamında farklı algıların etkileriyle ilgili olarak anlaşmazlık durumuyla ilgili bugün farklı bir değerlendirmeniz var mıdır?

Dersin Bitiş Kısmı

(5 dk.)

- ▶ İşlere (algılara) farklı bakmak, farklı anlamak ve farklı değerlendirmek neticesinde karşılıklı anlaşmazlık ve potansiyel anlaşmazlığın oluşumu mümkün olabilir;
- ▶ Anlaşmazlığın ortaya çıkmasının ana sebepleri arasında şunlar yer alabilir: farklı ihtiyaçlar, farklı tavırlar, farklı değerler vs.;
- ▶ Anlaşmazlığa dahil olan tarafların yanı sıra anlaşmazlıklar genel hatlarıyla şu şekilde ayrılır: kişiler arası, kişiler içi, gruplar arası ve gruplar içi.

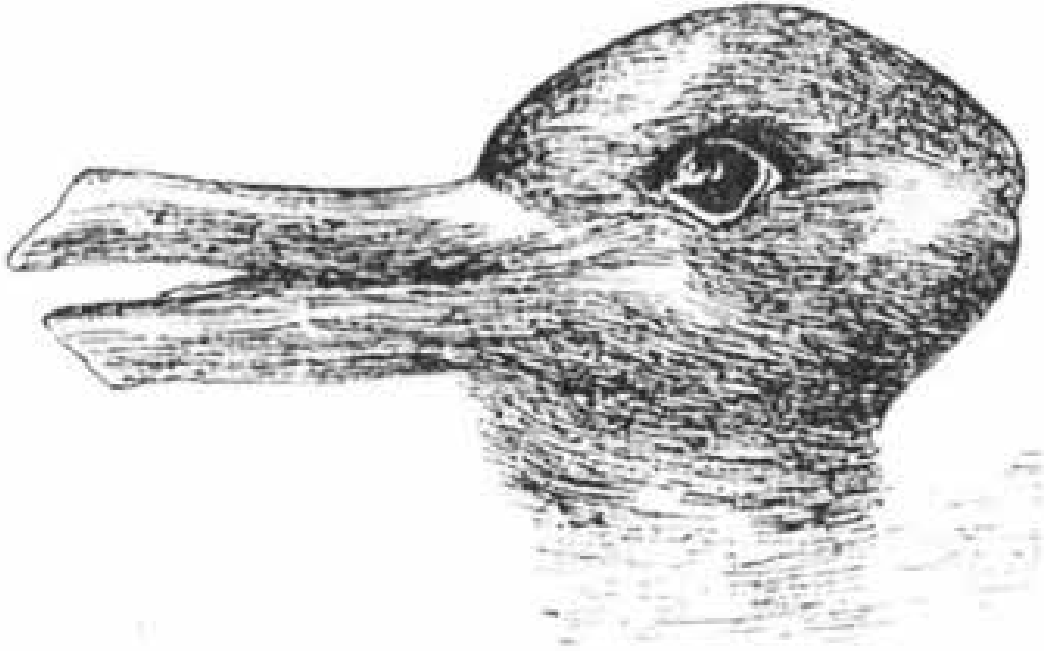
Refleksiyon Faaliyetleri

Amaçlar üzerine elde edilenlerin refleksiyonu çerçevesinde soru – cevap faaliyeti uygulanır. Öğrenim içeriğiyle bağlantılı olacak şekilde öğrenciler sorular yöneltir. Soruyu kağıda yazdıktan sonra öğretmen, hepsini bir kaba toplar. Öğrenciler onların arasından bir soru seçer ve öğretmenin de yardımıyla seçtikleri sorunun cevabını bulmaya çalışırlar.

Çalışma listesi 2.2

Çift Görüntüler

Çalışma listesi 2.3

Çatışma Durum Senaryoları

Durum 1

Yovana ve Arta daha birinci sınıftan arkadaştır. Şu anda dokuzuncu sınıftalar ve Fizik dersinden test yapmaları gerekir. Fizik dersinden alacakları not, yıl sonu başarı notlarına etkili olacaktır. Arta, Fizik dersinden çok ta başarılı olmadığını bilir ve eğer zayıf not alacaksa bu notunun yıl sonu başarısını etkileyeceğinin farkındadır. Bu durumda istediği okula kayıt yaptıramama olasılığının bulunduğunu da çok iyi bilir. O, Yovana'da test sorularının olduğunu öğrenir, Yovana da aynılarını kendisine verebileceğini söyler. Arta, Yovana'nın yapmak istediğinin iyi bir şey olmadığını fakat kendisinin de bu test sınavı kapsamında en yüksek not alarak istediği lise okuluna kaydedilmek için çok büyük önem ifade ettiğinin son derece farkındadır.

Durum 2

Kire ve Erhan basketbol sahasının iki farklı köşesinde yer alır. Sırt sırta olduklarından dolayı birbirlerine yaklaştıklarının farkında değiller. Erhan tüm köşeleri isabet etmekte iyidir fakat Kire sürekli olarak top kaçıır. Erhan bir an istemeden Kire'yi iter. Kire sürekli olarak isabet edememekten ve onu o onda seyirciler tarafından izleyen arkadaşlarından utanmış bir vaziyette bulunduğundan dolayı sinirli bir şekilde Erhan'a döner ve ona yüksek sesle bağırır. Erhan, Kire'nin neden bağırıldığını anlamaz fakat o da aynı durumdan etkilenmiş olacak ki o da yüksek sesle bağırmaya başlar.

Durum 3

Kızlar ve erkekler mahallede tek olan oyun alanını ortak bir şekilde kullanmak ister. Erkekler futbol oynamaya sözleşmiş olup kızlar ise voleybol oynamaya karar vermiştir. Oyun alanının kim tarafından kullanılacağı hususu üzerine kızlar ve erkekler lkendi aralarında tartışmaya başlar. Erkekler, söz konusu alanın bir futbol alanı olduğunu ve “sıkıcı bir spor” olduğundan dolayı kızların da voleybol oynamak zorunda olmadıklarını savunur. Bu durum neticesinde kızlar kendilerini kötü hisseder ve öyle bir durumdan etkilenmiş bir vaziyette aslında futbolun “sıkıcı bir spor” olduğunu, erkeklerin sürekli bu oyun alanını kullandıklarını ve bu durumda bu sefer kızların oynaması gerektiğini savunurlar. Hiçkimse geri adım atmadı. Bu durum iki gurup arasında daha büyük kavgalara sebep oldu.

Durum 4

Beş arkadaş bir müzik gurubu oluşturur ve genellikle başka guruplara ait olan eserleri çalarlar. Yakın zaman önce kendilerinin yazdığı ve bestelediği eserler çalmaya karar verirler. Bir gün, gitarist ve vürmalı çalgıcının yazdığı bir şarkı metniyle birlikte seslendiren kişi gurubun arasına gelir. Şarkı metninin çok fazla argo kelimelerden ibaret olduğundan dolayı gurubun genel imajına etki edebileceği düşüncesinden dolayı söz konusu metin gitarist tarafından beğenilmedi. Vürmalı çalgıcı metni beğendi ve bu şekilde seslendirilecek olan şarkı sayesinde kendi müzik guruplarının daha “cool” olacaklarını düşündüğünü ifade etti. Müzik gurubunun diğer iki üyesi de bu konuda farklı düşüncelerdeydi.

İçindekiler:

Çatışmalar ve
Çatırşamalarla
Mücadeler

İkinci Ders

Oğrenim Amaçları:

- Anlaşmazlıkların çözüme ulaşabilmeleri doğrultusunda yapıcı düşünceleri paylaşmak
- Anlaşmazlıklar ve karşıt konuların yapıcı yollarla çözüme ulaşması

Gerekli Malzemeler:

Kalem, Kağıt, Çalışma Listesi 2.4, Durum Analiz Çalışma Formatı (Çalışma Listesi 2.5).

Metodlar, Teknikler:

Çiftlerle çalışma, Bir kalem – iki ressam tekniği, tartışma, durum analizi

Ders Giriş Kısmı

(15 dk.)

Bir Kalem – İki Çizen

Öğrenciler çiftler şeklinde çalışmaya başlar. Her çift tek bir kalemle aynı kağıt üzerine ortak bir resim yapma görevine sahiptir. Bu arada kendi aralarında bir anlaşma yapmamaları gerekir. Çalışma süresi – bir dakikadır. Alıştırmanın birinci kısmının tamamlanmasının ardından öğrenciler, kağıdın diğer tarafına tekrardan herkes kendi resmini tek bir kalemle çizer ve bu işi son derece sessiz bir şekilde yapar. Alıştırma sonunda öğrencilerin yaptığı resimleri göstermelerini talep ediniz.

Faaliyetin tamamlanmasının ardından öğrencilerden aşağıdaki soruları cevaplandırmaları talep edilir:

- Çizim yaparken kendinizi nasıl hissettiniz?
- Herhangi bir anlaşmazlık / çatışma durumu oldu mu?
- Kendi aralarında konuşmalarını gerekmesine rağmen bazı hususlarda anlaşma yapmaları mümkün oldu mu? Sözlü olarak konuşmalarının mümkün olması durumu kendilerine kolaylık sağlar mıydı? Neden?
- Çiftler arasında herhangi biri kendi fikrini ortaya koymak istedi mi ya da kendi fikrinin çizimini yapmaktan vazgeçti mi? Neden? *(Bu sorunun cevabını öğretmen ezberlemelidir çünkü aynı cevaplar bir sonraki ders kapsamında mücadele etme / anlaşmazlıklar çözme hususundaki kişisel stiller çerçevesinde işlenecek olan konular yerini alacaktır).*

Söz konusu faaliyet hem eğlencelidir hem de çok ciddidir. Bu faaliyet çerçevesinde diğerleriyle işbirliği yapılması durumunda ve anlaşmazlık ile stres yapma durumlarında fikir üretmeye yol açılır. Öğrenciler çizim yapma aşamasında kendilerinde mevcut bulunan görüşlerinin analizini yapabilir ve anlaşmazlık durumlarında hangi şekilde davrandıklarını tanımlayabilirler.

Anlaşmazlığın analiz edilmesi ve anlaşılması süreci kapsamında oldukça büyük önem taşıyan unsurlar / konseptler bu alıştırma sayesinde mümkün olur. Onlar şu şekildedir: anlaşmazlık durumlarında duyguların ve davranışların tanımlanması, anlaşmazlığın çözümlenmesine yönelik bireysel stiller ve anlaşmazlığın yapıcı çözüme ulaştırılması yönündeki faydalı iletişimin önemi.

Ders Ana Kısmı

(25 dk.)

Bir önceki alıştırmadan hareketle öğretmen, aşağıdaki konseptler ile ilgili daha ayrıntılı açıklamaları yapar:

- Duygular ve anlaşmazlık durumlarındaki davranışlar
- Anlaşmazlıkların yapıcı bir şekilde çözüme ulaştırılmaları doğrultusundaki faydalı iletişim

Anlaşmazlık durumlarında genellikle ilk olarak karşımıza çıkan durum **davranıştır** (bağırma, dayak, kapı çarpma, içine kapanma vs.). Her davranışın ardında söz konusu davranışa sebep olan bir **duygu** mevcuttur (öfke, hayal kırıklığı, güçsüzlük vs.). Duygu, belirli bir **sorundan** ortaya çıkar, sorun ise genellikle bir **irtibatta / ilişkide** olan kişisel arasındaki bir yaşantının neticesidir. Bu dört temel unsur daha doğrusu davranış, duygu, problem ve irtibat / ilişki anlaşmazlığın temel unsurlarıdır ve bundan dolayı anlaşmazlıkların çözüme ulaştırılması yolunda her dördünün göz önünde tutulması oldukça önemlidir.

Faydalı iletişim, anlaşmazlıklar ve mücadele ile çözüme ulaştırma yolunda bir temel oluşturur. Anlaşmazlıkların çözüme ulaştırılmasına iletişim perspektifinden bakıldığında, anlaşmazlıkların aslında insanlar arası iletişimin normal bir süreci olduğu görülür. Faydalı iletişim yolundan ilerlendiği zaman anlaşmazlığa dahil olan her tarafın ihtiyaçlarının karşılanması doğrultusunda çözümler bulunması hedeflenir.

İlgili taraflar arasındaki iletişim karşılıklı anlayışa katılımı içerir. Tarafların her birinin karşı tarafta bulunanı anlamaya ve kendini de anlatmaya gayret gösterdikleri durumlarda aslında bir iletişimin mevcut bulunduğu söylenebilir. Faydalı bir iletişimin elde edilmesi doğrultusunda tarafların yapıcı iletişim şekline girebilmeleri adına bir takım teknikleri / becerileri kendilerinde barındırmaları gerekir. Onlar şu şekildedir:

- **Aktif dinleme** teknikleri
- **BEN konuşma** tekniği

Karşımızda bulunan kişiyi tam anlamıyla anlayabilmemize **aktif dinleme** denir. Aktif bir şekilde dinleyen insanlar, diğerlerinin derilerine girebilir ve onların kendi duygularına kendi bakış açılarından bakabilirler. Bu durum diğerleriyle aynı düşünce içerisinde olmaları anlamına gelmez, aksine onların buldukları taraftan entelektüel bir yaklaşım ile olayların algılanmasından ibarettir. Aktif dinleme çerçevesinde anlaşmazlık süreci içerisinde bulunan her kişi, temel psikolojik ihtiyaçların büyük bir kısmının karşılanmasına zemin oluşturur. Böyle bir durumda yer alan taraflar, kendi kendilerine sorumluluk sahibi olup çözüm odaklı hareket edebilme anlamında tüm azimlerini ortaya koymaya gayret eder. Bu şekilde hareket edildiği zaman anlaşmazlıklar bile daha yapıcı olurAktif dinlemenin ana unsurları şu şekildedir:

- ▶ **Yorumlamak** – Karşımızdaki kişi tarafından bize anlatılanların kısa özetinin adıdır. Bu şekilde sizler, konuşmanın anlamını öğrenmekle birlikte konuşan kişi anlamadığınız bir durum varsa onu açıklamaya gayret gösterir.
- ▶ **Soru Sormak** – Bu şekilde hareket edildiği zaman karşınızdakinin size anlattığına ilgi göstermiş olup dinlediğinizi ve konuyla bağlantılı hareket ettiğinizi ifade edersiniz. Sizin soru sormanız, konuşan kişiyi dinlediğiniz anlamına gelir. Soru sorarken abartmamaya özen göstermek ve konuşan tarafın onu sorguladığınızı düşünmemesi gerekir.
- ▶ **Empati** – Diğerlerine ait duyguları, düşünceleri ve acıları anlamaya çalışmaktan ibarettir.

BEN konuşma tekniği, iletişim s¼reci kapsamında spesifik bir soruna odaklanarak istekleri ve ihtiyaçları yapıcı bir şekilde ele alan tekniktir. Bu teknik, anlaşmazlık durumlarındaki davranış ve ortaya çıkan diğer duygulardaki durumu net bir şekilde ortaya koymakla birlikte kişinin / bireyin yargılanmasına ve değerlendirilmesine girişmez. BEN konuşma tekniği, anlaşmazlıktan kaçınilmasına yardımcı olmaz, aksine anlaşmazlık sebepleri üzerine iletişim sağlanmasına olanak sunar. Bu şekilde bir teknik kullandığımız zaman bizler, iletişime açık olduğumuzu ve sorun ile alakalı karşılıklı taleplerin karşılanması hususlarında anlaşmaya hazır olduğumuzu g¼stermiř oluruz. BEN konuşmada bizler kendimize, ihtiyaçlarımıza, isteklerimize ve haklarımıza odaklanırız.

Anlaşmazlık durumlarında çoğu zaman birbirimizi suçlarız, kızgınlığımızı dile getiririz, küseriz, kırılırız, surat asarız ki b¼t¼n bu duygular anlaşmazlığın seviyesinin yükselmesine ve gerçek sebebinden uzaklaşılmasına sebep olabilir. Dolayısıyla bu durumda bizi aslında en fazla üzen şeyin ne olduğunu, neye küst¼đümüz¼ ve hangi durumun bizi kırdığını bulmaktan uzaklaşmamalıyız. Bu teknik sayesinde bizler, kendimiz için asıl önemli olan ve diğer tarafın savunmasına sebep olmayacak anlaşmazlığın başına dönm¼ř oluruz. Bu tekniğin kullanılması sayesinde, anlaşmazlığın içinde bulunduğumuz kişinin / bireyin davranışı hedef alınır.

BEN Konuşmanın Yapısı: :

..... görd¼đ¼m zaman / söylediğin zaman ben hissediyorum / istiyorum.
..... isterim.....

Örneğin **susmamı istediğin zaman kendimi kırılmış** ve sanki benim için hiç umurunda değil, beni hiç düşünm¼yormuřsun gibi **hissediyorum**. Sana aslında **neyin engel teşkil ettiğini söyleyebilir ve bunun üzerine konuşabilir miyiz?**

Tartışma

Bir önceki ders kapsamında olduğu gibi öğrenciler kendilerinin bulunduğu veya şahitlik ettikleri bir anlaşmazlığı hatırlamaya çalışırlar. Bu bağlamda aşağıda yer alan sorular üzerine bir tartışma ortamı başlatılmalı ve öğretmen aynı sırada, anlaşmazlığın gözle görülen ve görülmeyen buzul dağınının doldurulmasını da paralel bir şekilde yapmalıdır:

- ➔ Bir anlaşmazlık durumunda gerçek anlamda görünen veya farkedilemsi kolay olan husus nedir? (Öğrenciler, bu sorulara soruya kolay bir şekilde cevap bulmalıdır, dolayısıyla bu kapsamda sözlü ve sözlü olmayan irtibat şeklini kullanmalıdır – *bağırarak, kapı çarpma, masaya hızlı vurma, tehdit, yüz ifadesi, hisler vs.*).
- ➔ Bir anlaşmazlık durumunda gerçek anlamda görülemeyen şey nedir? (bu soru öğrenciler için biraz daha büyük bir zorluk teşkil edebilir dolayısıyla öğretmen bu durumda örnekler sunarak yol alabilir – burada önyargılar ve kalıplaşmış fikirlerden, kişisel değerlerden, korku, kıskançlık, güç / güçsüzlük, ihtiyaçlar, çıkarlar vs. durumlarından hareket edilebilir).

“Buz Dağı” Konsepti – Anlaşmazlık neden bir buz dağı gibidir? (Çalışma Listesi 2.4 Buz Dağı)

Buz dağı, anlaşmazlığın görünen ve gözlemlenebilen unsurlarını ortaya koyma olasılığının yüksek olması sebebiyle çoğu zaman anlaşmazlığın analogisi olarak kullanılır (bu unsurlar buz dağının bir kısmını temsil eder fakat bu kısım suyun üzerinde görünür taraftadır). Öte yandan, farkında olmadığımız ve göremediğimiz diğer unsurları da ortaya koyar (bu unsurlar buz dağının su altında olan kısmını temsil eder ve bu kısım görünmemesine rağmen daha büyük bir kısmı temsil ettiğinden dolayı daha önemlidir).

Bir anlaşmazlık durumu içerisinde bulunduğumuz vakit, görülen unsurlar vardır göz önünde, örneğin: davranış, tavır, sözlü olmayan iletişim (yüz mimikleri, el ile yapılan tehditler, parmak), şiddet, hisler, tehditler, şart koşmalar vs.

Anlaşmazlık sırasında görmediklerimiz ve aslında farkında olmadıklarımız arasında şunlar vardır: anlaşmazlığın gerçek sebepleri, kişisel değerler, anlaşmazlığa dahil olan kişilerin kültürel altyapısı ve onların bir önceki hayat tecrübeleri, önyargılar, beklentiler, ihtiyaçlar vs.

Örneğin:

İki komşu, ağacın aslında kime ait olduğu üzerine tartışır. Onlardan her biri ağacın kendi topraklarında bulunduğunu ve aynısının kendisine ait olduğunu savunur. Ağacın kesilmesi bir seçenek değildir çünkü öyle bir şeyin olması durumunda ağaç yok olacak ve hiçbiri bir ağaç sahibi olamayacaktır. Her ikisi ağacın sahipliğini üstlenmek istemelerinden dolayı her ikisinin tavrı aynı doğrultudadır fakat bu durumda bile farklı çıkarların olduğu görülür. Biri ağacın gölge yaptığından dolayı kendisini ister, diğeri ise ağacın verdiği meyvelerden dolayı kendisini arzu eder. İlk bakışta farkedilen husus, ağacın sahipliği hususunda her iki tarafın şiddetli bir şekilde direnmesidir (buz dağının görünen kısmı). Öte yandan, çıkarların analiz edilmesi doğrultusunda (buz dağının görünmeyen kısmı) her iki tarafın ihtiyaçlarının karşılanmasının mümkün olabileceği görülür.

Anlaşmazlığın gizli olan unsurlarının “görünür” tarafa daha doğrusu buz dağının üst tarafına taşıyabilmek, faydalı iletişim ve ona ulaşabilmek adına teknikler kullanmak hususları üzerine kuruludur.

Dersin Bitiş Kısmı

- ▶ Anlaşmazlığın yapıcı (olmayan) çözümlerinin altyapısını oluşturan etkili iletişim konseptinin anlaşılması ve aktif dinleme tekniklerinin açıklanması oldukça büyük önem taşır. Bunların yanı sıra dile getirilen hususların bilinmesinin yanında öğrenciler anlaşmazlık durumlarında, BEN merkezli konuşma tekniğini kullanmalıdırlar çünkü ancak böyle durumlarda şahsi ihtiyaçlar ile anlaşmazlık sürecine dahil olan diğerlerinin ihtiyaçlarını anlama şartlarını oluşturacaklardır.
- ▶ Buz dağı uygulaması sayesinde öğrenciler, bir anlaşmazlık durumu çerçevesinde görülen unsurların yanında her zaman görünmeyen unsurların da bulunduğunu ve aynılarının doğrudan duygusal anlamda etkili olabileceklerini bilmelidirler.

Refleksiyon Faaliyeti

Somut Anlaşmazlık Durum Analizi Listesi – Eve ilişkin (Çalışma Listesi 2.5 Anlaşmazlık Analizi)

Söz konusu refleksiyon listesi sayesinde öğrenciler, anlaşmazlık durum analizi kapsamında kendilerinde mevcut bulunan bilgileri kullanmalıdır. Bu bağlamda her öğrenci (kendi evinde bireysel bir şekilde), anlaşmazlığa (doğrudan katıldığı veya şahitlik yaptığı) ilişkin olarak bir analiz yapmalıdır. Aynı çalışmayı yaparken bu ders çerçevesinde ve bir önceki ders bünyesinde görülen hususları da kapsamalıdır. Her iki ders çerçevesinde kişisel anlaşmazlık üzerine refleksiyon çalışmasının yapılması gerekliliği dile getirilmesine yönelik olarak bir tekrarlamanın söz konusu olmasına rağmen böyle durumlarda öğrenmenin farklı stilleri göz önünde bulundurulur. Bu sayede, düşünmek, olayları kabullenmek ve analiz yapabilmek için daha fazla bir zamana ihtiyaç duyulan öğrencilere de fırsat tanınır.

Çalışma listesi 2.4

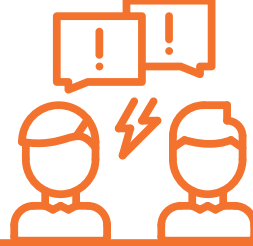
Buz Dağı

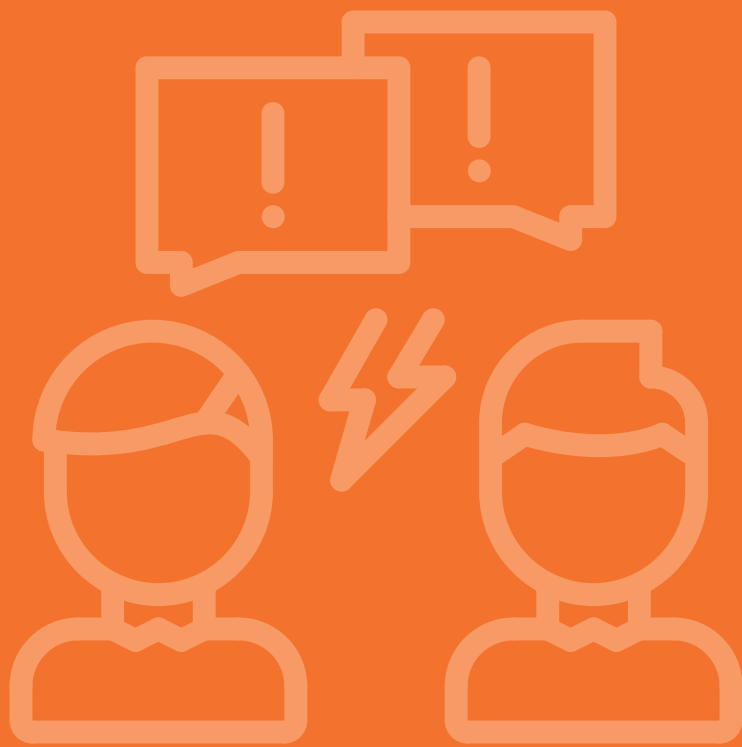
Çalışma listesi 2.5

Anlaşmazlık analizi

ANLAŞMAZLIK ANALIZI

Anlaşmazlık sebebi	
Katılımcı taraflara göre anlaşmazlık türü	
Anlaşmazlığa dahil tarafların davranışları	
Anlaşmazlığa dahil olan taraflarda ortaya çıkan duygular	
İletişim şekli – etkili iletişim teknikleri uygulanmış mıdır; eğer uygulanmadıysa anlaşmazlık durumunda taraflar nasıl iletişime girmişlerdir?	
Buz dağı konseptinde anlaşmazlığın analiz edilmesi durumunda, anlaşmazlığın gizlenen unsurları tahmin edebilir misiniz?	

İçindekiler:

Çatışmalar ve
Çatırşamalarla
Mücadeler

Üçüncü Ders

Oğrenim Amaçları:

- Anlaşmazlık durumlarının yapıcı çözüme ulaştırılmasının açıklanması
- Anlaşmazlıkların ve çatışmaların yapıcı bir şekilde çözüme ulaştırılması

Gerekli Malzemeler:

Anlaşmazlık durumunun çözüme ulaştırılması ve mücadele edilmesi amacıyla 5 farklı stilin tanımlanmasına ilişkin çalışma listesi 2.6.

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Roll oyunları, tartışma, özdeğerlendirme soru formu

Ders Giriş Kısmı

(5 dk.)

Öğretmen, bir önceki ders çerçevesinde görülen **bir kalem – iki çizen** faaliyetine geri döner. Çiftler sözkonusu çizimi yaparken kendi fikrini çizmeyi denedi mi yoksa kendi fikrini ortaya koymaktan vaz mı geçti sorusu üzerine hareket eden öğretmen, öğrenciler arasında kimler çizim yapmaya heveslendiğini ve kimlerin çizim yapmaktan vaz geçtiğini bulmaya çalışır. Bu cevaplar bir önceki ders kapsamında alındıysa o zaman öğretmen bahsekonu cevapları değerlendirerek anlaşmazlık durumu ile mücadele yolunda beş stili / yaklaşımı kullanarak bir giriş yapmaya çalışır. Öğretmen stillerin tanımlanmasını yaparak öğrencilerin 3 guruba ayrılacaklarını dile getirir. Bölünmüş olan her gurup, anlaşmazlık ile mücadele çalışmaları kapsamında kişisel stiller / yaklaşımların açıklanması üzere birer kağıt elde edecektir (Çalışma listesi **2.6 Anlaşmazlıkla mücadele etme / çözüme ulaştırmaya ilişkin bireysel stiller**). Anlaşmazlık durumunun öğrenciler tarafından düşünülmesi ve tasarlanması isteniyorsa o zaman Çalışma listesi 2.3'te daha doğrusu **anlaşmazlık durum senaryoları örneklerinin** kullanılması mümkündür. Elde edilen tanımlamalardan hareketle her gurup tarafından roller oyunu hazırlanması gerekir. Bu oyunlar çerçevesinde onlara sunulan stillerin açıklanması yapılacaktır. Bir oyunun süresinin 5 dakikadan daha uzun olmaması gerekir.

Ders Ana Kısmı

(30 dk.)

Roller Oyunu Hazırlıkları

Birinci gurup stilleri görür – **yarışma**, **uyum sağlama** ve **kaçınma**. Ellerindeki tüm üç stili bir anlaşmazlık durumu kapsamında toplamaları gerekir. Söz konusu üç stili aynı durum kaspamında incelemenin mümkün olmasından dolayı her üç stilin bir oyun içinde kombinlenmesi mümkündür. Eğitim ders süresinin sınırlı olmasından dolayı her üç stilin her birinin ayrı bir rol oyunu içinde gösterilmesi imkanı mevcut değildir.

İkinci guruba **uzlaş** stili verilir.

Üçüncü guruba **işbirliği** stili verilir.

işbirliği ve uzlaş stillerini **işleyen öğrenciler**, bir önceki derste çalışmış oldukları **aktif dinleme** ve **BEN konuşma** tekniğini kullanmaya yönlendirilirler.

Roller Oyununun Sunumu

Roller oyununu sunmaları için her guruba 5 dakika süre verilir. Bunun dışında aynısını açıklayabilmek ve kağıttaki bilgilerden hareket edebilmek adına 2 dakika daha sunulur.

Anlaşmazlıklarla Mücadele Etme / Çözme Stilleri / Yaklaşımları:

- 1) Yarışma** – Bu stil sayesinde anlaşmazlık içerisinde bulunan birey, sorunu çözebilmek veya kendi düşüncesini ortaya koyabilmek adına tüm gayretlerini sarfeder. Hatta ve hatta çoğu durumlarda kendilerine uymayanlara saldırmayı, kaba olmayı ve agresif olmayı bile denerler;
- 2) Uyarılama** – Bu stil sayesinde anlaşmazlık içerisinde bulunan birey dostça yaklaşmayı dener. Anlaşmazlık içerisinde bulunan herkese uymaya çalışır. Bu kişiler kendi ihtiyaçlarına çok fazla önem vermezler. Çoğu durumlarda

ise ortaya çıkmış olan sorun çok büyük önem taşımaz ve bundan dolayı kendi önerilerini arka planda tutmayı tercih ederler;

- 3) Kaçınma** – Bu stil sayesinde anlaşmazlık içerisinde bulunan birey her ne olursa olsun diğerlerine uyar. Söz konusu anlaşmazlık durumu kendilerini rahatsız ettiği için o durumla mücadele etmek istemezler. Bu kişiler, bir sorunun olmadığını var sayar veya bunu hiç ciddiye almaz;
- 4) Uzlaşma** – Durum çok önemli değilse fakat her halukarda ortaya çıkan sprunun çözüme ulaştırılması gerekiyorsa, anlaşmazlığa dahil olan kişilerle “pazarlık” yapılması usulü denir. Bu doğrultuda herkes bir takım şeylerden vazgeçer ve ödün verir. Böylelikle işin sonunda uzlaşma sağlanır. Bu şekilde çözüme ulaşılan yolda belki herkes bir takım unsurlarda kaybetmiş olur fakat neticede her taraf kısmen memnun kalmış olur;
- 5) İşbirliği** – İşbirliği stiline uygulanmasıyla birlikte tarafların her biri önemlidir ve bunlar çözüm bulunabilmesi adına kendilerinde herşeyi katmaya gayret gösterirler. Elde edilen çözüm çok şahane olmayabilir fakat iyi bir çözüm ve herkesi memnun eden bir netice olmalıdır. Çözüm bulabilme süreci genellikle uzun bir süreçtir ve bundan dolayı taraflar arasında ciddi bir iletişimi kapsar. Herkesin memnun kalacağı kaliteli bir çözüm bulunması hedeflenir ve bir takım ödünlere verilmesine rağmen herkes kendini galip hisseder. İşbirliği süreci çerçevesinde, anlaşmazlık kapsamında yer alan tarafların düşüncelerine son derece saygı duyulur. Öte yandan kendi şahsi düşünceler ve diğer tarafların düşünceleri de kıymetli görülür.

Ders Bitiş Kısmı

(5 dk.)

Anlaşmazlıklarla mücadele etme ve çözüme ulaştırma yöntemleri doğrultusunda yapıcı yöntemlerin tanımlanmasına istinaden aşağıda yer alan sorulardan hareketle tartışma ortamı oluşturulur:

- ➔ Belirtilmiş olan stillerden hangileri anlaşmazlıkların çözüme ulaştırılmasına katkı sağlar? Neden?

Sonuç

Anlaşmazlıkların çözülmesi ve onlarla mücadele edilmesi yolunda yapıcı yöntemlerin izlenmesi amacıyla işbirliği ve uzlaşma stillerine vurgu yapılması gerekir. Geriye kalan stil çeşitleri, anlaşmazlık çerçevesinde yapıcı çözümler yolunda ilerlemez. İşbirliği ve uzlaşma stilleri her şeyin yanı sıra anlaşmazlığın çözüme ulaştırılması çerçevesinde faydalı iletişimin elde edilmesi yönünde tüm sürece farklı bir boyut kazandırır.

Refleksiyon ve Değerlendirme Faaliyeti

Öğrenciler, anlaşmazlıklarla mücadele etme / çözüme ulaştırmaya ilişkin olarak kendi stillerinin tanımlanması ve öz değerlendirme yapılması anlamında bir soru formu doldururlar (Çalışma listesi 2.7 *Anlaşmazlıklarla mücadele etme / çözüm bulma kişisel stil tanımlanması testi*). Aynı zamanda kendi bireysel stillerinin ne kadar yapıcı olduğu üzerine düşünmeleri gerekir.

Çalışma listesi 2.6

Anlaşmazlıklarla Mücadele Etme / Çözüm Bulma Kişisel Stil Tanımlanması Testi

- 1) Yarışma** – Söz konusu stil sayesinde anlaşmazlıkta bulunan bireyin her ne olursa olsun kendi düşüncesini dahil etme ve soruna çözüm üretme çabası anlaşılır. Bu kişisel iyi bir ölçüde etkili olmayı bilirler. Onlara uyum sağlamayan kişilere saldırmayı bilirler hatta bazı durumlarda kaba ve agresif oldukları bile görülür.
- 2) Uyum Sağlama** – Söz konusu stil sayesinde anlaşmazlıkta bulunan kişinin olaylara dostça yaklaştığı ve anlaşmazlığa dahil olan herkese uymaya çalıştığı görülür. Bu kişiler, kendi isteklerine yeterli derecede önem vermezler ve zamanın ilerlemesiyle birlikte bu husus kendilerinde bir memnuniyetsizliğe yol açar. Bazı durumlarda ise bahse konu sorun çok büyük önem ifade etmez. Bu durumdan hareketle sorunun çözüme ulaşması adına kendi önerilerini sunma gereği duymazlar.
- 3) Kaçınma** – Söz konusu stil sayesinde anlaşmazlıkta bulunan kişinin olaylara yaklaşma yolunda herkese uyma niyetinde olduğu görülür. Anlaşmazlıkla mücadele etmek istemezler ve bu karmaşık durumdan son derece rahatsız olurlar. Bu kişiler ortada bir sorun olmadığı yönünde rol yaparlar veya sorunu çok fazla ciddi bulmazlar.
- 4) Uzlaşma** – Durumun çok ciddi olmadığı fakat sorunun çözülmesi gerektiği hallerde, anlaşmazlığa dahil olan kişiler ile “pazarlık” yapma olasılığına el atılabilir. Bu yöntemin uygulanması aşamalarında herkes bir takım hususlardan ödün verir. Belki bir takım şeyler elden gitmiş olur fakat işin neticesinde her tarafın kısmen memnun kalacağı bir durum ortaya çıkmış olur.
- 5) İşbirliği** – İşbirliği stiline uygulanması durumunda taraflardan her biri önemlidir ve herkes soruna çözüm bulabilmeye gayret sarfeder. Elde edilen çözümün çok olağanüstü olması mecburi değildir fakat herkes tarafından iyi bir şekilde benimsenmelidir. Çözüm bulma süreci genellikle uzun sürer ve işe dahil olan herkesin özen göstermesi beklenir. Asıl amaç kaliteli bir çözüme ulaşmaktır ve dolayısıyla bazı hususlarda ödün vermiş olmalarına rağmen tüm tarafların memnun olması gerekir. İşbirliği süreci çerçevesinde anlaşmazlıkta yer alan her tarafın düşüncesine saygı duyulur fakat öte yandan da kendi şahsi çıkarlar da göz ardı edilmez.

Çalışma listesi 2.7

Anlaşmazlık ile başa çıkma/çözme konusunda kişisel stil tanımlama testi

Bu testi çözmeniz sayesinde, anlaşmazlık ile başa çıkma/çözme konusunda kişisel stilinizi ortaya çıkarabileceksiniz. Elde edeceğiniz sonuç ile ilgili kafa yorun ve uyguladığınız stile uygun olup olmadığını değerlendiriniz. Bu testin doğru ve yanlış cevapları yoktur, elde edeceğiniz sonuç ise anlaşmazlık ile başa çıkma/çözme konusunda ne kadar yapıcı olduğunuz konusunda düşünmeye itecektir.

Testin çözümüne ilişkin talimatlar: ifadeyi dikkatlice okuyunuz ve ona göre ölçekte uygun sayıyı çevreleyiniz. Örnek olarak, belli bir ifade size has bir ifade ise onu 6 yada 5 ile notlandırınız, yok eğer sizi hiç yansıtmıyorsa 1 yada 2'yi çevreleyiniz. Mümkün olduğunca 3 ve 4'ü kullanmamaya gayret gösteriniz.

A. Anlaşmazlık durumunda aktif olarak tartışırım ve hem diğerlerinin hem de kendi ihtiyaçlarımı nasıl yerine getirebilirim diye araştırırım.

Kesinlikle beni yansıtmayan bir hareket

← 1---2---3---4---5---6 →

Kesinlikle beni yansıtan bir hareket

B. Anlaşmazlık durumunda benim gerçeğimin ağır basması için çok çaba sarfediyorum ve diğerlerini memnun etmek ile uğraşmıyorum.

Kesinlikle beni yansıtmayan bir hareket

← 1---2---3---4---5---6 →

Kesinlikle beni yansıtan bir hareket

C. Anlaşmazlık durumunda mantıklı olmaya çalışıyorum, istediklerimin hepsinin yerine getirilmesini istemiyorum ancak talep ettiklerimin en azından bir kısmını elde etmek için elimden geleni yapıyorum.

Kesinlikle beni yansıtmayan bir hareket

← 1---2---3---4---5---6 →

Kesinlikle beni yansıtan bir hareket

Ç. Anlaşmazlık durumunda benim istediklerimin olması için ısrarcı olmam ancak diğerlerinin talep ettiklerini de yapmam.

Kesinlikle beni yansıtmayan bir hareket

← 1---2---3---4---5---6 →

Kesinlikle beni yansıtan bir hareket

D. Anlaşmazlık durumunda şahsi ihtiyaçlarımı bir kenara atıp anlaşmazlık yaşadığımız kişi ile ilişkiyi bozmamaya gayret gösteririm.

*Kesinlikle beni
yansıtmayan bir
hareket*

← 1----2----3----4----5----6 →

*Kesinlikle beni yansıtan
bir hareket*

E. Anlaşmazlık durumunda taraflar ile daha az irtibata geiyorum ve kenarda duruyorum.

*Kesinlikle beni
yansıtmayan bir
hareket*

← 1----2----3----4----5----6 →

*Kesinlikle beni yansıtan
bir hareket*

F. Anlaşmazlık durumunda yapılması gerektiğini düşündüğüm şeyi yapıyorum ve anlaşmazlık tarafı olan diğer taraflar ile ilişkilerimizi daha sonra düzelterek ümit ediyorum

*Kesinlikle beni
yansıtmayan bir
hareket*

← 1----2----3----4----5----6 →

*Kesinlikle beni yansıtan
bir hareket*

G. Anlaşmazlık durumunda diğerlerinin hisleri ile ilgili çok fazla özen gösteriyorum.

*Kesinlikle beni
yansıtmayan bir
hareket*

← 1----2----3----4----5----6 →

*Kesinlikle beni yansıtan
bir hareket*

Ğ. Anlaşmazlık durumunda diğerlerinin arzularına özel önem gösteriyorum ancak diğerlerinin de benim arzularına önem göstermesi için ısrar ediyorum

*Kesinlikle beni
yansıtmayan bir
hareket*

← 1----2----3----4----5----6 →

*Kesinlikle beni yansıtan
bir hareket*

H. Anlaşmazlık durumunda, olayın çabukça çözülmesi ve devam etmemiz için bir şekilde uzlaşma sağlanması yönünde "bastırıyorum"

*Kesinlikle beni
yansıtmayan bir
hareket*

← 1----2----3----4----5----6 →

*Kesinlikle beni yansıtan
bir hareket*

Çözüm

Her harfin yanına ilgili soru ile alakalı olarak çevrelediğiniz sayıyı yazınız. Her iki sayıyı toplayınız ve toplam rakamı yazınız. İki sayının toplamı en yüksek olan yerdeki stil, anlaşmazlık durumlar ile başa çıkma konusunda sizin şahsi stilinizdir.

İşbirliği

$$A \underline{\hspace{1cm}} + \check{G} \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}}$$

Uzlaş

$$C \underline{\hspace{1cm}} + H \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}}$$

Uyum Sağlamak

$$D \underline{\hspace{1cm}} + G \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}}$$

Kaçınmak

$$\check{C} \underline{\hspace{1cm}} + E \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}}$$

Yarışma

$$B \underline{\hspace{1cm}} + F \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}}$$

İçindekiler:

Sivil Toplumdaki
Kültürler Arası
Durum

Birinci Ders

Oğrenim Amaçları:

- Çok kültürlülük ve kültürler arası hususların açıklanması;
- Kültürler arası toplum unsurlarının açıklanması;

Oğrenim Sonuçları:

- Çok kültürlülük ve kültürler arası hususlar arasında fark ayırt eder;
- Kültürler arası hususta mevcut olan unsurları keşfeder;
- Kültürler arası değerlerin inşa edilmesine yönelik somut faaliyetler ortaya koyar;

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Tartışma, fikirler fırtınası, küme tekniği, Venn diyagramı, ön çalışma ve grup çalışması, teknik.

Gerekli Malzemeler:

- Çemberli resim (Çok kültürlülük ve kültürler arası hususlar)
- Yazı tahtası, kağıt
- Venn şeması için A3 kağıt

Ders Giriş Kısmı

(10 dk.)

Asıl hedeflerin ve beklenen sonuçlar ile farklı topluluklar / kültürler / guruplar arasındaki tartışma ortamının oluşturulmasının yanı sıra çok kültürlülük ve kültürler arası hususlar konseptinin ortaya konulması amacıyla öğretmen tarafından şu bilgiler sunulur:

Geçen yıl şahsi kimlik ve farklılıklara karşı saygı duyulması konularını işlemiş olduk. Hatırlayalım:

- ➔ Okulda, yaşadığım ortamda, yaşadığım ülkede beni farklı kılan hususlar nelerdi?

Bu soruların ardından öğretmen, bir cümle veya iki cümleyle farklılıkların (ve aynı zamanda benzerliklerin) hepimizin değişik guruplara / topluluklara / kültürlere ait olabilmemizden kaynaklanabileceğini özetleyerek şu soruyu yöneltir:

- ➔ Yaşadığınız semt içerisinde veya ülkenizin sınırları içinde farklı kültürlere ait olanlardan örnekler sunabilir misiniz?

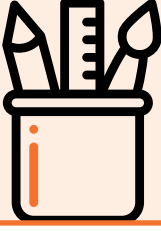
➔

Söz konusu soruya öğrenciler tarafından verilecek olan cevabın ardından öğretmen, farklı topluluklar / kültürler / gurupların bulunduğu bir toplum içerisinde yaşadığımızı ifade ederek çok kültürlülük ve kültürler arası husus konseptini açıklamak amacıyla diyagram ile devam edebilir.

Öğretmen çok kültürlülük ve kültürler arası hususu sembolik olarak gösterebilmek adına iki resim (Resim 2.3 ve 2.4) gösterir. Tartışma başlatılır:

- 1) Bir resimde ne, diğer resimde de gördüğünüz nedir?
- 2) Çemberler neyi ifade eder?
- 3) Aralarında iletişim var mıdır ve birincisinde nasıl, ikincisinde de nasıldır?

Tartışma aracılığıyla her iki resimde farklı toplulukların gösterilmeye çalışıldığı sonucuna ulaşılması gerekir. Birinci resimde aralarında işbirliğinin / iletişimin bulunmadığını, ikincisinde de aralarında bir etkileşimin (işbirliği / iletişim) bulunduğu görülür. Bu noktadan hareketle çok kültürlülük (Resim 2.3'te sembolik olarak gösterilir) ve kültürler arası hususun (Resim 2.4'te sembolik olarak gösterilir) belirtildiği aşıkardır.

Ders Ana Kısmı

(25 dk.)

Dersin teorik kısmında öğretmen çok kültürlülük, çok kültürlü toplum, kültürler arası husus ve kültürler arası toplum (aralarındaki farklılıkları ortaya koyarak) kavramlarını yüksek ses ile açıklamalıdır:

Çok kültürlü toplum, birden fazla kültürün veya etnik gurubun yaşadığı toplumdur. Bu insanlar aynı alan sınırları içerisinde yaşarlar fakat içindeki bireyler genellikle kendi gurubuna ait kişilerle iletişim kurarlar. Örneğin çok kültürlü bir ortamda yaşayanlar yemek yemek için tipik bir hizmet sunan bir restorana gidebilir fakat aynı topluluğa ait diğer insanlarla iletişime geçmeyebilir.

Kültürler arası toplum, farklı topluluklar arasında anlayışın ve birbirlerine karşı saygının olduğu bir toplumdur. Kültürler arası iletişimde karşılıklı fikirler, kültür normları ve aralarındaki bağların gelişimine odaklanılır. Kültürler arası toplum bünyesinde herkes birbirlerinden birşeyler öğrendiği ve birlikte büyüdüğü için hiçkimse değişmeden kalmaz.

Faaliyet: **Çok Kültürlü** **ve Kültürler Arası Okul**

Öğretmen öğrencileri iki guruba ayırır. Öğrencilerin, farklı etnik guruplara ait olanların eğitim gördüğü tek dilde / çift dilde eğitim sunulan okulların mevcut bulunduğu ülkemizin gerçekçi ortamına geçmelerine yardımcı olur. Bu husus göz önünde bulundurulduğunda bir gurubun çok kültürlü bir okulun hangi şekilde faaliyet göstermesi gerektiği üzerine, diğer gurubun ise kültürler arası bir okulun hangi şekilde faaliyet göstermesi üzerine düşünmelidir. Onların bu düşünce sürecine yön vermek adına şu soruların sunulması faydalı olabilir:

- 1) Bir sınıf hangi şekilde olmalıdır?
- 2) Sınıflar arası işbirliği nasıl olacaktır?
- 3) "Çok kültürlü" bir ders hangi şekilde, "kültürler arası" bir ders ise hangi şekilde olmalıdır?
- 4) Okul müsamereleri ve kutlamaları hangi şekilde yapılmalıdır?

5) Çok kültürlü okuldaki öğretmenler ne yapar, kültürler arası okuldaki öğretmenler ise ne yapar?

6) Okul bünyesinde çok kültürlü değerlerin oluşturulmasına katkı sağlayan faaliyetlerden örnekler sunabilir misiniz?

Guruplar, kendi düşüncelerini çizim (kağıda) sayesinde ya da kavramlar (kelimeler yardımıyla) sunabilirler.

Çok kültürlü okullarda elde edilen neticeler şu şekilde hareket edebilirler: doğrudan iletişime / etkileşime geçilmeden diğer kültürler hakkında bilgi edinmek; sınıf etnik / dil bakımından homojendir; sınıflar arasında ortak dersler / faaliyetler mevcut değildir; müsamerelere ve kutlamalara yönelik sahneler / faaliyetler ayrı ayrı hazırlanır; Öğretmenler, diğerlerine ait kültürlerle ilgili öğrencilere bilgiler verir fakat farklı etnik topluluklar / guruplardan olan öğrencilerin ders veya ders dışı faaliyetler ve benzeri işlerde bir araya gelmelerine gerçekçi imkanlar sunmaz; öğretim planlamaları ve gerçekleştirilmesinde öğretmenler kendi aralarında işbirliği yapmazlar.

Kültürler arası okullarda elde edilen neticeler şu şekilde hareket edebilirler: sınıflar farklı topluluklardan gelen öğrencilerden oluşur; öğrencilerin kendilerini daha iyi bir şekilde tanıyabilmeleri amacıyla birbirleri arasındaki iletişimin teşvik edilmesi; okul müsamereleri ve törenlerinin birlikte planlanması ve gerçekleştirilmesi; öğrencilerin bir araya gelmeleri, birlikte ders çalışmaları ve arkadaşlık kurmaları için öğretmenler gerçek ortamlar oluşturur (farklı topluluklardan / kültürlerden gelen öğrencilerin diyaloga girmesine gerçek imkan tanınır); farklı etniklerden / dillerden / kültürlerden olan öğretmenler kendi aralarında işbirliği kurarak karşılıklı iletişim hususunda gerçek bir örneği temsil ederler.

Her iki durum için şu şekilde ifade edilebilir: başka kültürlerin mevcut olmasının, farklılıkların kabul edilmesinin ve saygı durulmasının ve herhangi bir kültür hakkında ayrımcılık yapmaktan uzak durulmasının bilinci önemlidir.

Guruplar kendi sunumlarını yaparken öğretmen, yazı tahtasına Venn şemasını çizerek öğrencilerin yaptığı sunumdan hareketle aynısına kilit konseptleri / kavramları yazabilir. Tekrarlanacak husus olan ve çok kültürlü / kültürler arası durum için geçerli olan kısmı ise ortak birşey şeklinde şema kesitine ekler.

Dersin Bitiş Kısmı

(5dk.)

Faaliyet: Kültürler Arası Hususa Yönelik Tartışma

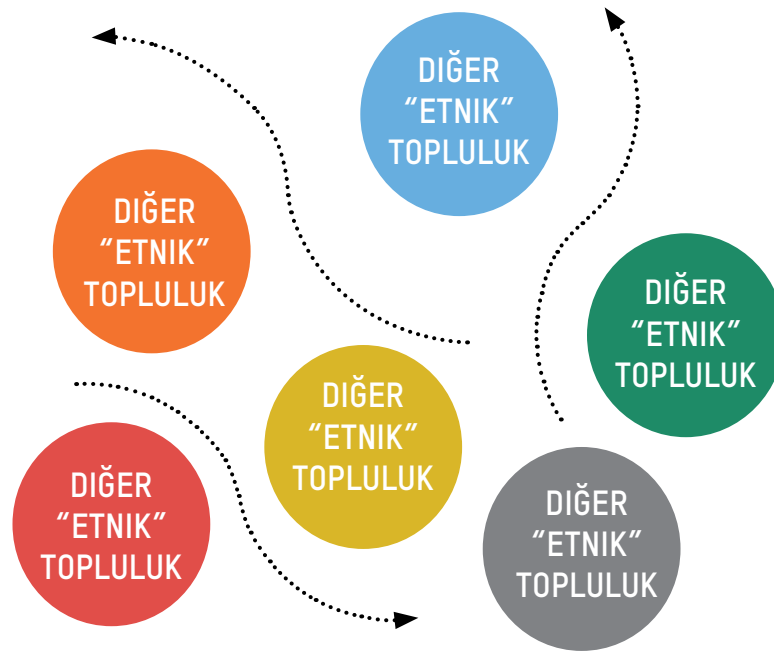
Öğretmen, kültürler arası hususlarda tartışma başlatarak çok kültürlülükten “bir adım” önde olan kültürler arası hususun vurgusunu yapar. Tartışma sürecinin başlatılmasına ilişkin aşağıda ifade edilen sorular kullanılabilir:

- 1) Kültürler arası unsurları tanıyabileceğimiz hususlar bizim yaşadığımız ortamlarda mevcut mudur? Hangileri?
- 2) Şehirde / ülkede farklı topluluklar / kültürler arasında daha büyük işbirliği ve etkileşime katkı sağlayabilecek faaliyetler veya törenlerin yapıldığını düşünüyor musunuz? Cevabınız “evet” ise hangileri olduğunu ifade ediniz? Cevabınız “hayır” ise bu hususta sizin katkınızın ne olacağını ifade ediniz? (Eğer öğrenci grubu okul çapında bir faaliyet düşüncesi içerisindeyse o zaman öğretmen bir önceki çalışmaya dönebilir. Böylelikle okul çapında neler yapılabileceği hususunda öğrencilerin teşvik edilmesi mümkün olabilecektir)
- 3) Siz nasıl bir okulda eğitim görmek istersiniz? Nasıl bir ortamda yaşamak istersiniz?

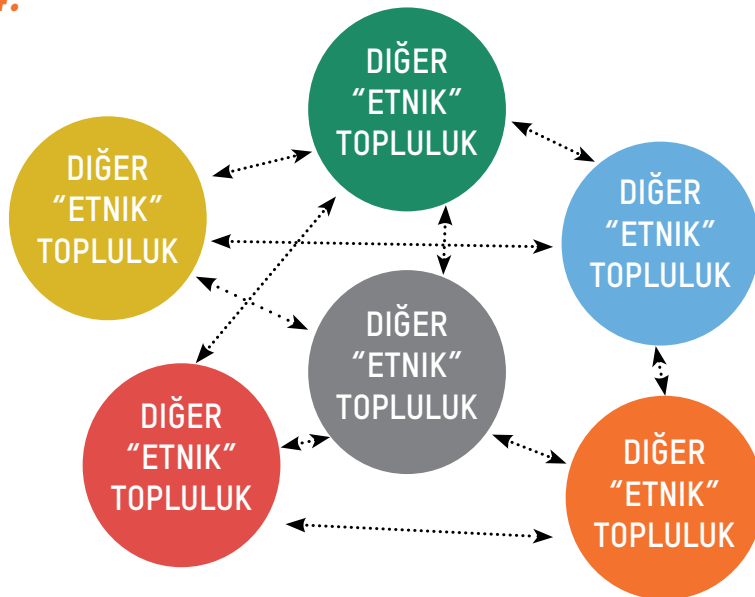
Sonuç

- Bizler farklı grupların / toplulukların / kültürlerin mevcut olduğu bir toplumda yaşıyoruz ve bundan dolayı farklı kültürler arasında işbirliğinin gözle görüleceği kültürler arası bir toplum inşa etmeyi amaç edinmeliyiz;
- Kültürler arası bir toplum inşa etmek için her birimiz kendimizde farklılıkları önemsemek ve saygı duymak, kişisel ve kültürel kimlik bilincini geliştirmek, farklı sebeplerden dolayı, kültürler / gruplar / topluluklar arasında farklılıkların olabileceğini kabul edebilmek amacıyla bizde ve bizim aramızda bulunan her bireydeki bu yetkinliklerin geliştirilmesinde fayda vardır. Öte yandan, farklı kültürler / gruplar / topluluklar arasında iletişim diyalogunun oluşturulması ve aynısının devam ettirilmesi, negatif tavırlar içerebilen hususlara (kalıplaşmış düşünceler, önyargılar, ayrımcılık) düşmeden bizden farklı olanların benimsenmesi de aynı öyle önemlidir.
- Kültürler arası toplum sayesinde bizler birbirimizden öğrenebilir, kendimizi geliştirebilir ve kişilik olarak büyük tecrübeler elde edebiliriz.

Resim 2.3.

Resim 2.4.

Konu

3

VATANDAŞ VE SİVİL EĞİTİM

İçindekiler:

Sosyal
Sorumluluk

Birinci Ders

Öğrenim Amaçları:

- Vatandaşların toplumdaki davranışlarını açıklamak;
- Sorumlu ve sorumsuz davranışları ayırt etmek.

Öğrenim Sonuçları:

- Vatandaşlardaki farklı roller ve davranışlara yönelik eleştirel analiz yapmak ve konu üzerine konuşmak;
- Okuldak ve topluluktakki sosyal sorumluluğu ortaya koymak.

Gerekli Malzemeler:

Çalışma Listesi 3.1., Yazı Tahtası, Kağıt

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Durum Analizi, Gruplarla Çalışmak, Grup Tartışması, Kendi Kendini Değerlendirme

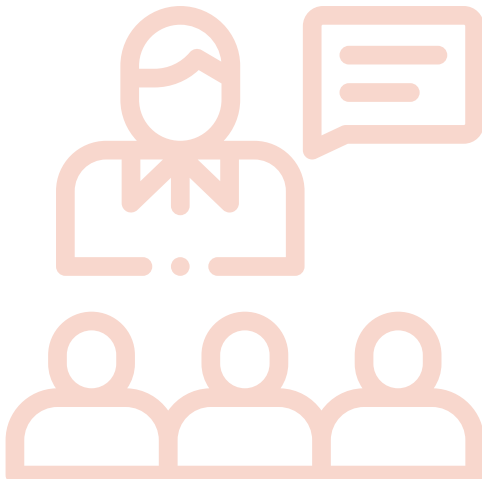

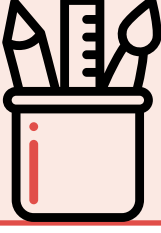
Ders Giriş Kısmı

(10 dk.)

Öğretmen, aşağıdaki sorular üzerine yapılan tartışma sayesinde öğrencileri konuya dahil eder:

- 1 Velileriniz herhangi bir "konuyla ilgili" "sorumluluk almak" hususunda size birşeyler söylediler mi? "Sorumluluk almak" ne demek?
- 2 Siz kendinizi sorumluluk sahibi bir kişi olarak görüyor musunuz? Açıklayınız.
- 3 Sorumlu bir şekilde hareket etmek, sizin dostlarınıza karşı davranışınıza etki eder mi? Bu ne kadar önemli bir husustur?
- 4 Sorumlu bir şekilde hareket etmek, sizin ebeveynlerinize / velilerinize karşı davranışınıza etki eder mi? Bu ne kadar önemli bir husustur?
- 5 Sorumsuz bir şekilde davranarak herhangi bir kişiye bir sorun çıkarttığınız olmuş mudur? Bu durumda neler oldu? Eğer fırsatınız olduysa nasıl davranırdınız?
- 6 Kendi sorumsuzluğundan kaynaklanarak size başka biri bir sorun çıkartmış mıdır? Bu durumda neler oldu? O kişinin kendi hareketleriyle ilgili neler öğrenmesini isterdiniz?
- 7 Sorumluluk sahibi ve güvenilir kişi olabilmek arasında bir bağlantının bulunduğunu düşünüyor musunuz? Sorumluluk sahibi olmak, saygın bir kişi olabilmek anlamına gelir?

Ders Ana Kısmı

(25 dk.)

Her toplum içerisinde kabul edilmiş olan etik ve ahlaki değerler, insanların hangi davranışlarının sorumluluk sahibi ve kaul edilir olduğunu gösterir. Sorumluluk sahibi davranışların görülmesiyle birlikte bir toplum içerisindeki ahlaki ve etik kurallar çerçevesinde sorumsuz davranışların da görülmesi mümkün olur. Sorumlu ve sorumsuz davranışlar çağdaş sivil toplumda gözle görülen ve farkedilen davranışlardır.

Faaliyet: **Sorumlu** **Davranışlar**

Öğrenciler 2-4 guruba ayrıldıktan sonra (sınıftaki öğrenci sayısına göre) öğretmen, "Sorumlu davranış"a yönelik olarak 3.1. ve 3.2. çalışma listeleri dağıtır. Öğrenciler, kendilerine sunulmuş olan durumu benimsemeli ve grup kapsamında bunun tartışmasını yapmalıdır.

Söz konusu durumlara ilişkin olarak tüm sınıf çerçevesinde genel bir tartışma başlatılır.

Durum 1'e ilişkin öğretmenin yönlendirilmeleri: İnternetin ortaya çıkmasıyla birlikte özellikle gençler için karakteristik olan sorumlu davranış hususlarında bir takım ikilemler ortaya çıkmıştır. Bu durumun asıl fikri, öğrencilerin ahlaki pusulalarının yönlerinin şaşmamasıdır. Herhangi bir hususun aslında yolunda gitmediği farkedildiğinde, o iş gerçekten yolunda gitmez. Biz, kendi "pusulamızı" dinlemeliyiz. Bu durumun aynı zamanda kişisel sayılan bir takım faaliyetlerin veya süreçlerin belirli ortamlarda hangi şekilde ortaya çıktıklarını gösteren bir durum olduğu aşikardır. Böyle bir durumda sorumluluk kimdedir?

Aşağıda ifade edilen sorular üzerine bir tartışma başlatılır (sorular listesine eklemeler yapılabilir):

- Sara'nın üzerine düşünmüş olduğu problem çözme fikirlerinden hangileri size göre en mantıklı olanlardır? Söz konusu problemin daha iyi bir şekilde çözülmesi hususunu düşünür müydünüz?
- Bu durumda siz neler yaptınız? Resimin içeriğine bağlı olduğunu düşünüyorsanız o zaman çizgiyi nereye çekerdiniz? Sebebini açıklayabilir misiniz?
- Güvenilir bir husus olması halinde herkesin kendi fikrini söylemesi gerektiğini düşünüyor musunuz? Neden? Neden hayır?
- Siz benzer bir durumda buldunuz mu? Neler oldu? Durumun çözüme ulaşması yöntemi hakkında neler düşünüyorsunuz?
- Eğer sadece kapalı bir grup üyelerinin dışında kimse görmeyecekse, bu durum okul sınırları içerisinde bir problemi temsil eder mi?
- İnternet kullandığımız durumlarda bir ahlaki sorumluluğumuz var mıdır? Bu sorumluluğu nasıl tanımlarız?
- "Ahlaki pusula" nedir? Size göre sizde ahlaki pusula var mıdır? Her insanda var mıdır? Bir kişinin ahlaki pusula kapsamında hareket ettiğini nasıl anlarsınız?

Durum 2'ye ilişkin öğretmenin yönlendirilmeleri: Hayatımızda hepimizin bu veya benzeri durumlarda bulunduğumuzu ifade ederek söz konusu tartışmayı başlatmanız mümkündür. Kahraman veya yalancı olacağımıza dair kararı alırken bir şekilde kendimizi özürlemişizdir. Kaan'ın da aynı öyle iyi bir çocuk olduğu görülür, bizdeki durum gibi. Bundan dolayı durumu özürlemeye yatkın olduğumuz mu yoksa onun seçimi mi bizi kızdırır?

Tartışmayı başlatmak adına aşağıda yer alan soruları kullanabilirsiniz:

- Kendinizi Kaan'ın yerine koyunuz? Siz neler yapardınız?
- Paranın başka birine değil aslında bankaya ait olduğunu bilseydiniz başka şekilde mi hareket ederdiniz?
- Oradan geçen başkalarının da bulunması durumunda başka bir karar alırdınız mı?
- Arkadaşlarınızla birlikte olmanız durumunda başka bir karar alırdınız mı? Ne yapardınız?
- Hiç kimsenin sizi görmediği durumlarda yanlış olduğunuzu bildiğiniz bir şey yaptınız mı? Onu yaparken kendinizi nasıl hissettiniz? Onu tekrardan yapardınız mı? Neden? Neden hayır?
- Kaan'ın dedesinin altadmayla ilgili kelimelerini uyguladığınız durumlarda aslında neler elde etmiş olursunuz? Aldattığınız durumlarda "aldatan" kişi olma durumuna daha yakın olduğunuza katılıyor musunuz?
- Son dönemlerde yaptığınız ve siz hariç çok sayıda insanı etkileyebilecek olan herhangi bir karar üzerine düşününüz. Dünyadaki herkesin böyle bir şey yaptığını düşününüz. Öyle bir dünya nasıl olur sizce? Öyle bir dünyada siz yaşamak ister miydiniz?

Dersin Bitiş Kısmı

(5 dk.)

Öğretmen soruyor: Sorumlu olduğumuz bir konuyu düzgün bir şekilde çözmemiz durumunda kendimizi nasıl hissederiz?

Sorumlu olduğumuz bir konuyu düzgün bir şekilde çözmemiz durumunda kendimizi memnun ve özgüvenimiz artmış bir şekilde hissederiz. Bizden her birimiz arkadaşlarına, ailesine, hayvanlara, okula, daha yakın ve daha uzak çevremize, dünyaya ve diğer herkese karşı sorumludur. Bazı durumlarda kötü bir havanın ortaya çıkmasına veya dostlarımızdan bile eleştirilmeye maruz kalabiliriz. Böyle durumlarda en doğru olduğunu düşündüğümüz hareketlerimizden adım atmalı ve yaptığımız hareket neticesinde bizi hangi durumun daha uzunvadeli huzurlu ve mutlu kılacağına özen göstermeliyiz.

Bizler sorumlu davranmamız durumunda yakın çevremiz tarafından saygın bir kişi olarak görülecek ve bize yaslanabilme cesaretini elde edebileceklerdir. Diğer taraftan, bizim de kendimiz hakkında olumlu bir havamız olacak hatta ve hatta kendi kendimize olan güvenimiz dahi artmış olacaktır. Yaptığımız hareketin, herkesin iyiliği için ortak bir hareket olduğunu anlayacak ve geriye kalan herkese faydalı olacağını göreceğiz.

Çalışma listesi 3.1

Ardadaşlara Karşı Sorumlu Davranış

Durum 1:

Olmak veya Olmamak?

Facebook aracılığıyla bir gurup arkadaşına katılmak üzere Sara'yı davet ettiler. Sara çok utangaç ve yakın zaman önce o gurupla arkadaşlık başlattığında kendini "kabul edilmiş" gördüğünden dolayı oldukça mutluydu. **Çok eğlenceliydi, karşılıklı sohbetler ederek kahkahalar atılıyordu ve hatta bir ara tekrardan dışarı çıkmak üzere konuşmuşlardır.** Bu durum bir güne kadar bu şekilde devam etti...

Sara Facebook'unu açtı. Arkadaş olduğu bu gurupta yer alan bir kızın kafasının, bir hayvan bedenine monte edildiğini ve o şekilde oluşturulan bir fotoğraf halinde paylaşıldığını farketti. Gurubun diğer üyeleri fotoğrafı farkettikten sonra komik söylemler ve yorumlar yazmaya başladı. Sara, o şekilde fotoğrafı yayınlanmış olan kızı çok fazla tanııyordu fakat yine de onu gördüğünde kendini oldukça kötü hissettiğinden emindi.

Sara, bu gurubun kapalı bir gurup olduğunu ve tüm paylaşılanların sadece o gurup üyeleri tarafından görüldüğünü biliyordu. Fakat buna rağmen bu şekilde fotoğrafların paylaşıldığı bir gurupta yer alıp almayacağı hususunda kararsızdır. O fotoğraf ona göre ne anlatıyordu, ne konuşuyordu? Bunu gören biri, bu gurubun tamamının tavrının aslında bu şekilde olduğunu düşünecekti. Gurup dışından birinin paylaşılan bu fotoğrafı görüp göremeyeceği üzerine de fikir yürütmüştü. Aynısının internet üzerine "dağılacağı" da mümkün olabilirdi ve Sara, bunu önleyebilmek adına hiçbir şey yapmamıştı.

Gurup üyelerine bir şey söylemesi durumunda "sakin olmasını" isteyeceklerinden emindi ve bunun yanında onu garip olarak görecektlerdi. Herşeye rağmen bu durumu içine sindiremiyordu. Ebeyinlerine birşey söyleyip, ona internete girmesinin yasaklanacağını bilerek böyle bir risk almalı mıydı? Çok kıymet verdiği sınıf öğretmenine birşey söylemeli miydi? Belki bu durumda söz konusu husus kul kapsamında dillendirilecek ve kendisi artık o arkadaş gurubuna "ait olmayacaktı". Gurubu terketmeli miydi?

Kararları arasında takılıp kalmıştı. O, kötü hiçbir şey yapmamıştı. Sadece bir FB gurubuna dahil olmuştu. Bu durum neden bu kadar büyük bir sorun haline gelmişti? Nasıl hareket etmeliydi?

Çalışma listesi 3.2

Topluluğa Karşı Sorumlu Davranış

Durum 2:

Hiç Kimsenin Görmemesi Yanlış Bir Durum Mudur?

Kaan arkadaşlarıyla vedalaşarak evine doğru hareket etti. **Çok mutlu**du çünkü tatil yeni başlıyordu. **Önünde tüm gün serbest olmak ve arkadaşlarıyla zaman geçirmek vardı.** Telefonunda müzik açtı, kulaklıklarını taktı ve gülümsemeye başladı. Mağazalardan geçerken bir bankamatik farketti. Ona yanaştı ve orada paranın olduğunu gördü.

Kaan etrafına bakındı. Hiçkimse yoktu. Arabalar yoktu ve oradan kimse geçmiyordu. Bankamatiği biri kullandı ve parasını almayı unutarak orayı terk etti. Her kim ise şu anda orada yok. Bankamatiğin yanına gitti, parayı aldı. Bin denardı.

Tekrardan etrafına bakında. Hiçkimse yoktu. Bir sonraki gün aynı parayı bankaya geri verebilirdi. Fakat nasıl? 0, sadece bin denar idi! Parayı çeken kişi için çok da önemli bir miktar değildi fakat Kaan için çok paraydı. Doğum günü için bir hediye alabilecekti veya bir pizzacıda kendine pizza ısmarlayabilirdi.

Sadece bir seferliğine böyle birşey yapmak yanlış mıdır acaba? Kaan bu konu üzerine düşündü. Hırsız olduğu söylenemez. Biri dalgındı ve parasını burada unuttu. Kaan, parayı almasında herhangi kötü bir durumun olmadığı konusunda kendini ikna etti. Bunu sadece bir sefer yapacaktı. Ve herkes bunu bilmek zorunda da değildi. Parayı cebine koydu ve gitti.

Sıradaki şarkı çalmaya başladığında Kaan, dedeinden duyduğu birşeyi hatırladı "Yalan söyleyeceğin her durumda, insanların seni yalancı olarak görmelerine hep daha yakın olacaksın". Fakat bu aynı iş değildi. Ya da? Kaan müziğin sesini artırdı ve eve doğru yürümeye devam etti.

İçindekiler:

Sosyal
Sorumluluk

İkinci Ders

Oğrenim Amaçları:

- Sosyal Sorumluluk ihtiyacını anlayabilmek.

Öğrenim Sonuçları:

- Okulda ve topluluktaki sosyal sorumluluğu tanır;
- Sosyal sorumluluk ihtiyacı hissedilen durumlarda kendisine görev bulur;
- Okulda ve topluluktaki hayatın iyileştirilmesi adına faaliyetler başlatmak ve onlara katılmak.

Gerekli Malzemeler:

Çalışma listesi 3.3., kağıt, kalemler, yapışkanlı kağıt.

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Fikirler fırtınası, guruplarla çalışma, gurup tartışması, kendi kendini değerlendirme.

Ders Giriş Kısmı

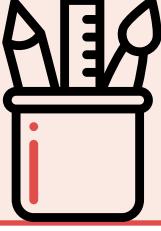
(5 dk.)

Öğretmen, öğretim içerikleri üzerine bilgiler verir.

Öğrenci fikirler fırtınası sayesinde daha doğrusu küçük kağıtlara ya da yapışkanlı kağıtlara "... durumlarında sosyal sorumluluğun söz konusu olduğunu düşünürüz" şeklinde başlayan cümleyi tamamlamış olur.

Öğrenciler bunu tamamladıktan sonra yazdıkları kağıtları bir kutu içine koyarlar. Öğretmen ise söz konusu kağıtları teker teker çıkarttıktan sonra okumaya başlar. Okuduğu kağıtlara birer parça selobant yapıştırdıktan sonra "sosyal sorumluluk" yazılmış olan büyük kağıda aynılarının yerleştirilmesini yapar.

Sosyal bakımdan sorumluluk sahibi olabilmek için, kendi hareketleriniz üzerine sorumluluklar almanız ve aynı hareketlerin diğerlerine karşı herhangi bir zararı olmamasına dikkat etmemiz anlamına geldiği hususu öğretmen tarafından özetlenerek açıklanmalıdır. Bir ev içerisindeki işlerin (Örneğin suyun tasarruf edilmesi vs.), bir okulda (okul mobilyasına sahip çıkmak) basit bir şekilde takip altında tutulması da sosyal sorumluluktur. Öte yandan bütün bu ifade edilen hususların yanında toplumdaki bazı durumlara destek çıkmak, gönüllü iş yapmak, herhangi bir hususta farkındalığın artırılması için sağduyulu davranmak gibi hususlar da birer sosyal sorumluluk örnekleridir. Sosyal sorumluluk taşımak demek, diğerlerinde farketmediğimiz olumsuz davranışları da bir şekilde önleyebilmek demektir (Örneğin: zor kullanmak, aldatmak vs.).

Ders Ana Kısmı

(25 dk.)

Faaliyet: Orumluluk Çeşitleri

Öğrenciler 4 guruba ayrılır ve her guruba birer Çalışma Listesi 3.3 verilir. Bu çalışma listelere şu bağlantılar yazılıdır: arkadaşlara karşı, aileye karşı, okula ve yaşadığınız topluluğa karşı daha doğrusu öğrencilere yönelik çalışma listesi olarak "sorumluluk çeşitleri" şeklindedir.

Öğrencilerin elde ettikleri iletişimler doğrultusunda iki adet sorumluluk yazmaları gerekir. Her tür sorumluluğa ilişkin örnekler aşağıda sunulur.

Bundan sonraki aşamada kağıtları değiştirerek onların sol taraflarındaki guruba vermeleri gerekir. Eğer ihtiyaç olduğunu düşünüyorlarsa o zaman aynı yere yeni sorumluluklar eklemelidirler. Kağıtlar daha sonraki aşamalarda el değiştirerek aynı usulle eklemeler yapılarak gurup içerisinde devam eder. Bu durum başladığı yere kadar geldiğinde son bulur. Listeler büyük kağıda asılır ve yazılan sorumluluklar öğretmenin kendisi tarafından okunur.

Sorumluluk Örnekleri:

Arkadaşlara Karşı Sorumluluklar

Örnekler:

İhtiyaç duyulması halinde Matematik ödevlerinin çözümü ile ilgili destek sağlamak

Arkadaşlarıyla düzgün davranmak

Aileye Karşı Sorumluluklar

Örnekler:

Yapı içerisindeki hijyenin sağlanması için katkı sunmak

Velilere karşı iyi ve düzgün davranmak

Okula Karşı Sorumluluklar

Örnekler:

Derslere sıralı ve zamanında gitmek

Elektrik enerjisi ve suyu bilinçli bir şekilde kullanmak

Topluluğa Karşı Sorumluluklar

Örnekler:

Çevremizin temiz tutulmasını sağlamak

Yardım amaçlı faaliyetlere katılmak

Tartışma

- Yazılı olan sorumluluklardan hangileri sosyal sorumluluklardan biridir?
- Aynı bağlantılar çerçevesinde sosyal sorumluluklarla alakası bulunan yeni sorumluluklar üzerine fikir yürütünüz?
- Sosyal sorumluluklar üzerine olumlu örnekler sununuz.
- Okul ve topluluk içerisindeki hayatın iyileştirilmesi anlamında sizler ne tür faaliyetler öngörürsünüz?

Öğretmen, belirtilmiş olan faaliyetlerin bazılarının kendimiz tarafından yapılabileceğini ifade ederek memnun edici sonuçların elde edilebileceğini aktarır. Fakat bunların büyük bir kısmı için daha doğrusu okul ve topluluğa yönelik olanlar için herkes yukarıda ifade edilen sorumluluklara bağlı kalmalıdır. Örneğin okul içerisinde eğitim görmekte olan sadece iki çocuk çevrenin temiz olmasına dikkat ediyorsa (çöpünü çöp kutusuna atıyorsa) o zaman okul temiz olmayacaktır veya okulda sadece bir çocuk bir yardım faaliyetine katılıyorsa ve diğerleri bu gibi faaliyetlere katılmıyorsa o zaman o faaliyet başarılı olmayacak aksine asıl amaca ulaşamayacaktır.

Bu sebeplerden dolayı ortak hareket edilebilen ve sosyal sorumluluklarda bilinçli olunabilen gruplar çerçevesinde yer alabilmek oldukça önemli bir husustur. Vatandaşlar, devlet kurumları ve diğer kuruluşlar tüm toplumu ilgilendiren konularda tek yürek olarak davranmalı ve o şekilde yürümelidirler. Bu sorumluluk bazı durumlarda pasif de olabilir daha doğrusu topluma zarar verebilecek hareketlerden uzak durulmalıdır. Aktif hareketlerde bulunduğu zaman ise toplum amaçlarının gelişimine doğrudan katkı sağlanan hareketlerle haşır neşir olunması gerekir. Öğrenciler yaşadıkları aileler içerisinde, toplum içerisinde ve yaşadıkları topluluk sınırları içerisinde belirli sorumlulukları üstlenmelidirler. Öğrenciler sadece kendi şahsi çıkarları için değil, okulun genel havasının düzeltilmesi ve tüm öğrencilerin iyiliği için çalışmalıdır.

Dersin Bitiş Kısmı

(10 dk.)

Sonuç

Her birey sadece kendisi için değil, toplumun tamamı için faydalı işler yapmaktan sorumludur. Söz konusu karar veya hareketin (davranışın) topluma veya çevreye zararlı olduğu düşünülüyorsa o zaman o hareket sosyal bakımdan sorumsuzluk içeren bir harekettir. Eğer bu kararın topluma veya çevreye yararlı olduğu düşünülüyorsa o zaman o hareket sosyal bakımdan sorumlu bir harekettir ve bu şekilde sorumlu bir toplum söz konusudur.

Sosyal sorumluluk günlük faaliyetlerin / kararların tamamını daha doğrusu diğer insanlara ve / veya toplumun tamamına doğrudan etki eden bir durum olmalıdır.

Özellikle büyük sanayi şirketlerinin sosyal sorumluluğu artıracak sistemleri bulunmalıdır. Onlar, kendi kişisel çıkarlarını ve maddi kazanımlarını bir kenara bırakıp toplumun genel çıkarlarını elde edecek olan sorumluluklara odaklanmaları gerekir. Onlar insani amaçların kananımlarına, çevrenin korunabilmesine, gençler tarafından düzenlenen faaliyetlere, spor kulüplerinin çalışmalarına destek vererek arkalarında durmalıdır. Bu şekilde yürütecekleri faaliyetler sayesinde ekonomik anlamda büyümeyi ve toplum toplum refahı ile çevrenin korunmasını en ön plana alacaklardır.

Öğretmen, daha alt kısımlarda yer alan çalışma listesi şeklindeki soru formu sunduktan sonra öğrencilerin her birinin bireysel anlamda cevaplandırılmasına olanak sağlamalıdır.

Sorumlu Bir Kişi Misiniz?

(Aşağıda yer alan sorulara kendi iradeni kullanarak cevaplandırman gerekir)

Kişisel Sorumluluk:

Evet	Hayır	
☐	☐	Yapılması gereken şeyi yapıyorum.
☐	☐	Diğerleri beni düşünebilir.
☐	☐	Benim davranışlarımla ilgili diğerleri tarafından bir özürleme beklemem ve diğerlerini suçlamam.
☐	☐	Vaad ettiklerimin her zaman arkasında dururum.

Sosyal Sorumluluk:

Evet	Hayır	
☐	☐	Başkalarına fayda sağlamaya çalışırım.
☐	☐	Okulum ve belediyem için gönüllü olabilirim.
☐	☐	Topluluğuma fayda sağlayabilecek faaliyetlere katılırım.
☐	☐	Çevremi koruyabilmek adına herşeyi yaparım.

Şu hususlardan dolayı sorumluluk sahibi olduğumu / olmadığımı düşünüyorum:

Copyright Elkind+Sweet Communications / Live Wire Media.
Translated with permission. Copied from <https://www.GoodCharacter.com>.

Öğrenciler eğer istiyorlarsa kendi kararlarını açıklayabilirler. Öğretmen, sıradaki birkaç ders zarfında vatandaş olarak toplumsal sorumluluklarını artıracak faaliyetler yapabileceklerini öğrencilere aktarır. Öğrencilerin verecekleri cevapların çok fazla sorumluluk taşımadıkları düşüncesinin hakim olabilmesi durumunda bile kendi çevreleriyle ilgili somut faaliyetler yaparak bu durumu aşabilecekleri kendilerine aktarılır.

Çalışma listesi 3.3

Sorumluluk Çeşitleri

Arkadaşlara Karşı Sorululuk Sahibi

Örnekler:

Aileye Karşı Sorululuk Sahibi

Örnekler:

Okula Karşı Sorululuk Sahibi

Örnekler:

Topluluğa Karşı Sorululuk Sahibi

Örnekler:

İçindekiler:

Sivil Toplum
Kuruluşları ve
Temsil Gurupları

Birinci Ders

Öğrenim Amaçları:

- Sivil organizasyonlar ve bir araya gelmelerin tanımlanması;
- Toplumdaki sivil organizasyonların rolünün açıklanması;

Öğrenim Sonuçları:

- Bir araya gelme ve organizasyonlar aracılığıyla hayatın iyileştirilmesi doğrultusunda vatandaşların etkilerine ilişkin somut durumların tanımlanması;
- Sivil inisiyatiflere ilişkin örneklerin araştırılması;
- Sivil inisiyatifler aracılığıyla vatandaşların dahil olmalarının kabul edilmesi (formal ve formal olmayan).

Gerekli Malzemeler:

Yazı Tahtası, Tebeşir

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Tartışma, Ders Sunma, Fikirler Fırtınası, Gurup Tartışması

Ders Giriş Kısmı

(10 dk.)

Yazı tahtasına büyük harflerle sıradaki kavramları yazınız: sivil organizasyonlar, huzur evleri, hayvan barınakları, SOS çocuk köyü. Sıradaki soru yardımıyla fikir alışverişini teşvik ediniz: Tüm bu organizasyonlar / kurumlar için ortak olan şey nedir? Cevapları tahtaya yazınız (ilgiye ve yardıma ihtiyaç duyanlarla ilgili düşünmeyi teşvik edecek cevaplara yönlendiriniz...). Diğer taraftan, belirtilmiş olan özellikler üzerine kurulu olan işler yapan bazı kurum veya organizasyonlardan örnekler sununuz. Ondan sonra da öğrencilerin yakın buldukları bir iş ile uğraşan bir organizasyon seçmelerini isteyiniz.

Öğrencilere sıradaki soruları yönettin:

- Organizasyon çalışmaları hakkında neler biliyorsunuz?
- Onların çalışmaları kime yöneliktir?
- Organizasyonla alakalı herhangi bir tecrübeniz olmuş mudur?

Öğrencilerin bir sorunu / bir gurup insanı veya kurum ya da organizasyon çerçevesinde gönüllü iş yapan bazı kuruluşu anıp anlamayacaklarını dikkatli bir şekilde izleyiniz Şu hususlarda bilgilerinin olup olmadığını sorunuz:

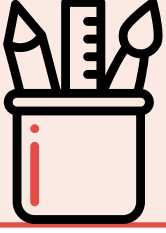
- Temsil etmek nedir? Şu ana kadar bu terminolojiyi duydunuz mu?
- Gönüllüler kimdir ve onlardan bazıları gönüllü olarak iş yaptı mı?

Bu güne kadar temsil etmedikleri bir konumda bulundular veya gönüllü olarak görev almadılar ise o zaman kendilerine birkaç soru yöneltiniz. Soracağınız sorulara verecekleri cevap evet ise ayağa kalkmalarını, hayır ise oturmaya devam etmelerini isteyiniz.

- ➔ Herhangi bir durumda Şu kişilere yardımlarınız dokundu mu...
 - ➔ Ağır poŐet taşıyan daha yaŐlı bir kişi?
 - ➔ Görme  z rl s  olan ve caddeyi karŐıdan karşıya geçen bir kişi?
 - ➔ Derster kapsamında herhangi bir okul arkadaşın?
 - ➔ Diğerlerine destek sağlamak amacıyla okul kapsamında düzenlenen bir faaliyet?

Diğerlerine herhangi bir destek sağlarken kendilerini nasıl hissettiklerini sorunuz?

ÖĞrencilere kendi kendilerine bir bireye destek vermek amacıyla yaptıkları bir yardım durumunda çok temelli bir insani hareket yaptıklarını açıklayınız. Öte yandan diğerlerine yönelik bir yardım yaptıklarında tüm toplumun iyiliği için birşeyler yapıldığını ve bunun neticesinde geri dönüş olarak herhangi bir geri dönüşüm veya bir maddi destek beklenmediğini ekleyiniz. Bu durum aslında tam anlamıyla bir gönüllü hareketi gösterir. Sizler, gönüllü hareketlerin devamının getirilmesi veya bu konuda kendilerinde mevcut bulunan fikirleri paylaŐmalarını teşvik edebilirsiniz.

Ders Ana Kısmı

(25 dk.)

Topluma dahil olma aşamasında en çok tercih edilen yol, serbest arkadaşlıklar kurmanın sağlanmasından geçer şüphesiz. Bu hakkın kullanılması sayesinde ilginin ve kamu tartışmasının teşvik edilmesi ile onların çıkarlarının savunulması amacıyla guruplaşma ve insanların birlikte hareket edilmesi de ortaya çıkar. Bazı durumlarda tek bir birey tarafından gerçekleştirilecek olan bir iş kendisi için oldukça zor görünebilir fakat aynı iş aynı fikiri paylaşan birkaç kişi tarafından yapılacaksa oldukça kolay gerçekleşme imkanı çok yüksektir. Vatandaşlar kendi ortak çıkarlarını bir araya gelerek gerçekleştirme yöntemleri arasında şu hususlar yer alabilir:

- Siyasi anlamda bir araya gelme (**siyasi partiler** bünyesinde üye olmak veya parti kurmak):
- Sivil toplum **kuruluşları çerçevesinde** bir araya gelmek ve
- **Formal olmayan guruplar** kapsamında bir araya gelmek (Örneğin: bir gurup komşu tarafından binanın girişinin bir düzene sokulması).

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Deklarasyonu ve Avrupa İnsan Hakları Konvansiyonu'na istinaden her insan sakin bir şekilde guruplaşma veya bir araya gelme hakkına sahiptir. Serbest bir şekilde bir araya gelmek, birlik anlamında veya farklı bir organizasyon çerçevesinde birlikte olmak, üye olmak veya hareket etmek anlamlarını taşır. Bireyler, kamunun daha geniş bir kitlesi için genel amaçlar (Örneğin: çevreyi korumak adına bir araya gelmek) içerisinde yer alabilecek kişisel amaçlarını veya daha küçük gurupların amaçlarını (Örneğin: satranç gurupları, balıkçılar gurupları, biyologlar öğrenci gurubu vs.) gerçekleştirebilmek adına değişik sivil toplum organizasyonları kapsamında bir araya gelebilirler.

Bizim ülkemizin Anayasası'nın 20. Maddesi'nde ifade edildiği üzere bir araya gelmek hakkı herkese sunulmuş olan bir haktır. Bu durumda: "*Vatandaşlar, sivil toplum organizasyonları veya siyasi partiler kurabilir, onlara üye olabilir veya aylarından çıkabilirler*" şeklinde ifade edilir. Söz konusu hak, Sivil Toplum Kuruluşları ve Vakıflar Yasası'nda daha ayrıntılı bir şekilde belirtilir dolayısıyla bir sivil toplum kuruluşunun oluşturulması için en az 5 kurucunun – bireyin olması şarttır.

Sivil toplum kuruluşları buldukları toplumlarda oldukça önemli bir gurubu temsil ederler. Onlar buldukları ortamlar sıkı bir ilişki içerisinde bulunup yerel ihtiyaçlar doğrultusunda en uygun çözümler sunma kapasitesine sahiptir (Örneğin: kamu alanlarındaki hijyen durumu, bisiklet yollarının yapılması, sokak hayvanlarıyla ilgilenilmesi). Diğer taraftan yerel anlamda oldukça büyük önemlerinin olmasının yanı sıra faaliyetlerin uygulanmasıyla ilgili olarak bireyleri, şirketleri, devlet kurumlarını ve tüm diğer geriye kalan tarafları dahil etmek anlamında oldukça önemli ve hassas role sahiptirler.

İşletme veya kamu anlamında her toplum kuruluşu, etrafımızda bulunan toplumsal alan içerisinde faaliyet gösterir. Bir toplum içerisinde farklı ilgili tarafların bulunmasından dolayı sivil toplum kuruluşlarının devlet kurumlarıyla doğrudan bir bağlantı içerisinde olmaları gerçek anlamda hayati önem taşır. Devlet kurumları merkezi anlamda vatandaşları ilgilendiren kararları alan taraflar oldukları için derneklerle olan irtibatlarının gerçek anlamda yakın olması vazgeçilmezdir.

Temsil, kendi kendine bir amaç değildir aksine toplumda yaşayan üyelerin ve gurupların belirli amaçlara ve haklara ulaşabilmeleri adına sivil toplum kuruluşlarının günlük çalışmalarının bir kısmını temsil etmelidir. Örneğin çevrenin muhafaza edilmesine ilişkin çalışmalar yapan kuruluşlar, bir toplum içerisindeki çok büyük bir kesimi kapsar. Gurupları veya organizasyonları temsil etmek adına faaliyet gösteren kuruluşlar, kamuoyuna veya siyasete etki edebilmek adına farklı yöntemlerle hareket edip daha etkili olabilmeyi hedeflerler. Örneğin Greenpeace Ekoloji Gurubu, kendi kampanyalarına siyasi destekleri de alabilmek amacıyla ciddi bir lobicik yapar. Onlar çevreyi yakından ilgilendiren hususlarda kamuoyunu bilgilendirdikten sonra bu alandaki sorunları ve kamu siyaseti doğrultusunda çözüm üretilmesi amacıyla değişik ve etkili hareketlerde bulunurlar. Bu bağlamda özellikle geri dönüşüm ve yenilenebilir enerji hususlarının kullanımını teşvik ederler.

Vatandaşların ortak çıkarlarına veya ilgilerine cevap verebilmek adına yapılan faaliyetlerin bir diğer şekli de gönüllü faaliyetlerdir.

Gönüllülük, herhangi bir maddî çıkar veya kişisel bir kazanç olmadan diğerk bir kişi veya toplumun kendisi için faydalı olabilecek faaliyetlerin yapılması kapsamında serbest zamanın, emeğın, bilginin ve becerilerin sunulması hareketinin adıdır. Vatandaşların bu faaliyetleri bizim ülkemizde Gönüllülük Yasası'nda belirtilmiştir. Devlet kurumları (bakanlıklar, ajanslar), yerel yönetim birimleri veya Üsküp Büyükşehir Belediyesi (hastaneler, müzeler, okullar, fakülteler, kreşler), sivil toplum kuruluşları ve vakıflar kapsamında gönüllü olmak mümkündür.

Gönüllüleri farklı tiplerdeki motivasyonlarından hareket ederek çalışmalar yapan kişilerdir. Kendi misyonları kendilerini tamamladığı için oldukça memnun bir şekilde hareket etmek onların ortak noktasıdır. Gönüllü faaliyetler yaparken yeni bir şey öğrenmek, yeni insanlarla tanışmak, işbirliği yapmak, hayatın güzel bir yer olması için kendilerinden bir şey katmak, kendi boş zamanlarını yaratıcı bir şekilde kullanmak, günlük hayattaki monotonluğu gidermek ve kendi kişisel becerilerini geliştirmek mümkün olur.

Ekonomik perspektifinden bakıldığında gönüllü iş yapmanın gençler üzerine ciddi bir etkisi olduğunu görmek mümkündür. Gençlerin, gönüllü faaliyetlere dahil edilmeleriyle onlardaki kişisel beceriler ve özellikler geliştirilmiş olur. Dolayısıyla şu anlamlarda gelişim kaydedilir: **özgüven, organizasyon becerileri, onların farklı alanlardaki bilgilerinin gelişimi**, stresin azaltılması ve sağlık durumlarının iyileştirilmesi. Bu belirtilen hususların kişisel gelişimde ve gençlerin iş bulmalarında önemli çok büyüktür.

Dersin Bitiş Kısmı

(5 dk.)

Öğrenciler, vatandaşın toplumdaki aktif rolünü, hayat şartlarının iyileştirilmesi amacıyla farklı şekillerde ve farklı formlarda da etkili olunabileceğini iyi bir şekilde kavramalıdır (yakın çevrede, yerel toplulukta ve daha geniş çevrede).

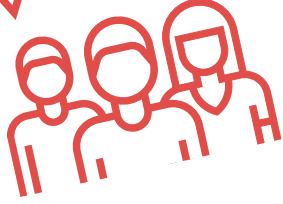

Değerlendirme Faaliyeti:

Aktif vatandaş

Öğretmen tahtaya "aktif vatandaş" yazar, öğrenciler ise yazılan kavramın kendilerinde ne çağrıştırdığını ifade edecek en yakın kelimeleri söylemelidir. Verilen yakın cevaplar davranışlar / değerler / özelliklerle alakalı olabilir (girişimci, sorumlu, ısrarcı / inatçı, gönüllü, girişken, arkadaşça vs.), öğretmen ise aynı cevapları eğer ihtiyaç olduğunu hissederse o zaman verilen cevapların sınıflandırılmasını yapar.

İçindekiler:

Okul Birliği –
Okul ve Topluluk
Hayatının
İyileştirilmesine
Yönelik Girişimler

Birinci Ders

Oğrenim Amaçları:

- Sivil toplum kuruluşları ve temsil gurupları tarafından yapılan faaliyetlerin getirilerinin analizinin yapılması.

Oğrenim Sonuçları:

- Okul ve topluluk hayatının iyileştirilmesine yönelik farklı çeşitlerdeki girişimlerin önerilmesi

Gerekli Malzemeler:

Çalışma Listesi 3.4, Kağıt, Kalem

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

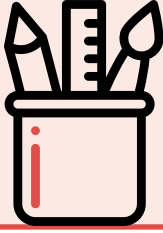
Guruplarla Çalışma, Tartışma, Gerçek Sorunların Analizi

Ders Giriş Kısmı

(5 dk.)

Öğrencilere vatandaşların toplum içerisinde aktif rolleriyle ilgili hatırlatmalar yapıldıktan sonra, topluluk içerisindeki hayatın iyileştirilebilmesi adına farklı şekillerde ve yöntemlerde etki edilebilmesi hususu görüşülür. Bu noktadan hareket edilerek öğretmen, okul çerçevesinde ve belirli topluluk içerisinde belirli bir hareket veya gönüllü faaliyet eşliğinde hangi şekilde çalışılabileceğine dair öğrencilere bilgi verir. Öğrenciler sunulan bu bilgilerin ardından kendilerinden hareket ederek okulda ve yerel topluluktaki yaşantılar ile gözlemledikleri konularla birlikte daha aktif olmaya çalışır ve mevcut sorunlara çözüm bulmaya gayret gösterirler. Değişiklikler elde etmek amacıyla rehber olabilme duygusuyla öğrenciler, belirli hareketler yapabilir ve onların tamamen dahil olmalarını sağlayabilirler.

Ders Ana Kısmı

(30 dk.)

Faaliyet: Öğrenci Girişimlerinin Planlanması

Öğrencileri 5er çocuk olacak şekilde guruplaşa ayırdıktan sonra aşağıda ifade edilen adımlarla ilerlemelerini sağlayınız:

- ➔ **Adım 1** – Her guruba Çalışma Listesi 3.4 verildikten sonra okulda ve okul çevresinde ne gibi problemlerle karşılaştıklarını ve bütün bu problemlere nasıl bir çözüm ürettiklerini ifade etmeleri istenir. Cevaplar Okul çemberi etrafında yer alan boş dairelere yazılmalıdır.
- ➔ **Adım 2** – Öğrenciler, okul etrafında bulunan yerel çevrenin (parklar, spor mekanları, alışveriş merkezleri, organizasyonlar vs.) haritasını çıkarmaya çalışır. Ondan sonra da mevcut olan bazı sorunun kendi aralarında işbirliği yaparak hangi şekilde çözebileceklerine dair fikir üretirler.
- ➔ **Adım 3** – Yazı tahtasına, içinde okulun isminin yazıldığı A4 kağıdı yapıştırınız. Onun etrafına ise boş kağıtlar ekleyiniz. Bu boş kağıtlarda öğrenciler tarafından gözlemlenen problemlere ne gibi çözüm önerilerinin yapılabileceği yazılır. Geriye kalan diğer kağıtlara da okul yakınlarında bulunan diğer kurumların isimleri eklenir.

Tartışma

Yukarıda yer alan alıştırmaların sorunları ve girişimleri üzerine tartışma ortamı oluşturulur. Verilen girişimlerin sunumunun yapılabilmesi amacıyla öğretmen kolaylaştırıcı rolünde ortaya çıkar. Öğretmenin asıl amacı girişim ile alakalı diğer guruplardan da yorumlar görebilmektir.

Dersin Bitiş Kısmı

(5 dk.)

Öğrenciler, toplumsal hayata dahil olma hususunun ne kadar önemli bir nokta olduğunu anlamak zorundadırlar. Öğretmen, öğrenciler tarafından okul sınırları içerisinde, yerel yönetimler kapsamında, genel anlamda kamuoyunda veya bu bağlamda yapılabilecek herhangi bir hareket doğrultusunda ne gibi kolaylıkların ve imkanların olduğunu bilgisini verir.

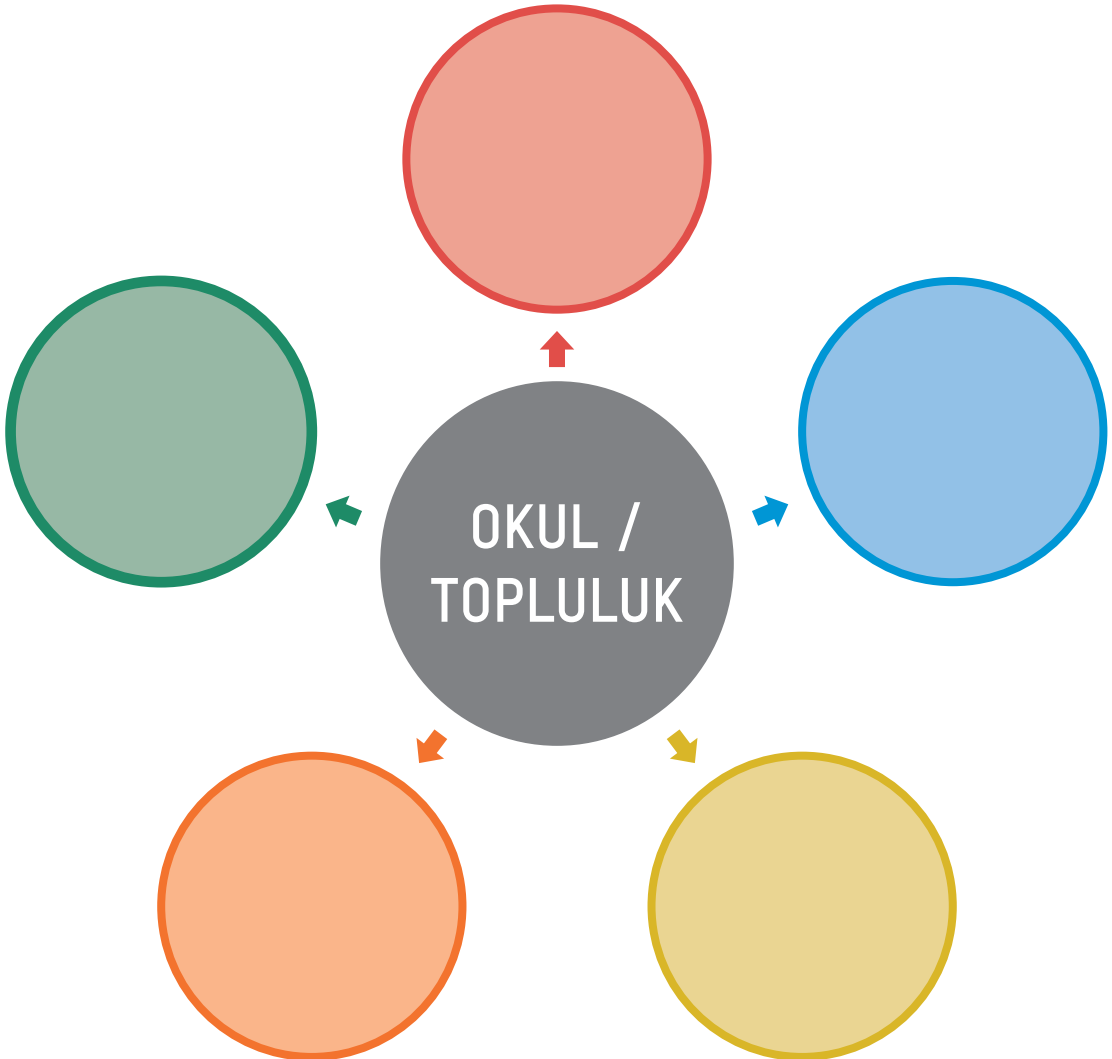

Çalışma listesi 3.4 (birinci kısım)

Sizin okulunuz ve okulunuzun yakınlarında bulunan yerel topluluk hakkında fikir yürütünüz. Herşeyden önce okulunuz ile alakalı ne gibi sorunlar / ihtiyaçları (okul mekanı ve çevresi, öğrenciler arasındaki iletişim, öğretmenler ile iletişim şekli, yaşıt şiddeti vs.) gözlemliyorsunuz?

Bundan sonra bir sorun / ihtiyaç seçmeniz için adımları takip ediniz. Tamamladıktan sonra çözüm bulabilmek amacıyla hareket planı geliştiriniz.

Adım 1 – Sorunların / İhtiyaçların / Meydan Okumaların Tanımlanması (Tanımlanan ihtiyaçları / sorunları boş çemberlere yazınız)

Adım 2 - **Yerel Topluluğun Haritasının Çıkartılması** (nparklar, spor mekanları, alışveriş merkezleri, organizasyonlar, kurumlar, şirketler vs.) Okul yakınlarında bulunan mekanlar ve onların çözüme ulaşması için neler yapılması gerektiğinin belirlenmesi ile bu doğrultuda kiminle işbirliği yapılabileceğinin ifade edilmesi.

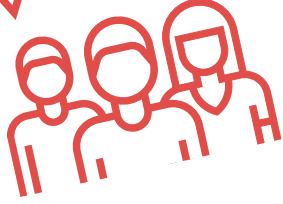
→ Okul yakınlarında ne gibi organizasyonlar ve kurumlar yer alır?

→ Belirli sorunlara çözüm bulabilmek adına belirtilen hususlardan hangileri sizin potansiyel işbirliği taraflarınız olabilir?

Adım 3 - **Yerel topluluktaki ihtiyaçların imkanlarla birleştirilmesi.** Yerel topluluk imkanlarının göz önünde tutulmasıyla birlikte tanımlanan sorunlardan hangileri çözümlenebilir (kurumlar, maddiyat, insan kaynakları vs.)?

İçindekiler:

Öğrenci Birliği
- Okul ve
topluluktaki
hayatın
iyileştirilmesine
yönelik girişimler

İkinci Ders

Öğrenim Amaçları:

- ➔ Sivil toplum kuruluşları ve temsil edilen guruplar tarafından yapılan faaliyetlerden elde edilenlerin analizinin yapılması.

Öğrenim Sonuçları:

- ➔ Okulda ve topluluktaki hayatın iyileştirilmesine yönelik farklı çeşitlerdeki girişimleri önermek.

Gerekli Malzemeler:

- Çalışma listesi 3.4 - 2 kısım, kağıt, kalemler

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

- Sınıf çerçevesinde tartışma, gerçek sorunların analizi, öğrenci girişimlerinin uygulanması.

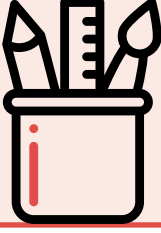

Ders Giriş Kısmı

(5 dk.)

Bir önceki ders kapsamında gruplar sorunları / ihtiyaçları / meydan okumaları tanımladıktan sonra yerel topluluğun haritasını çıkartarak potansiyel işbirliği yapabilecekleri tarafları bulurlar. Bunun yanı sıra, tanımlanmış olan sorunların çözüme ulaştırılması amacıyla mevcut sorunlar ve mevcut imkanlar arasındaki birleştirmeyi yaparlar. Öğrenciler bu ders çerçevesinde bir sorun / ihtiyaç / meydan okuma seçer ve aynı yolda ilerleyerek sorunun çözümüne ulaşmaya gayret gösterir.

Öğretmen, topluluktaki olası çalışma formları ve organizasyon şekillerini ortaya atarak öğrencileri faaliyetin içine dahil eder (gönüllülük, bir araya gelmiş vatandaşlarla çalışma, sivil toplum kuruluşları ve devlet kuruluşları). Bu çalışma yapılırken okul topluluğu aracılığıyla öğrencilerde bulunan imkanlar birinci planda tutulur.

Ders Ana Kısmı

(25 dk.)

Bir önceki ders kapsamında atlatılmış olan adımlardan hareketle öğrenciler, sınıf bünyesinde aşağıda yer alan adımlardan ilerleyebilir::

→ **Adım 4 – Öğrencilerin Çözüme Ulaşabilmeleri Üzere Bir Girişim**

Başlatılabilecekleri Bir Sorunun Seçimi – Gönüllü projeye konular üzerine hangisini seçerek çalışmak istediklerini sorunuz. Aralarında yapılacak tartışma çerçevesinde tüm öğrenciler için en önemli husus hangisidir diye karar veriniz. Farklı tercihlerin olması halinde öğrenciler bunları demokratik bir yolla, oylamayla (açıkta veya gizli) ve deliller sunarak çözmelidir.

→ **Adım 5 – Girişimin Başlatılması Şeklinin Belirlenmesi**

Aşağıdaki soruların öğrenciler tarafından cevaplandırılması istenir:

- Sizin girişiminizle elde etmek istediğiniz değişiklik nedir?
- Girişimin uygulanması aşamasında hangi getirilerin olabileceğini düşünürsünüz?
- Kendi girişiminizi hangi zaman dilimi içerisinde gerçekleştirmeyi planlarsınız?
- Kimden destek alabilirsiniz? Hangi şekilde?
- Karşılaşabileceğiniz olası sorunlar neler olabilir? Hangi şekilde atlatmayı planlarsınız?

→ **Adım 6 – Fikrin Sunumunun Yapılması ve Temsil Edilmesi** – Öğrenciler kendi fikirlerini müdür önünde tanıtmaya çalıştıktan sonra aynı fikrin uygulanmasına ilişkin destek alabilmek adına belediye başkanından randevu talep ederler.

→ **Adım 7 – Hareket haline geçilmesi** – Sorunun çözüme ulaştırılabilmesi amacıyla öğrenciler bir plan yaptıktan sonra söz konusu hareketi ne zaman ve hangi şekilde başlatacaklarını konuşurlar.

Dersin Bitiş Kısmı

(10 dk.)

Faaliyetin tamamlanmasının ardından öğrencilerin aynıları arasında kıyaslama yapmalarını teşvik ediniz. Kendi bakış açılarını dile getirmelerini ve aşağıdaki soruları cevaplandırmalarını sağlayınız:

- Faaliyet ne şekilde ilerledi? Hangisi basitti, hangisi ise meydan okuma şeklindeydi?
- Faaliyet çerçevesinde olumlu veya olumsuz olmak üzere beklenmedik sürprizler var mıydı? Eğer olduysa aynılarıyla hangi şekilde baş ettiniz?
- Sizin hareketinizle ilgili ne gibi beklentiniz vardır?

Hareketin uygulanmasının ardından:

- Sizin hareketinizle neyi değiştirmiş oldunuz?
- Bu amaçta ne derece başarılı olduğunuzu düşünüyorsunuz?
- Gelecekte herhangi bir hususu değiştirir miydiniz?
- İlerideki dönemde ne gibi tedbirler alırdınız?

Çalışma listesi 3.4 (ikinci kısım)

Bir önceki ders faaliyetiyle devam edilir. Öğrencilerin aynı gurupları bir ödev / ihtiyaç / meydan okuma seçerler ve bir girişim başlatırlar.

Adım 4 – Öğrenciler, girişim başlatmak istedikleri **bir ödev seçerler**.

Adım 5 – Sorunu çözebilmek adına **başlatılan girişim şeklinin belirlenmesi**. Aşağıda belirtilen soruları gurup çerçevesinde cevaplamaya çalışınız:

→ Sizin hareketiniz / girişiminiz ile elde etmek istediğiniz değişiklik nedir? Girişimi uygulşayabilmekle birlikte neler elde etmiş olacaksınız?

→ Kendi hareketinizi / girişiminizi hangi zaman dilimi içerisinde gerçekleştirmeyi planlıyorsunuz?

→ Girişimin gerçekleşebilmesi adına kimlerin ve hangi şekilde dahil olmaları gerekecektir?

→ Karşılaşabileceğiniz olası sorunlar nelerdir? Hangi şekilde baş edebilirsiniz?

Adım 6 – Uygulamalar çerçevesinde gerekli olan desteğin alınabilmesi ve **fikirlerin beyan edilebilmesi** amacıyla okul (ve / veya belediye) idaresi önünde **ana fikrin gösterilmesi**.

→ Diğer ilgili taraflar huzuzunda söz konusu fikrin sunumunun yapılmasını hangi şekilde planlıyorsunuz? Sizlere katılmalarını / destek sağlamalarını hangi şekilde teşvik edersiniz?

Konu

4

KÜLTÜR, KÜLTÜREL KİMLİK, DİN VE SOSYAL MEDYA

İçindekiler:

Kültür ve
Kültürel
Kimlik

Birinci Ders

Oğrenim Amaçları:

- Kendi topluluğu bünyesindeki etkili halleri, fonksiyonelliği ve kültürü anlaması.
- Kültürel kimliği oluşturmakta olan unsurların açıklanması.

Oğrenim Sonuçları:

- Kendi ortamındaki farklı kültürleri araştırmak ve sunumunu yapar.
- Somut örnekler aracılığıyla kültürel kimlik kavramını açıklar.

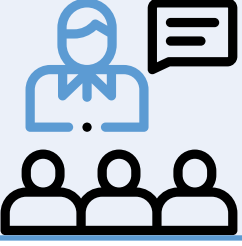
Gerekli Malzemeler:

Çalışma Listesi 4.1, Kağıt, Kalem, Yazı Tahtası

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Grup tartışması, Gruplarla Çalışma (Araştırma)

Ders Giriş Kısmı

(5-10 Dk.)

Üzüm tekniği kullanılarak öğrencilerin kültür ve kültürel kimlik ifadelerinden neler anladığıyla ilgili tartışma başlatılır. Bu arada, öğrencilerin bu ifadeleri yaşam tarzı olarak geniş anlamda ele almaları teşvik edilir. Aşağıdaki sorulara göre tartışma yürütülür:

- 1 Kimlik kavramının ne anlama geldiğini hatırlıyor musunuz?
- 2 Size göre insanın kültürel kimliği neyi ifade etmektedir?
- 3 Kültür gelişimini etkileyen faktörler nelerdir?
- 4 Toplumunuza ait belli bazı kültürel özellikler belirtebilirmisiniz?

Ders Ana Kısmı

(20-30 Dk.)

Tartışma sayesinde öğretmen kültür ve kültürel kimlik (anlam, etki, kültürün işlev ve özellikleri ve kültürel kimliği oluşturan unsurları açıklar) tanımlarını açıklar.

Kültür, doğum yeri, din, dil, milli mutfak, davranış, sanat, edebiyat, müzik gibi hususların dahil olduğu bir grup insanın ortak özellikleri temsil eden bir birleşimdir. Kültürlerin bazıları oldukça geniş çaplıdır ve onların bünyesinde belirli değerler, inanışlar ve geçmişle hareket eden çok sayıda insan vardır. Bazı diğer kültürler ise daha küçüktür. Fakat kültürlerin değerleri onların büyüklüklerine göre ölçülemez. Kültürler, sadece küçük bir kitlede mevcut olması veya daha geniş bir çapa genişlemiş olması, çok genç veya uzun asırlardan beri mevcut olması, değişmiş veya hiç değişikliğe uğramamış olması hiç farketmeksizin her kültürün kendine göre değerleri olup bizlere çok şey öğretme yeteneği vardır.

Verilmiş olan herhangi bir grupla bağlantısı bulunan temel kültürel inanışlar ve pratikler, zamanın akmasıyla birlikte sürekli olarak değişmekte olup belirli ölçülerde gelişmeler de kaydeder. Herşeye rağmen kültür kavramının maddi, toplumsal ve subjektif hususları arasında belirli ölçülerde farklılıklar gözetilebilir daha doğrusu bir kültür grubu arasında yer alan genel anlamda kullanılmakta olan **maddi kaynaklar** (Örneğin: araç gereçler, gıda, giyim kuşam vs), **toplumsal kaynaklar** (Örneğin: dil, iletişim, folklor din vs.) ve grup üyeleri arasında görülen inanışlar, değerler ve pratikler arasında bir takım farklılıklar gözetilir.

Kültür, bahsedilmiş olan tüm üç unsurdan ibarettir. Fakat herşeye rağmen belirli bir kültüre ait olan bir birey tüm özelliklerle farklılaşmayabilir, aksine kültüre ait olan bir takım hususları kendi içine almış olabilir. Bu şekilde hareket edildiği zaman her birey, birden fazla toplumsal grup bireyelerine ait olacak hususları da içine alarak kendi şahsi kültür kimliğini oluşturabilir. Bunun gibi toplumsal gruplar şu şekildedir: milli gruplar, etnik gruplar, dini gruplar, dil grupları, profesyonel gruplar, nesil grupları, aile grupları vs. Her birey birden fazla gruba ait olabilir ve bundan dolayı kültürel ve kimlik bağlantıları mevcuttur (Örneğin: milli, din, dil, nesil, aile vs.)

Kültürel kimlik, dil, din, adet ve etnisiteye dayanan ortak menşeden ortaya çıkmaktadır.

Faaliyet:

Öğrenciler “Toplumdaki Kültürler” konusunda proje hazırlamak üzere dört gruba ayrılırlar. Grupların ayrılmasında ve görev dağılımı esnasında öğretmen, işbirliği ve yardımlaşma ilkesine dayanarak hareket eder. Her grupta yüksek, orta ve düşük derece elde etmiş öğrenci bulunmakta olup, her grup üyesine somut görev verilir.

- ➔ **Birinci grup** öğrencilerin seçimine göre belediyede/devletteki 3 etnik topluluğun kültürel alışkanlıklarını (dini, beslenme, giyim, selam verme ile ilgili) araştırır ve tanıtır;
- ➔ **İkinci grup** öğrencilerin seçimine göre belediyede/devletteki 3 etnik topluluğun etik değerlerdeki (davranış etik kuralları) ortak unsurlarını araştırır ve tanıtır;
- ➔ **Üçüncü grup** öğrencilerin seçimine göre belediyede/devletteki 3 etnik topluluğun geleneklerini (vaftiz etme, nikah, bayramlar) araştırır ve tanıtır;
- ➔ **Dördüncü grup** somut örnekler ile kültürel kimliklerin ana unsurlarını tanıtmak ile görevlendirilir.

Söz konusu alıştırma uygulamaları çerçevesinde gruplar, öğretmen tarafından önerilmiş kaynaklar kullanabilir ya da farklı kültür temsilcileriyle yapıcı söyleşiler gerçekleştirebilir (Çalışma Listesi 4.1: Topluluk üyeleriyle bağlantısı bulunan kişilerle söyleşi yapılması doğrultusunda soru önerileri). Araştırma raporunun hazırlanması şekli (afiş, sunum, kitap...) grup arasındaki anlaşmaya bağlıdır. Alıştırmanın hazırlanmasına ilişkin ayrılan süre bir haftadır ve bu süre grupların oluşturulması dersi sırasında daha doğrusu çalışma kılavuzunun sunulmasıyla birlikte başlatılır.

Öğrenciler, kendi grupları çerçevesinde yapılacak çalışmaya yönelik bir plan yaptıktan sonra, verilen alışımlar, zaman, kaynak ve sunma yöntemi doğrultusunda sunum hazırlığı yapar. Projenin uygulanması aşamasında öğrenci velilerinin rolü de öğretmenden destek alınarak belirlenmeye çalışır. Öte yandan, araştırma ve sunum yapma çalışmasının notlandırma ayrıntıları kısmında mevcut olan yöntemler de gözden geçirilir (puan listesi ve kontrol listesi).

Yansıma ve Değerlendirme Faaliyeti (5-10 Dk.)

Faaliyetin yansımasına ilişkin, grupların proje planları, söyleşi soruları ve aşağıda belirtilen sorular üzerinden tartışma başlatılır:

- Bugünkü dersten önce bu konu hakkında neler biliyordunuz?
- Kendi bilgi/becerilerinizi hangi konular hakkında geliştirdiniz?
- Daha iyi öğrenmenize/daha iyi becerilere sahip olmanıza neler yardımcı oldu?

Öğretmen, öğrencilerin planlarını kontrol eder ve proje faaliyetinin gerçekleşmesine yönelik geri bildirim ve yönlendirme verir. Öte yandan, bunlardan hangilerinin ev ödevi olduğunu söyler.

Çalışma Listesi 4.1

Söyleşi soru formu teklifi (kültürel kimlik)

1 Kendi kültürel kimliğinizi nasıl tanımlarsınız?

(Teşvik edici sorular: hangi geleneksel şarkı/hikaye/yemek favorinizdir, hangi dili anadiliniz olarak görüyorsunuz ve o dilde en sevdiğiniz kelimeler hangileridir, muhafazakarsanız hangi dini gelenekleri uyguluyorsunuz, aile kapsamında hangi adetleri uyguluyorsunuz, etnik topluluğunuzun hangi özellikleri ile kendinizi en iyi tanımlıyorsunuz).

(Köken, dil, din, adet yada etnik mensubiyet kapsamında cevap beklentisi içerisindeyiz).

2 Kültürel kimliğimizin oluşumunda en fazla etkili olan şey nedir?

(Teşvik edici sorular: etki sıralamasına göre diziniz: dil, din, adet, etnik mensubiyet vb.)?

(Yukarıda belirtilen unsurlardan bazılarını belirtmesini bekliyoruz).

3 Kültürel kimliğinizin hangi açısına en fazla büyük önem gösteriyorsunuz? Neden?

(Görüşülenlere bağlı olarak farklı cevaplar beklentisi içerisindeyiz).

4 Kültürünüz ile ilgili bildiğiniz en sık ifade edilen kalıplaşmış önyargılar hangileridir? Bunların hangileriyle kendinizi tanımlamıyorsunuz?

(Görüşülenlere bağlı olarak farklı cevaplar beklentisi içerisindeyiz).

5 Küreselleşmenin insanların kültürel kimliklerini oluşturmalarına etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz? Küreselleşmenin etkileri hangi derecede olumludur, hangi derecede olumsuzdur? Neden?

(Farklı düşünceler bekliyoruz, küreselleşme taraftarı ve küreselleşme karşıtı ve bunları destekleyecek açıklamalar)

- 6 Sivil kimlik, bir toplum sınırları içerisinde yaşanan vatandaşların kültürel kimliği öneminin azaltılmasında ne derece etkili olduğunu düşünüyorsunuz?

(Kişisel kimliğin kültürel kimliği azalttığı ancak kültürel kimliğin özgürce ifade edilmesini tetiklediği konusunda farklı düşünceler beklentisi içerisindeyiz).

İçindekiler:

Kültür
ve Kültürel
Kimlik

İkinci Ders

Öğrenim Amaçları:

- Kendi topluluğunun etki, işlev ve kültürünü anlamak.
- Kültürel kimliği oluşturan unsurları açıklayabilmek.

Öğrenim Sonuçları:

- Etrafındaki farklı kültürleri araştırır ve sunum yapar.
- Somut örnek sayesinde kültürel kimliğini tanımlar.

Gerekli Malzemeler:

Çalışma Listeleri 4.2 ve 4.3, Kağıt, Kalem, Yazı Tahtası.

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Grup Tartışması, Sunum, Yaşıt-Değerlendirmesi.

Ders Giriş Kısmı

(10 Dk.)

Ders, ödevlerini yaparken karşılaştıkları zorluklar, engeller ve elde ettikleri sonuçlar ve ürünler hakkında kısa tartışma ile başlar.

- 1 Gerekli bilgileri ne şekilde elde ettiniz?
- 2 Çalışmanızda meydan okumalar ile karşılaştınız mı?
- 3 Onlarla nasıl başa çıktınız?

Ders Ana Kısmı

(20-30 Dk.)

Öğretmen, araştırmanın notlandırılmasına ilişkin puan listesi ile sunuma ilişkin kontrol listesi dağıtır (Çalışma Listesi 4.2 ve Çalışma Listesi 4.3). Araştırma sonuçları üzerine sunum yapmak üzere beş dakika verilir. Grubun biri sunum yaparken, öteki grup notlandırmaya yönelik belirtilmiş olan araç gereçleri kullanarak söz konusu sunumun değerlendirilmesini yapar. Her sunumun ardından bir tartışma ortamı oluşturularak, puan listesi ve sunumun kontrol listesinden hareketle gruplar kendi aralarında kendi düşüncelerini ortaya koyarlar. Öğretmen, aldığı bilgiler ve notlar doğrultusunda iyi taraflar ve zayıf tarafların neler olduğunu değerlendirerek iyileştirme çalışmalarının neler olabileceğini dile getirir.

Tartışma

Öğretmen aşağıdaki sorular yardımıyla tartışma teşvik eder:

- 1) Ülkemizdeki/belediyemizdeki kültürler ile ilgili neler öğrendiniz? Araştırdığınız kültürler arasındaki benzer ve farklı şeyler nelerdi? (Öğrenciler bunu Venn şeması üzerinden de gösterebilir).
- 2) Kültür ve kültürel kimliğin özelliklerini belirlemede size en büyük zorluklar oluşturan hususlar nelerdi?
- 3) Kültürel kimliğin oluşturulmasındaki yöntemler ne derece netleşti ve buna etki eden faktörler hangileridir?
- 4) Ülkemizdeki farklı kültürleri tanımamız neden önemlidir?
- 5) Ek olarak neleri öğrenmeyi isterdiniz?

Yansıma ve değerlendirme Faaliyeti (5 Dk.)

Bir önceki tartışmadan hareketle yapılan iş sürecine ilişkin sonuçların ne olabileceğini bulmak ve kültür ile kültürel kimlikle alakalı uygulanan projenin getirilerinin ne olduğunu ortaya koymak hususunda öğrencilerin teşvik edilmesi sağlanır.

(Beklenen Cevaplar: Ülkemizi birçok kültür oluşturmaktadır; herbirinin kendine has özellikleri ve unsurları vardır. Kùltürler, şahısların kültürel kimliklerinin oluşmasında etkilidirler. Ayrıca birbirlerine de etki ederler. Bunun nasıl olduğunu öğrenmek için diğer kültürleri tanımak ve onlara saygı duymamız gerekir).

Yansıma ve tüm sürecin değerlendirilmesi çalışması notlandırma araç gereçleri yardımıyla (puan ve kontrol listesi) gerçekleştirilir. Öğretmen, alınan bilgilerden hareketle sözlü olarak onlara cevap vermeye çalışır. Bunu yaparken hangi grubun güçlü olduğunu ve ilerideki araştırmalarda gelişme kaydedilmek amacıyla hangi hususlara odaklanması gerektiğini dile getirir.

Çalışma Listesi 4.2

ARAŞTIRMA VE DEĞERLENDİRME PUAN LİSTESİ

Puanlar / Öğrenciler	I GRUP	II GRUP	III GRUP	IV GRUP
4 puan Başarılı bir şekilde birden fazla araştırma tekniği uygulanmıştır. Bilgiler önemli, araştırma ise yaratıcı ve orijinaldir.				
3 puan Birden fazla araştırma tekniği uygulanmıştır ve önemli kaynaklar kullanılmıştır ancak araştırmanın kendisi yaratıcı ve orijinal değildir.				
2 puan Araştırma teknikleri uygulanmıştır ancak araştırılan konunun sunumunda sorun vardır.				
1 puan Araştırma süreçlerinin uygulanmasında zorluklar vardır, bilgi kaynakları asgari seviyededir.				
0 puan Araştırma, bilgi derleme ve sunum yapma konularında beceriler sergilenmemiştir.				

Çalışma Listesi 4.3

SÖZLÜ SUNUM DEĞERLENDİRMESİ KONTROL LİSTESİ

SUNUM YAPAN ÖĞRENCİ	Sunum içeriği verilen ödevde uygundur	Sunum kapsamlıdır	Sunumu yapan kişi sadece yazılanları okumaz, kendi ifadeleri ile açıklamada bulunur	Sunumu yapan kişi sahip olduğu bilgiden emindir ve ileri seviye sunum becerileri sergilemektedir.	Sunumu yapan kişi, öğrenci ve öğretmenler tarafından sorulan soruları cevaplar	Sunumu yapan kişi zamana saygı gösterir
I GRUP						
II GRUP						
III GRUP						
IV GRUP						

İçindekiler:

Dinin Sivil
Toplumdaki Rolü

Öğrenim Amaçları:

- Ülkelerin sekülerleşme sürecini anlaması.
- Çağdaş toplumda dinin rolünü açıklayabilmesi.

Öğrenim Sonuçları:

- Sekülerizm ve ateizm tanımlarını ayırt edebilmek ve tanımlarını yapabilmek.
- Genel insani değerleri tanıtan dinlerin değerlerini tanımlar.
- Farklı din mensubu ve ateistlere karşı olumlu hoşgörü (tolerans) örnekleri verebilmek.

Gerekli Malzemeler:

Kağıt, Kalem, Çalışma Listesi 4.4

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Grup tartışması, gruplar halinde çalışmak.

Ders Giriş Kısmı

(10 Dk.)

Öğretmen, tüm sınıfın düşünmesini tetikleyecek durum verir.

“Dinlerin olmadığı bir dünya düşünün. İnsanların hareket tarzı ne olur? Devletlerin işleyişi nasıl olur? Neler iyi, neler ise kötü olur?”.

Dinlerin farklı işlevlerinin belirtileceği tartışmanın gerçekleşmesi beklentisi vardır.

Ders Ana Kısmı

(25 Dk.)

Öğretmen, öğrencileri iki gruba ayırır ve 4.4 numaralı çalışma listesini verir. İlk grubun, dinin çağdaş toplumda bulunmasına neden ihtiyaç olduğuna dair 3 delil göstermesi gerekirken diğer grubun, dinin çağdaş toplumda bulunmasına neden ihtiyaç olmadığına dair 3 delil göstermesi gerekir. Öğrencilerin yönlendirilmesine ilişkin öğretmen aşağıdaki soruları kullanabilir:

- Çağdaş toplumda dinin rolü nedir?
- Sivil toplumlarda din ve devletlerin bağlantısı nedir?
- Genel insani değer olarak bildiğimiz ancak dinlerin paylaştığı değerler hangileridir?
- Günümüzde, dinin potansiyel tehditleri nelerdir?

Öğrenciler tek başına çalışır, ancak delil geliştirmede zorluk yaşadıklarının tespit etmesi durumunda öğretmen yönlendirmeye gider.

Öğrencilerin geliştirebileceği potansiyel deliller şunlardır:

Çağdaş toplumda dine ihtiyaç vardır çünkü:

- 1) İnsan ve toplumların çalışmasına yönelik etik değerler sunar
- 2) Dini gelenekler sayesinde insanlar birbirine bağlanır ve yardım eder
- 3) İnsanların krizlerle (kişisel yada toplumsal) karşı karşıya kaldığı durumlarda kaçış yeri sunar.

Çağdaş toplumda dine ihtiyaç vardır çünkü:

- 4) Dini aidiyete göre insanlar arasında ayrımcılık olmayacaktır
- 5) Din bazlı (şiddet içeren aşırıcılık) savaş/çatışmalar olmayacaktır
- 6) İnsanlar daha özgür yaşayabilecek ve hangi hareketin etik olup olmadığına dair kendileri seçim yapacaktır.

Öğrencilerin fikirlerinden yola çıkarak öğretmen dinin toplumdaki rolü ve çağdaş toplumların laikleşmesi ihtiyacı hakkında tanım çıkarır. Laiklik ve ateizmin toplumdaki anlamları hakkında açıklama yapılır.

Laiklik, doğaüstü güçlere ya da tanrılara inanma ihtiyacı duymadan insanların yaşayabileceği ve dünyayı anlayabileceği düşünce tarzıdır. Laik toplumlarda din (ya da dinin olmayışı) özel meseledir ve siyasi kararlar ile devletin işleyiş şekline etki etmemelidir. Bu durum aslında, devlet kurumlarının ve devleti yöneten kişilerin, dini kurumlar ve dini görevlilerden ayrı oldukları anlamına gelir. İnsanın eylem ve kararları özellikle siyasi kararları, dini etki altında kalmamalıdır.

Laikliğe göre herkes bir dine mensup olma yada olmama hakkına, dini yönetim ve öğretimden muaf olma hakkına ve devlet tarafından dayatılan dinden özgür kalma hakkına sahiptir.

Devlet yönetimleri dini konular ile alakalı olarak çekimser olmak durumundadırlar.

Bugün, her çağdaş Avrupa devleti laikdir. Anayasaya göre Kuzey Makedonya Cumhuriyeti de laik devlettir.

Ateizm, geniş anlamda tanrının varlığına inanmayı reddeder. Dar anlamda ise tanrıların var olmadıkları tutumdur. Ateizm, tanrıya inanmanın zıt durumudur. Tanrıya inanmak ise genel anlamda en azından tek tanrının varlığına inanmak demektir.

Tartışma

- 1) Size göre, dinen farklı inanca sahip birine karşı toleransa neden ihtiyaç vardır? Bu konuda ne düşünüyorsunuz?
- 2) Biri hiçbir dine mensup değilse, kendi kültür kimliğinden kaybeder mi?
- 3) Toplumun laikliğe neden ihtiyacı vardır? Bu konuda ne düşünüyorsunuz?
- 4) Bir önceki tartışmayı baz alarak öğretmen, öğrencilerden ifadelerin anlamı üzerinde durmalarını teşvik eder. Çağdaş toplumların laikleşme ihtiyacının ve farklı din mensubuna yada ateiste karşı toleranslı olma gereğinin altı çizilir.

Yansıma ve değerlendirme Faaliyeti (5 Dk.)

Öğretmen şu soruları yöneltir:

- Bugünkü dersten bahsedilen konu hakkında neler biliyordunuz? Neleri yeni öğrendiniz?
- Hangi faaliyet en çok ilginizi çekti ve bunun nedeni nedir?
- Daha iyi öğrenmenize/daha iyi becerilere sahip olmanıza neler yardımcı oldu?

Çalışma Listesi 4.4

İddia 1.

Çağdaş toplumda dine ihtiyaç vardır çünkü:

1.
2.
3.

İddia 2.

Çağdaş toplumda dine ihtiyaç vardır çünkü:

1.
2.
3.

İçindekiler:

Sosyal
medyaların
vatandaşlar
üzerindeki etkisi

Birinci Ders

Öğrenim Amaçları:

- Sosyal medyaların kullanımına yönelik sorumluluk sahibi tavır geliştirmek.

Öğrenim Sonuçları:

- Sosyal medyaların sorumsuz kullanılmasını eleştirel analiz yapılır (siber saldırganlık).

Gerekli Malzemeler:

Çalışma listeleri 4.5 ve 4.6

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Grup tartışması, gruplar halinde çalışmak, özdeğerlendirme

Ders Giriş Kısmı

(5 Dk.)

Derse, öğrencileri siber (virtüel) saldırı konusuna dahil edecek sorular ile başlayınız.

- Sosyal medya hesabınız var mı?
- Bu hesabı neden oluşturduunuz?
- Sosyal medyada neler yapıyorsunuz?
- Kullanıcı olarak bazan kendinizi uygunsuz hissettiniz mi?

Ders Ana Kısmı

(30 Dk.)

Öğrencileri daha küçük gruplara ayırınız. Gruplardan her birinde aynı ödev bulunabilir daha doğrusu sosyal medyaların (ağların) iyi ve kötü taraflarının dile getirilmesi çalışmaları ellerinde bulunabilir. Çalışma Listesi 4.5'in birinci kısmını grupların her birine sununuz. Söz konusu alıştırmanın asıl amacı, öğrencilere sosyal medya kullanımının nasıl eğlenceli olabileceğini göstermek ve öte yandan büyük bir tehlikeye de işaret edebileceklerinin altını çizmektir. Öğrenciler, ellerindeki çalışma listelerine kendilerinden örnekler verebilir. Ondan sonraki aşamada, her gruptan birer kişi bunun sunumunu yapar. Sizler, yapılan sunumdan da sonuçlar çıkarmaya çalışınız.

Sıradaki çalışma olarak onların sosyal medyadaki şiddet hususunda neler düşündüklerini öğrenebilirsiniz. Bu nokta oldukça büyük önem ifade eder çünkü çocuklar, sosyal medya kullanırken nasıl büyük tehlikelerle karşı karşıya kalabileceklerini çoğu zaman bilemezler.

Aşağıda yer alan sorular, öğrencilerle yapacağınız tartışma ortamında sizlere destek sağlayabilir:

- Sosyal medyaların iyi ve kötü taraflarını duydunuz. O durumdan hareketle sizin karşı karşıya kaldığınız bu gibi tehlikeli ortamlar oldu mu?
- Sosyal medya aracılığıyla şiddet formlarından birkaç örnek sunmaya çalışınız!
- Sosyal medyalarda belirli derecede şiddete maruz kalan herhangi bir tanıdığınız (örnekler ve isimler kullanmadan) var mıdır?

Bunun ardından **Çalışma Listesi 4.5'in ikinci kısmını** grupların her birine sununuz. Söz konusu alıştırma çerçevesinde her öğrenciyle konuşmanız ve ayrıntılı bir şekilde açıklamanız büyük önem taşır. Örneğin: Facebook'ta paylaşılan bir fotoğrafın görünür olması veya tam olarak kimsel tarafından görülebileceğinin kararı tamamen size aittir. Koruma altında kalabilmesi ve olası şiddet saldırılarından uzak durulmasına yönelik öğrencilerin daha iyi örneklerinin olması durumunda aynılarının paylaşılması uygundur. ı.

Öğretmen Dile Getirilen Hususları Özetler:

Şiddet (buling), bir bireyin veya bir grubun, başka bir birey ya da grup tarafından kasti bir şekilde sürekli olarak saldırıya uğratılması anlamına gelir. Bu saldırı yüz yüze olabilir ve aynı zamanda siber saldırı şeklinde olabilir. Siber saldırı, korkutma, huzursuzluk yaratma, taciz etme, taklit etme, aldatma, söylentiler yayma, tehdit etme, madur tarafların kişisel bilgilerini paylaşma, nefret sözleri yayma veya birine

zarar verme gibi dijital medyanın (web siteler, sosyal medya, mobil uygulamaları ve yazılı mesajlar) kötüye kullanılması demektir.

Siber saldırılarının en yaygın bir şekilde kullanılan örnekleri arasında bir takım ırk, din, etnik mensubiyet, sosyal durum, cinsiyet tercihi, fiziksel veya zihinsel özellik ve geriye kalan diğer hususları kullanarak elektronik paylaşımların olumsuz bir şekilde yapılması yer alır.

Bu paylaşım "akıllı telefonlar", bilgisayarlar, tablet, dizüstü bilgisayar veya online olarak oynanan oyunlar sayesinde gerçekleşebilir. Online olarak bazı mobil uygulamalar sayesinde yayılabilir. Örneğin: elektronik posta, sosyal ağ bağlantısının sağlanması amacıyla internet sitesi, online veya mobil hizmetler sayısı, yazı veya görsel paylaşımı, web kameraları, görsel öğrenme veya online oyunlar. Bugün Facebook, Instagram, Snapchat veya web site oluşturmak çok kolay ve çok kısa yoldur. Dolayısıyla bütün bunlara erişim de oldukça rahattır.

Siber saldırı, yüzyüze saldırıya kıyasen birkaç kilit unsura göre farklılaşan bir durumdur. Siber saldırı her yerde veya herhangi bir zamanda olabilen bir saldırdır. Bunun kimin tarafından yapıldığının bulunması ve tespit edilmesi de oldukça güçtür çünkü bu saldırıyı gerçekleştirenler genellikle takma isimler ve sahte profiller sayesinde internet kullanıcılarına saldırıda bulunurlar. Öte yandan, siber saldırının son derece açık ve net bir şekilde yapılması ve herkes tarafından rahatlıkla görülebilmesi de son derece kolay ve görülen bir yöntemdir.

Siber saldırganlığın yüz yüze saldırganlıktan ayırt edilebileceği özellikler:

- Saldırgan anonim virtüel profiller kullanabilir;
- Herhangi bir zamanda olabilir ve kaçınılması zordur;
- Daha fazla kişiye ulaşabilir – belli gruba ya da online platformlarda paylaşılan içerik.

Siber saldırganlık farklı formlarda ortaya çıkabilir:

- **Rahatsız Etme** – sürekli olarak hakaret içerikli, rahatsız edici ve kaba mesajlar ile pornografik içerikler göndermek;
- **Taklit / Kılık Değişirme** – yabancı kişi hesaplarına sızmak ve başkası adına yalancı, utandırıcı mesajlar göndermek;

- **Küçük Düşürme** – söylentiler veya doğru olmayan bilgilerin yanı sıra karşıdaki kişiye zarar teşkil edebilecek yazıların ve fotoğrafların internet ortamında paylaşılması;
- **Aldatma ve Ortaya Atma** – Diğerlerine ait kişisel bilgilerin paylaşılması veya diğerleriyle paylaşmak üzere bir kişi hakkında başka kişileri aldatarak bilgi edinmek;
- **Kaba Hitap** – Kaba içerikleri bulunan sert mesajlar göndermek.

Siber saldırılar çerçevesinde, şiddette bulunan ve saldırıya uğrayan kişinin arasında genellikle aynı duruma şahitlik eden diğer kişiler de mevcuttur. Bu kişi şu rollerde ortaya çıkabilir:

- **Gözlemci** çatışma ya da kabul edilemez davranış görür ancak katılım sağlamaz ya da bununla ilgili harekette bulunmaz.
- **Müttefik**, şiddet durumunda taciz edilen kişiye destek vererek tepki veren kişidir (moral desteği vererek, danışmanlık veren, kurban ile ortak hareket eden).
- **Muhalif** (koruyucu) siber saldırıyla bağlantısı bulunan olayların çözüme ulaştırılmasına yönelik aktif bir şekilde girişimde bulunan taraftır.

Siber saldırının ciddi sonuçları olabilir. Saldırıya uğrayanların duydukları hisler şunlardır: azalmış özgüven, güvensizlik, korku, depresyon, huzursuzluk, hüzn, uykusuzluk, iştahsızlık, okulda düşük not ve devamsızlık, saldırganlık, kendine zarar verme duyguları vs.

Tartışma

Öğretmen şu ifadeyi kurar ve öğrencilerin şunları düşünmelerini teşvik eder:

Arkadaşın facebook'ta şu paylaşımı yapar: "Kendimi üzgün hissediyorum (emoji)... neden insanlar bana rahat vermiyorlar?"

Arkadaşınızın paylaşımına nasıl tepki verirdiniz? Aşağıdakiler hakkında düşününüz:

- Bunu okuduktan sonraki ilk tepkiniz ne olurdu?
- Arkadaşınızın hislerini ifade etmek için başka hangi kelimeleri kullırdınız?
- Arkadaşınızın bunu neden paylaştığını düşünüyorsunuz?
- Arkadaşınıza nasıl destek verirdiniz? (yüz yüze görüşme ile sözlü olarak, online tartışma vb)
- Aile yada arkadaşlardan oluşacak diğer kişileri de dahil eder miydiniz?

Tüm tavsiyeler okunur ve sınıfın içinde postit ile yapıştırılır:

SİBER SALDIRGANLIK NASIL ENGELLENİR?

- Kişisel bilgilerin internette kötüye kullanılması halinde aynı durumdan dolayı, Şahsi Bilgilerin Korunması Müdürlüğü'ne başvurmak mümkündür (www.dzlp.mk).
- Tehdit içeren ağır siber saldırı olaylarında velilerle birlikte polise şikayette bulunabilirsiniz.
- İnternet siteleri ve sosyal medyalardaki kötüye kullanmalar, uygun opsiyonlar yoluyla ya da direk olarak yöneticiye ulaşarak bildiriniz.
- Şahsi bilgilerinizi internette paylaşmayınız.
- Şifrelerini kimseye söylemeyiniz.
- Şiddet içeren mesajlara cevap vermeyiniz, sadece delil olarak saklayınız.
- Bilinmeyen gönderici ya da şiddete eğimli çocuklardan gelen mesajları açmayınız.
- Tüm sınıfın bilmesini istemediğin bir şeyi internetten paylaşmayınız.
- Kızgın olduğunuz zaman mesaj göndermeyiniz.
- Siber saldırıya dahil olmayınız. Fark ederseniz yetişkin birine bildirin.

Sonuç

Bugün, sanal saldırganlık gerçek problem olup ekonomik siber suçlarla (örnek olarak: kredi kartı suçları) birlikte siber suçlar sınıfına girer.

Siber saldırı mağduru isen susma ve kendine kapanma. Ebeveyllerine yada birlikte çözüm bulacağınıza inandığın birine söyle!

Yansıma ve değerlendirme Faaliyeti (5 Dk.)

Öğrencilere 4.6 numaralı çalışma listesi verilir ve neleri daha önceden bildikleri (✓ ile işaret edilir), neleri ders esnasında (+ ile işaret ederler) öğrendikleri işaret etmeleri istenir.

Çalışma Listesi 4.5

Alıştırma Kısım 1

Sosyal medyaların iyi taraflarını belirtiniz:

Sosyal medyaların kötü taraflarını belirtiniz:

Alıştırma Kısım 2

Sosyal medyaların belirtilen kötü taraflarının nasıl azaltılabileceği ile ilgili yöntemler ve sosyal medyalarda karşılaştığınız saldırılardan nasıl savunabileceğiniz konularında düşününüz.

Çalışma Listesi 4.6

Aşağıda yer alan tabeladaki bilgileri önceden bildiysen ✓ ile, ders esnasında öğrendiysen + ile işaretleyiniz.

Siber saldırı şu anlamlara gelebilir:

Uygun olmayan içeriğe sahip mesajlar	
Hakaret içeren yorum yazmak yada fotoğraf yayınlamak	
İnternet üzerinden başka birisiymiş rolü yapmak	
Sosyal medyadaki diğer uygun olmayan fotoğrafların işaretlenmesi	
Yersiz tartışmalar	

Siber saldırıyı nasıl tanımalıyız?

Bu tür saldırıya maruz kalmanız durumunda ne yapabiliriz ve öğrencilere yönelik saldırıyı fark etmemiz durumunda nasıl hareket etmeliyiz:

Herşeyden önce, internette bir içerik paylaşmadan önce çok dikkatli ol (paylaşarak bu içerik ölümsüz oluyor ve onun kontrolünü yitiriyorsun)	
Öç alma ve cevap verme	
Seni taciz eden kişiyi engelle ve sosyal medya hesaplarındaki kişisel ayarlarını değiştir	
Delil toplama – cep telefonundaki, e-postandaki veya sosyal medyadaki görülme/ yazışmalarını kaydet	
İnandığın biriyle konuş – aile ferdi, arkadaş, öğretmen...	

İçindekiler:

Sosyal
medyaların
vatandaşlar
üzerindeki etkisi

İkinci Ders

Öğrenim Amaçları:

- Çağdaş toplumda medyaların ve medya propagandasının etkisini analiz etmek;

Öğrenim Sonuçları:

- Medya ve medya propagandaları hakkında eleştirel tartışma ihtiyacı görüşülür
- Sansür ve otosansür tanımlarını açıklar

Gerekli Malzemeler:

Çalışma listesi 4.7, kalemler

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Grup tartışması, grup çalışması (olay analizi)

Ders Giriş Kısmı

(10 Dk.)

Öğretmen tahtaya soruyu yazar ve bununla ilgili anket düzenleyeceğini söyler:

Sosyal medya hesabınızdan birşeyler “paylaşmak” isteyip de fikir değiştirdiğiniz oldu mu?

Öğrenciler kağıtlara EVET veya HAYIR ile cevap vermeli ve cevapların sayılacağı kağıtları öğretmene (kutuya, kaba) vermelidir.

Cevaplar arasında EVET cevabının olması beklenir. Öğretmen aşağıdaki sorular ile tartışma tetikler:

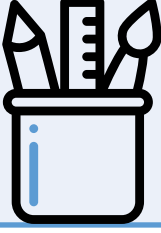
- Neden fikir değiştirdiniz?
- Diğerleri ne diyecek/nasıl tepki verecek düşüncesi sizin kararınıza ne derecede etkili olmuştur?
- Başka birine “paylaşım” (yazı, resim) bulunmaması gerektiğini söylediğiniz oldu mu?
- Sansür ve oto sansür kelimelerini hiç duydunuz mu?

Öğretmen söz konusu kelimeleri tahtaya yazar, öğrenciler ise aynı kelimeleri nasıl anladıklarını ortaya koymakla birlikte onları duyduklarında ne düşündüklerini dile getirir.

[Olası cevaplar:

Sansür – Belirli bir tavır ortaya koyma yasağı, giyim kuşam yasağı/belirli bir şekilde davranma yasağı, güç kullanılır, belirli bir grubun koruma altında tutulması için kullanılır, birilerinin susturulması için kullanılır, ifade özgürlüğüne karşı, propaganda ile bağlantısı bulunabilir vs.

Oto sansür Korku/belirsizlik/sağlam olmayan durum – “diğerleri” ve onların tepkileri de aslında bizim aklımızda vs].

Ders Ana Kısmı

(25 Dk.)

Sansür, otosansüre, medya propagandası gibi kavramların anlamları açıklanır.

Sansür, bir haberin okunulması, duyulması veya görülmesine yasak koymak demektir. Televizyonda biri konuşurken eğer "biiiiip" sesini duyduysanız bu sansürlenmiş demektir. Bir durumun sansürlenmiş olması, bazı uygun olmayan kısımların (yazı veya görsel) ortadan kaldırılması ya da gizlenmesine ilişkin karar alınması demektir.

Otosansür, birşey söylemeye veya yapmaya kararsız kaldığımız durum daha doğrusu bizi kim görüyor veya kim duyuyorsa ona göre söyleyeceklerimizi seçmek anlamlarını taşır.

Medya propagandası, belirli bir izleyici kitlesine etki edebilmek veya belirli çıkarların tanıtımını yapabilmek amacıyla kullanılan bilgidir. Bu bilgiler genellikle tam anlamıyla objektif olmamakla birlikte, halktaki belirli tavırlara, duygulara ve algılara etki edebilmek amacıyla gerçekleri ayıklanmış bir şekilde ortaya koyarlar. Söz konusu bilgi çoğu zaman bilinçli yerine duygusal gösterilir. Propagandalar genellikle hükümetler, şirketler, aktivist gruplar, dini kuruluşlar, medyalar gibi farklı örgütler tarafından bağlantı içine sokulur.

Faaliyet 1:

Öğrenciler üç gruba ayrılarak her bir gruba Çalışma Listesi 4.7.'de ifade edilen birer durum sunulur. Grup bünyesinde böyle bir durumda sansür olup olmadığı üzerine tartışılarak onaylayıp onaylamadıkları üzerine fikir yürütülür.

Yansıma ve değerlendirme Faaliyeti (5 Dk.)

Öğretmen aşağıdaki soruları yöneltir:

- Bugünkü dersten önce bu konu hakkında neler biliyordunuz? Öğrencileriniz nelerdir?
- Hangi faaliyet en ilginçti ve neden?
- Daha iyi öğrenmeniz/daha iyi beceri elde etmenizde neler yardımcı oldu?

Çalışma Listesi 4.7

Durum 1:

Film 16 yaş altı çocuklar için uygun değildir.

Cartoon Network 2016 yılında Steven Universe anime filminin bir bölümünü yayınlamayı yasakladı. Genç çocuk ve bayan-uzaylı aileden bahseden dizideki iki kişi arasındaki romantik ilişkiden yasaklama geldi. Dizi sevenleri alınan bu karardan memnun olmayıp 9 binden fazla imza toplamışlardır. Dizi yapımcıları, herkesin izleyebilmesi için bölümü internetten yayınlama kararı alırlar.

Ne düşünüyorsunuz, sizce bu sansür müdür?

Bu tür hareketi hangi derecede özürüyor yada özürlemiyorsunuz? Açıklayınız.

Durum 2:

Hakaret içeren albüm sözlerini yayınlamıyoruz.

Avustralya'lı müzik yapım derneği, ülke içerisinde müzik üreten yerli ve yabancı gruplara yönelik uygulama ilkelerine sahiptir. Bu sistemde, müzik albümlerinin birinci sınıflandırılması, şarkı sözlerindeki açık seçiklik ile ilgili uyarılar içerir. İkinci sınıflandırma, sürekli olarak kullanılan uygunsuz dil ve şiddet içerikli ifadelerden dolayı 18 yaş altı kişiler için uygun olmadığını belirtir. Üçüncü sınıf tüm yetişkinler için hakaret içerikli malzeme olabileceği ile ilgili uyarıdır ve bunların değişik suç hareketleri içerdiklerini ifade eder. Üçüncü sınıfa ait grupların albümlerinin Avustralya'da satışı yasaklanmıştır.

Ne düşünüyorsunuz, sizce bu sansür müdür?

Bu tür hareketi hangi derecede onaylıyor ya da onaylamıyorsunuz? Açıklayınız

Durum 3:

Yazı, orijinal formda yayınlanmayacaktır.

Aleks, yerel gazetede gazetecilik yapar ve gazetenin Cumartesi sayısı için, hafta sonları ve tatil günlerinde çalışmak zorunda olan şehirdeki tekstil çalışanlarının grevi hakkında yazı yazdı. Söz konusu yazıyı, yazı işleri müdürüne teslim ettikten sonra kendisi ona yazının düzeltilmesi gerektiğini ve olayların objektif yansıtılmadığını söyledi. Müdür, Aleks'in işveren tarafını yeterince ele almadığını ve işverenin çalışanlardan yerine getirmek istediği şartları yakalamak için yeterince çalışmadıklarından dolayı işlerinin hafta sonlarına sarktığını savunur. Müdür, yazıyı kendisi değiştirmiş ve gazetenin yeni sayısında yayınlanan yazı fabrika sahibine karşı çok daha az eleştirel hal almıştı.

Tekstil fabrikasının sahibi aynı zamanda yerel gazetenin de sahibidir.

Ne düşünüyorsunuz, sizce bu sansür müdür? Yoksa medya propagandası mı?

Bu tür hareketi hangi derecede onaylıyor ya da onaylamıyorsunuz? Açıklayınız

.....

.....

Konu

5

VATANDAŞ VE DEVLET

İçindekiler:

Hukuk
Üstünlüğü ve
Hukuk Devleti

Birinci Ders

Oğrenim Amaçları:

- Hukuk devleti kavramının açıklanması.

Öğrenim Sonuçları:

- Hukuk devleti özelliklerinin sayılması.

Gerekli Malzemeler:

Kağıt, Çalışma Listesi 5.1

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Grup Tartışması, Gruplarla Çalışma, Bağımsız Çalışma

Ders Giriş Kısmı

(10 Dk.)

Öğretmen, öğrencilerin “Hiç adil değil! Şeklinde düşündükleri veya bu cümleyi söyledikleri bir durumu hatırlamaları veya bunu aklından geçirdikleri üzerine fikir yürütmelerini talep eder.

Öğrenciler örnekler dile getirirken öğretmen, “adil” konsepti ile “adalet” konsepti arasındaki bağlantıyı kurmaya çalışarak, adalet (kurallar ve kanunlar) sayesinde bizlerin neyin adil olduğunu ve neyin adil olmadığını daha doğrusu neyin düzgün olduğunu ve neyin düzgün olmadığını bulabileceğimizi aktarmaya çalışır. Adaletin hakim olduğu her zaman ve her ortamda herkes kendini eşit muammele görmüş olarak hisseder.

Öğrenciler, kendi örneklerini sunmadıkları durumlarda öğretmen şahsi örnekleri ortaya koymalı ve bu örnekleri onlar ile paylaşarak aynıları üzerine bir tartışma ortamı oluşturabilir.

Ders Ana Kısmı

(25 Dk.)

Onlar sayesinde hareket edebileceği belirli kuralların olmadığı ortamlarda bir insan hayatının var olabileceğinin düşünülmesi oldukça güçtür. İnsanlar arasındaki ilişkilerin düzenlendiği kurallara, bir toplum bünyesinde toplumsal kurallar adı verilir. Toplumsal bir birliğin gelişimi de aynı öyle toplumsal kuralların gelişim derecesi üzerine değerlendirilir. Devletin ortaya çıkmasıyla birlikte adalet sayesinde her toplum için zorunlu olan toplumsal normların (kuralların) bir araya gelmeleri söz konusu olmuştur.

Adalet Nedir?

Adalet, bir toplum içerisinde insanların arasındaki ilişkilerin düzenlendiği kurallar topluluğudur. Söz konusu kurallar devlet tarafından getirilir ve bunların en önemli özellikleri, yazılı kurallar olmalarıdır. Kuralların en önemli şekilleri yasalardır, fakat bunlar Anayasa, yönetmelikler ve uluslararası anlaşmalar şeklinde de olabilirler.

Her yasanın değerler üzerine belirlenmiş olan çok net amaçları mevcuttur. Yasalarla koruma altında tutulan değerlerin çok farklı karakterleri olabilir. Örneğin onlar şu şekildedir: ekonomik, sosyal, siyasi ve ahlaki. Değerler, farklı ülkeler ve farklı dönemler çerçevesinde yasalara istinaden koruma altına alınmışlardır.

Hukuk Üstünlüğü Nedir?

Hukuk üstünlüğü kavramı, insan adaleti ve özgürlüğü üzerine kurulmuş olan bir durum olmakla birlikte, bir toplum sınırları içerisinde yer alan tüm üyeler için tüm yasaların aynı şekilde geçerli olduklarını gösteren bir durumdur.

Bizim ülkemizin Anayasası'nda, hukuk üstünlüğü konsepti temel bir konsept olarak benimsenmiştir. Aslında bu konseptin ana hedefi devlet yönetiminde yer alanların kendi isteklerine sınırlandırmalar konulmasıdır. Bu durum, idareci olarak üst düzey görevlerde bulunanların da kurallara uymaları ve yaptıkları her işlemin kesinlikle adalet unsuru içermeleri gerektiği savunur.

Hukuk Devleti Kavramı Nedir?

Hukuk devleti, hukuk üstünlüğü prensibine son derece saygılı olan devlet anlamına gelir. Bir hukuk devletinde devleti yöneten kişilerin (üst düzey yöneticiler ve idareciler) hareket etmeleri ve çalışmalarını gerektiği sınırları ve kuralları mevcuttur. Yöneticilerin çalışmalarını gerektiği kurallar Anayasa, kanunlar, yönetmelikler ve uluslararası anlaşmalar gibi hukuki kurallar aslında yasal kurallar adı altında bilinirler.

Faaliyet 1:

Öğretmen, öğrencileri iki gruba ayırır. Graplardan birine düşünmeyle ilgili yönlendirmeler (1) verilir. Dolayısıyla bir restoran olarak çalıştığını düşündüğümüz bir **hukuk devletinin (hukuk üstünlüğü olan bir devlet)** hangi şekilde faaliyet gösterdiğini düşünme görevi birinci gruba verilen ödevdir. İkinci gruba ise, tekrardan restoran işletmesi şeklinde hayal ettiğiniz **hukuk üstünlüğü olmayan bir devletin** nasıl faaliyet gösterdiği hususunda düşünmeleri görevi verilir.

Öğrenciler, aşağıda yer alan sorulara verilecek cevaplardan faydalanarak bu restoranın hangi şekilde faaliyet gösterdiğini açıklamak zorundadır?

- Hizmet nasıldır?
- Müzik nasıldır?
- Restorana kimler gidebilir?
- Yemek ve içecekler herkes tarafından aynı fiyatla mı ödenir?
- Restorana gelen müşteriler mutlu mudur?
- Çoğunluğa göre herhangi birine daha iyi yemek gelir mi?

Gruplar halinde yürütülen çalışmanın ardından öğrenciler aldıkları sonuçlardan hareket ederek ne kararı aldıklarını ifade etmelidir. Alınan kararlar şu doğrultuda olmalıdır: bir hukuk devletinde belirlenen kuralların / yasaların saygı ile karşılanması, herkese eşit hizmet sunulması ve hizmetlere herkesin eşit bir şekilde erişimlerinin sağlanması. Hukuk özgürlüğü olmayan bir devletin ortaya çıkması durumunda elde edilen sonuçlar şu şekildedir: hizmetlere eşit olmayan yaklaşım, eşit olmayan müdahale, belirli gruplara yönelik yapılan ayrımcılıktan kaynaklanan memnuniyetsizlik, alınan kararlar (Örneğin: müzik ile ilgili), güç pozisyonu vs.

Faaliyet 2:

Öğretmen Çalışma Listesi 5.1'i öğrencilere dağıtır ve şu yönlendirmeyi yapar: Şimdi birkaç iddia okuyacaksınız. Onlardan herhangi birine katılıp katılmadığınızı belirtmenizi rica ederiz.

Sorulara yönelik verilecek cevapların ardından öğretmen, aynı hususları ilişkin bir tartışma ortamı oluşturur.

Yapılan tartışma neticesinde aşağıda ifade edilen kararlar alınmalıdır:

- 1) Yasaların iyi olması ve vatandaşların faydasına yönelik olmaları durumunda onlara karşı saygılı olmak mecburidir. Fakat söz konusu yasa bizi kötü birşey yapmaya iterse o zaman ona karşı saygı duymak zorunda değiliz. Örneğin: Eğer yasalar, iş bulma konularında kadınlara kıyasen erkeklerin daha kolay iş sahibi olma fırsatını sunuyorsa o zaman o yasada sorun vardır ve bunun düzenlenmesi ve değişmesi şarttır.
- 2) Bizim dostlarımız, arkadaşlarımız ve akrabalarımız söz konusu olsa bile yasalara karşı saygı duymak gerekir.
- 3) Kurallar nasıl yazıldıysa o şekilde onlara saygı duymak gerekir. Vatandaşların büyük bir kısmı, belirlenen prosedürlerden eğer memnun değillerse o zaman onların hafifletilmesi / azaltılması gibi değişiklikleri gidilmesine başvurulabilir ancak bu durumlarda da yasalara aykırı hareket edilmemesi önemlidir.

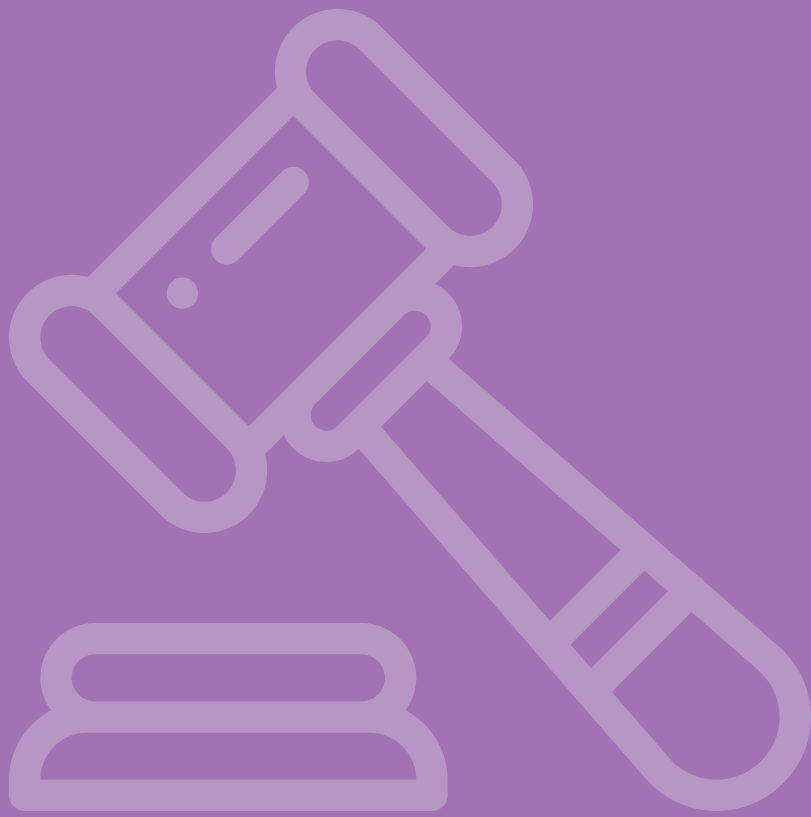
Yansıma ve değerlendirme Faaliyeti (5 Dk.)

Öğretmen yazı tahtasına "Hukuk Devleti" ifadesini ekledikten sonra öğrencilerden o kavramı çağrıştıran yeni kavramlar dile getirmelerini talep eder. Onun sonunda öğretmen, yazılan kavramlar üzerine bir hukuk devletinin özelliklerini dile getiren ifadeleri özetler.

Çalışma Listesi 5.1

	KATILYORUM	KATILMIYORUM
1 Sizin için şahsi anlamda sorun teşkil etmesi durumlarında bile yasalara her zaman saygı duymak zorunludur		
2 Bir yasa ihlalinin söz konusu olması durumlarında hiçbir zaman dostuma bile yardımcı olmam		
3 Gelen prosedürleri hafifletecek ve / veya kısaltacak olursa o zaman yasa ihlali çok korkunç bir durum değildir		

İçindekiler:

Hukuk
Üstünlüğü ve
Hukuk Devleti

İkinci Ders

Oğrenim Amaçları:

- Kişinin, gurubun ve toplumun gelişmesi doğrultusunda yolsuzluğa yönelik zararlı etkinin tanımlanması.
- Yolsuzluk ile tüm yolsuzluk olaylarından korunması ve durdurulması adına mevcut olabilecek tüm mekanizmalarının analiz edilmeleri.

Öğrenim Sonuçları:

- Kamu çıkarı ile kişisel çıkar arasında farklılık gözetlemek ve kendi ortamındaki ahlaki hususlara aykırı örnekleri sunmak.
- Kişisel fayda teşkil eden fakat başkalarına zarar yapabilen tüm hareketlerin yasal olmadığını değerlendirmek.

Gerekli Malzemeler:

Kağıt, Çalışma Listesi 5.2

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Grup Tartışması, Bağımsız Çalışma

Ders Giriş Kısmı

(10 Dk.)

Ders giriş kısmında öğretmen Şu çalışma listesini öğrencilere dağıtır. Her öğrencinin kendisi tarafından doldurulacak olan yolsuzluk soru formu.

Ders Ana Kısmı

(25 Dk.)

Faaliyet: Tartışma

Soru formunun doldurulmasının ardından öğretmen, verilen soruların her biri için grup tartışmasının başlatılmasını teşvik eder. Öğrenciler, hangi şekilde cevap verdiklerini, onlara göre neden o cevabın doğru olduğunu, bu gibi benzer durumlarda bulunup bulunmadıklarını cevaplamakla birlikte sonuçların elde edilmesine çalışılır. Öğretmen, belirtilmiş olan tüm durumların makamları kötüye kullanılması ve vatandaşlar arasında eşitsizliklere etki etme hususlarındaki farklı derecelere rağmen yolsuzluk davranışları içerdiklerini dile getirir.

Öğretmen Karar Alır:

Vatandaşların günlük hayatlarındaki ihtiyaçların karşılanması ile resmi çalışmaların tamamlanması çerçevesinde devletin resmi kurumlarının yanı sıra kamu kurum ve kuruluşları ile diğer kurullar da ortaya çıkar. Dile getirilen tüm bu kurum ve kuruluşların belirli ölçülerde hükümleri mevcuttur. Vatandaşların kararları ile hükmetme yetkisine sahip olan bu kurum ve kuruluşların tüm vatandaşların çıkarlarına ve ihtiyaçlarına cevap vermek üzere hareket etmeleri gerekir. Söz konusu görüvlerin asla kötüye kullanılmaması gerekir. Bunlar, görevlerini Anayasa ve kanunlar çerçevesinde yürütmelidirler.

Demokratik bir ülkenin tamamının her daim hukuk üstünlüğüyle idare edilmesi her zaman mümkün olmayabilir. Bir hukuk devletinin düzgün idare edilmesi ve yönetilmesine en çok hasar sunabilecek olan husus şüphesiz **yolsuzluktur** ("yolsuzluk" kelimesinin kökü Latince *corruptio* 'dangelir ve rüşvet, berbatlık, çürüme ve süreç olarak dağılma anlamlarını taşır). Yolsuzluğun bugünkü anlamlarına ve açıklamalarına bakıldığında ise şahsi çıkar veya herhangi bir kimsenin çıkarını elde etmek amacıyla resmi bir makamın veya görevin kötüye kullanılması demektir. Yolsuzluğun oldukça farklı formları mevcuttur fakat çoğu zaman kendi şahsi kullanımı için veya başka bir kişi için bir yasadışı elde etme şekli en yaygın görülen şekildir. Yolsuzluğun en çok kullanılan şekillerini şu şekilde sıralamak mümkündür: satın alma veya rüşvet, nepotizm (uzmanlık seviyelerini göz ardı ederek akrabaların veya dostların önde olmalarına sebep olmak), devlet maddi paralarını kötüye kullanmak ve suistimal etmek, resmi makamı kötüye kullanmak vs.

Devlet adamları ve bu gibi makamlarda çalışmakta olan memurlar, kanunlara göre çalışmak zorunda olmanın yanı sıra herhangi bir formattaki yolsuzluk hareketlerinin hiçbir yöntemini kullanmamaları gerekir. Öte yandan belirli etik standartlar ve prensiplere bağlı kalacak şekilde hareket etmelidirler. İfade edilen bütün bu hususlardan anlaşılacağı üzere devlet memurları, kendi yürüttükleri çalışmalarda son derece profesyonel, düzgün hareket ederek vatandaşlara, çalışanlara, şirketlere ve tüm taraflara bir biçimde davranmalıdır. Bundan dolayı tüm devlet kurumlarında saygı duyulması gereken etik kanunlar ve kurallar mevcuttur.

Biliyor muydunuz...?

Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'nde bağımsız bir şekilde hareket eden Yolsuzlukla Mücadele Komisyonu mevcuttur ve bu komisyonun ana görevi, yolsuzluğun durdurulması doğrultusunda çalışmaktır. Her vatandaş yolsuzluğu durdurma veya ihbar etme hakkına sahip olmakla birlikte aynı kuruma şikayetlerini de iletebilir.

Yansıma ve değerlendirme Faaliyeti (5 Dk.)

Öğretmen aşağıda yer alan sorularla birlikte kısa bir tartışma başlatır:

- Ulaşmak istediğimiz şey oraya ulaşmak için izlediğimiz yoldan çok daha önemli olabilir mi?
- Birisinin, "İşin içinden çıkmayı becermiş" ifadesi ile yolsuzluğu savunmasını duydunuz mu? Bu konudaki ne düşünüyorsunuz?
- Sizden büyük birinin (ebeveyn/akraba/öğretmen) sizi "işinden içinden çık" yada "nasıl yapacağın beni ilgilendirmez, önemli olan yap" ifadeleri ile yolsuzluk yada etik olmsysn bir harekette bulunmanıza teşvik etti mi? Böyle bir durumda nasıl hareket ettiniz?

Çalışma Listesi 5.2

Yolsuzluk soru formu

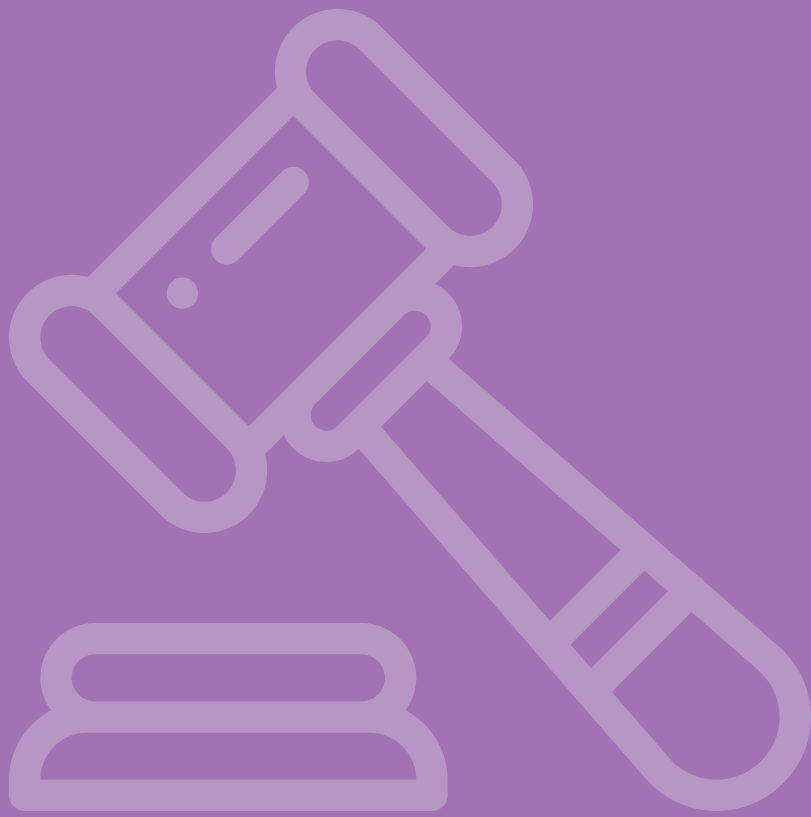
Sizin toplumunuzda, yolsuzluk kelimesinin büyük bir sıklıkla kullanıldığı görülür. Yolsuzluk kelimesinden sizler tam olarak ne anlıyorsunuz?

Aşağıda yer alan tabelada günlük hayatın farklı durumlarından örnekler verilir. Bunları okuyunuz ve size göre işaretleyiniz. Size göre bunların hangileri yolsuzluk olarak değerlendirilebilir, hangileri değil.

YOLSUZLUK MUDUR?		EVET	HAYIR
1	Size daha fazla ilgi göstermesi için doktora hediye vermek		
2	Yanlış park etmeden dolayı yazılan cezanın yırtılması için polis memuruna para vermek		
3	Çocuğunuzu işe sokması için belli siyasi partiye oy vermek		
4	Bir öğretmenden daha kolay not alabilmek için kitap satın almak		
5	İnşaat iznini daha kolay alabilmek için belediye çalışanına bir şeyler ısmarlamak		
6	Aynı anda hem kamu şirketi müdürü olmak hem de o kamu şirketine araç kiralayan şirket sahibi olmak		
7	Öğrencinin okudu okulda çalışan öğretmenden özel ders almak		
9	Pasaport yenileme için hızlı randevu almak maksadıyla memura işyeri dışında hediye ya da para vermek		

Birkaç ifade okuyacaksınız, herbiriyle ne kadar **hemfikir** olduğunuzu belirtiniz

		TAMAMEN DOĞRU	KISMEN DOĞRU	DOĞRU DEĞİL
1	Bir işin bitirilmesi için para almak rüşvettir			
2	Belediye başkanının kişisel çıkarları için çalışması yolsuzluktur			
3	Bir işin bitirilmesi için para teklif etmek yolsuzluktur			
4	Yolsuzluğun olması için para alışverişinin olması şarttır			
5	Yolsuzluk olması için siyasinin karışmış olması şarttır			
6	Bir işin normalinden daha hızlı tamamlanması için yardımcı olan belediye çalışanına verilen hediye rüşvet sayılamaz			
7	Kişisel çıkarın gerçekleşmesi için kimseye zarar gelmediyse yolsuzluk yoktur			

İçindekiler:

Hukuk
Üstünlüğü ve
Hukuk Devleti

Üçüncü Ders

Oğrenim Amaçları:

- Kişinin, grubun veya toplumun gelişmesinde yolsuzluğun etkilerinin tanımlanması.
- Yolsuzlukla mücadele mekanizmalarının analiz edilmesi ve yolsuzluk durumlarından korunulması.

Öğrenim Sonuçları:

- Özel çıkarlar ve kamu çıkarları arasında farklılık gözetilerek ve kendi çevresinde etik olmayan durumlarla ilgili örnekler beyan eder.
- Kendi çıkarını sağlayacak fakat başka birine zarar teşkil edebilecek tüm hareketler kanun dışıdır.

Gerekli Malzemeler:

Kağıt, Çalışma Listesi 5.3

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

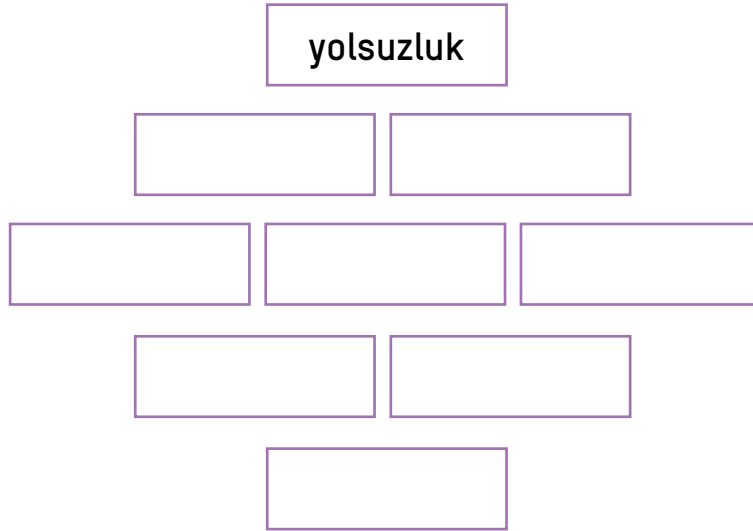
Durum Analizi, Gruplarla Çalışma, Grup Tartışması, "Prizma" Tekniği

Ders Giriş Kısmı

(10 Dk.)

“Prizma” tekniği sayesinde öğrenciler, “yolsuzluk” kavramının anlamlarını ortaya koymaya çalışır. Öğretmen söz konusu kavramı tahtaya yazdıktan sonra öğrenciler, onları yolsuzluk kavramına çağrıştıran iki kavram üzerine fikir üretmelidir. Bunun yanı sıra bir önceki hususlarda da iki kavram belirtmelidirler. Yatay bir şekilde dört kavram/kelime elde ettiklerinde, prizmayı kapatmaya başlarlar. Asıl amaç, bu çalışmanın sonunda, yolsuzluk ile bağlantısı bulunan bir kavram/kelime elde etmeleri gerekir.

Ders Ana Kısmı

(25 Dk.)

Faaliyet:

Öğrenciler 5 gruba ayrılır. Grupların her birine Çalışma Listesi 5.3'te yer alan bir olay verilir. Aynı olayın öğrenciler tarafından analiz edilmeleri ve yolsuzluğun söz konusu olup olmadığının kararı alınmalıdır. Kendi cevaplar kendileri tarafından açıklanmalıdır.

Tartışma Soruları:

- Benzer bir olayı fark ettiniz yada duydunuz mu?
- Benzer bir olayın içinde siz olsaydınız nasıl hareket ederiniz?
- Ne düşünüyorsunuz, etrafınızdakiler nasıl hareket ediyor?
- Etrafınızda yolsuzluk/rüşvet davranışları ile ilgili örnekler veriniz?
- Hangi durumlarda yolsuzluğu duyurmazdınız?

Yansıma ve değerlendirme Faaliyeti (5 Dk.)

Öğretmen, içerikler hakkında fikir yürütmeleri için öğrencileri teşvik etmeye çalışır. Bu çalışmaya yönelik aşağıdaki sorular kullanılır:

- Bugünkü ders esnasında yeni neler öğrendiniz?
- Bazı bilgi/duyumlardan dolayı sürpriz yaşadınız mı?
- Bu içerikle ilgili ek olarak neler öğrenmek isterdiniz?

Çalışma Listesi 5.3

Olay 1

Goran, sınır kapısını geçerken yeşil kart (yurtdışına çıkarken mecburi olan sigorta kartı) çıkarmadığını hatırlar. Bu sebepten dolayı oradaki polis memuruna 2000 Denar verir. Polis bununla birlikte onun sınırı geçmesine sorunsuz müsaade eder.

- Bu bir yolsuzluk olayı mıdır?
- Neden evet? Neden hayır? Açıklayınız.
- Sizler, Goran'ın yerinde olsanız hangi şekilde hareket ederdiniz?
- Polis memuru yerinde olsanız hangi şekilde hareket ederdiniz?

Olay 2

Bir kamu şirketinin genel müdürü, kurumu tarafından elde edilen gelirlerin bir kısmını, yurtdışında ameliyat olması gereken annesinin tedavisi için kullanır.

- Bu bir yolsuzluk olayı mıdır?
- Neden evet? Neden hayır? Açıklayınız.
- Sizler, genel müdürün yerinde olsanız hangi şekilde hareket ederdiniz?
- Çalışanlar yerinde olsanız hangi şekilde hareket ederdiniz?

Olay 3

Öğretmen Sabina, Mare ile iyi arkadaştır. Mare'nin oğlu 4. Sınıf öğrencisidir ve notu 4'tür. Öğrenim yılı sonunda öğretmen, kendi arkadaşının oğlu olan öğrencinin notunu düzeltir. Aralarındaki dostluğa zarar vermemek üzere 4 yerine 5 koyar.

- Bu bir yolsuzluk olayı mıdır?
- Neden evet? Neden hayır? Açıklayınız.
- Sizler, Sabina yerinde olsanız hangi şekilde hareket ederdiniz?
- Mare yerinde olsanız hangi şekilde hareket ederdiniz?

Olay 4

Bakanlık çalışanları çalışma saatleri içerisinde kendi cep telefonlarından 2 saat üzerine özel konuşmalar gerçekleştirir.

- Bu bir yolsuzluk olayı mıdır?
- Neden evet? Neden hayır? Açıklayınız.
- Sizler, çalışanlar yerinde olsanız hangi şekilde hareket ederdingiz?

Olay 5

İna'nın oğlu çok hastadır. Doktor, hastayı tedavi etmek üzere hastaneye kabul etmek için para talep eder. İna para verir ve oğluna yer tahsis edilir. Kısa zaman sonra hasta çocuğun hastanedeki tedavisi başlar.

- Bu bir yolsuzluk olayı mıdır?
- Neden evet? Neden hayır? Açıklayınız.
- Sizler, İna yerinde olsanız hangi şekilde hareket ederdingiz?
- Doktor yerinde olsanız hangi şekilde hareket ederdingiz?

İçindekiler:

Toplumdaki
Seçimler ve Demokratik
Süreçler

Birinci Ders

Oğrenim Amaçları:

- Demokrasi sürecinin açıklanması, düşünce ve yaklaşık şekli;
- Toplumdaki seçimler ve demokratik süreçler arasındaki bağlantının anlaşılması.

Öğrenim Sonuçları:

- Seçimlere katılmanın öneminin neden büyük olduğunun ve bu hususun iktidarın meşruluğu (somut örnekler) konusundaki öneminin tartışılması.

Gerekli Malzemeler:

Kağıt, Kalem

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Fikirler fırtınası, Grup tartışması, "Bingo" tekniği

Ders Giriş Kısmı

(10 Dk.)

Demokrasi Nedir?

-Fikirler Fırtınası ve Tartışma

Dersin giriş kısmı çerçevesinde öğretmen, fikirler fırtınası yöntemlerini kullanarak öğrencilerdeki demokrasi anlayışı hususunda neler bildiklerini öğrenmeye çalışır. Tahtaya "demokrasi" kelimesi yazıldıktan sonra öğrencilerden bu kelimeyi duyduklarından onlara neler çağrıştırıldığını ifade etmeleri talep edilir.

Öğrenciler tarafından birkaç örneğin sunulmasının ardından öğretmen, birkaç soru yönelterek tartışma ortamı oluşturmaya gayret gösterir:

- Eğer demokrasi halkın iktidarı anlamlarını geliyorsa o zaman halkın tamamının hükmettiği bir sistemden bahsediliyor denebilir mi? Bu durum aslında hangi anlamlara gelir?
- Bir toplumdaki kararlar hangi şekilde alınır (devlet çapında, yerel çapta, bizim okulda)? Birkaç örnek sununuz. Kararların alınma şekilleri ne derece demokratiktir?
- Bizim/sizin okulunuz kapsamında alınan herhangi bir kararda emeğiniz oldu mu? Bu sürecin hangi şekilde yürüdüğünü açıklayınız. Seçilen temsilcilerin sizin çıkarlarınızı ne derece temsil ettiklerini düşünüyorsunuz?
- Okul bünyesinde herhangi bir sorunuz oldu mu? Sorunuzu çözmek için kime başvurduunuz? Sorun çözüme ulaştı mı?
- Sizin okulunuzdaki öğrenciler kendi aralarında eşit midir? Öğrenciler arasında farklılıklar mevcut mudur? Tüm öğrenciler eşit haklara sahip midir?

Öğretmen, öğrenciler tarafından verilen cevapların özetini çıkartarak demokrasinin ana prensiplerini açıklamaya çalışır.

Ders Ana Kısmı

(20 Dk.)

Genel hatlara bakıldığında demokrasi, tnetim ve idare şeklidir. Dolayısıyla devlet demokratik idaresi vatandaşlar tarafından ortaya çıkmalı ve kesinlikle vatandaşların ortak çıkarları üzerine uygulanmalıdır. Kelimeye motamot tercüme yapıldığına göre değerlendirilirse, halkın tamamı tarafından yönetim şekli söz konusudur fakat kelime anlamıyla bunun mümkün olmadığı kesin olduğundan dolayı çağdaş demokratik yönetim, **temsil demokrasisi** olarak adlandırılmış olan vatandaşlar arasından seğilenler tarafından yönetilme şekli anlamına gelir. Temsil demokrasisi, kendi irade ve düşünceleri neticesinde vatandaşlar tarafından seğilmiş temsilcilerin anayasa ve kanunlara istinaden iktidarda olması demektir. Demokrasi, bütün vatandaşlar için eşıt özgürlükler ve eşıt imkanlar sunmakta olan iyi ve düzgün yönetim şeklidir.

Temsil demokrasisinin yanı sıra **doğrudan demokrasi (direk demokrasi)** vardır. Bu demokrasi şeklinde iktidarı üstlenmek üzere temsilciler seğilmez, aksine belirli konularda her vatandaş karar alma yetkisine sahiptir. Bugüne bakılacaksa, doğrudan demokrasinin en önemli şekli **referandumdur**. Referandum sayesinde vatandaşlar belirli bir konu veya soru hakkında kendi düşüncelerini beyaz ederler. Vatandaşlar, referandum çerçevesinde belirli bir soru hakkında **evet** veya **hayır** yanıtını kullanırlar. Bizim lkemizde Meclisimiz, en az 150.000 vatandaşın nerisi veya kendi inisiyatifiyle referandum kararı alır.

Doğrudan Demokrasi Örneği

Demokrasinin birinci örnekleri Atina'da, Antik Yunan'lar tarafından Yunanistan'da yapılmıştır. Doğrudan demokrasi, insanların şahsi iktidarı anlamlarına gelmiştir. Tüm önemli kararlar onaya sunulmak üzere Atina vatandaşları daha doğrusu reşit erkek nüfusundan oluşan Millet Meclisi'ne taşınmıştır. Atina Doğrudan Demokrasi şekli, iktidarda olan tüm vatandaşların yüksek derecede katılımını içerdiğinden dolayı uzun bir süre demokrasinin ideal şekli olarak kabul edilmiştir.

Öğretmen soruyor: *Bu tip demokrasinin iyi tarafı nedir sizce? Bugünkü perspektiften bakıldığında bu yaklaşım şekli hangi eleştirilere maruz kalabilir? Kararlar aslında kimin tarafından alınmıştır? Hangi vatandaşlar devre dışı bırakılmış?*

Kadınların, kölelerin ve yabancıların Atina'nın karar alma süreçlerinde eşit vatandaşlar arasında yer almamalarından ve dahil edilmemelerinden dolayı eksik olduğu düşünülerek bu tip demokrasi şeklinin yetersiz olduğu kanaatine varılmıştır.

Öğretmen, *demokrasi ve seçimler arasındaki bağlantının hangi şekilde olduğu* sorusunu yönelterek, öğrencilerin kendi cevaplarını ve düşüncelerini ortaya koymalarını teşvik eder. Öte yandan bahse konu tartışmanın yönetici olan öğretmen, seçimlerin aslında demokrasinin en önemli özelliği olduğu sonucunu ortaya koymalıdır. Seçmenler, seçim süreci sayesinde iktidara kendi temsilcilerini belirleme ve onların iktidar süresince sorumlu olmalarını takip etme yetkisine sahiptir. Bu şekilde ilerleyen yol sayesinde seçmenler, kendilerine ait çıkarların ve ihtiyaçların önemli olduğunu ve seçtikleri kişiler tarafından gerçekleştirildiğini sağlama almış olurlar.

Kuzey Makedonya Cumhuriyeti Anayasası'nın temel değerlerinden biri, özgürlükler ve demokratik seçimlerdir. Seçimler yardımıyla vatandaşlar oy kullanır ve kendi gelecekleri için kararlar alır. Vatandaşlar, iktidarın farklı kademelerinde faaliyet gösterecek olan temsilcilerin seçilmesi amacıyla oy kullanır. Vatandaşlar, belirli bir siyasi parti veya siyasetçinin seçilmesi sayesinde ülkenin gelişimi yolunda etki eden iktidara kendileri de etki edebilecek diye düşünürler.

Seçimler kapsamında her vatandaş kendi 6zg6r iradesiyle oy kullanma hakkına sahiptir, dolayısıyla seçim hakkı şu şekilde olabilir:

- **Doğrudan** – Her vatandaş kendi oyunu bir aracı ile değil, doğrudan kullanır ve oy kullanma hakkı bir vatandaştan başka bir vatandaşa aktarılamaz
- **Gizli** – Seçimler kapsamında gizlilik garantisi verilir. Kime oy kullandığını bilmek hiçkimsenin hakkı değildir. Sizler de kimin için oy kullandığınızı hiçkimseye s6ylemek zorunda değilsiniz
- **Eşit** – Her vatandaşın oyuna eşit muammele g6sterilir
- **Genel** – Seçim hakkı, şartları yerine getiren herkesin hakkıdır ve bu durumda cinsiyet, yaş, ırk, milliyet, din, sosyal ve toplumsal konum gibi hususlar arasında farklılık yapılmaz.

Bizim temsilcilerimiz durumunda bulunmaları 6zerine oy kullandığımız kişiler, seçimler çerçevesindeki adaylardır.

KMC Anayasası'na istinaden vatandaşlar siyasi, ekonomik, sosyal, k6lt6r ve diğer haklar ile çıkarların elde edilmesi amacıyla 6rg6tlenmeleri hakkı tanınır.

oğulculuk (Pluralizm) veya çok çeşitlilik, ağdaş demokrasinin temel varsayımdır. Siyasi oğulculuk farklı şekillerde ortaya çıkar:

- Siyasi partiler
- Siyasi hareketler
- Sivil toplum
- Diğer formal olmayan sivil 6rg6tler

Siyasi partiler, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'ndeki siyasi organizasyonun temel şeklidir. Siyasi parti, devlet y6netiminin her kademesini idare etmek için demokratik bir şekilde m6cadele eden daha doğrusu seçimler sayesinde siyasi iktidar elde etmeyi arzulayan aynı d6ř6nenler topluluğunun siyasi 6rg6t6 olarak karşımıza çıkar.

Yansıma ve değerlendirme Faaliyeti: Bingo (10Dk.)

Her öğrenciye aşağıda yer alan tabela verilir ya da aynı öğrenci tarafından defterine çizilir.

Beni Etkileyen Neydi?

Anlamadığım Neydi?

.....

.....

.....

- Her öğrenci, ders kapsamındaki kendisini etkilemiş olan bir kavramı/ içeriği birinci boş alan yazsın. İkinci boş alan ise kendisi tarafından anlaşılmalı kavramı/ içeriği yazsın.
- Bundan sonra dört öğrenciyle daha konuşsın ve geriye kalan boş alanlara kendileri tarafından kavramlar yazmalarını ister. Aynı işlem çerçevesinde kavramların tekrarlanmaması gerekir.
- Öğrenci, 6 boş alanı doldurduğu an BİNGO diye bağırır ve elini kaldırır.
- 2-3 öğrenci tarafından BİNGO'nun sunumu yapılır.

İçindekiler:

Seçimler ve
Toplumdaki
Demokratik süreçler

İkinci Ders

Öğrenim Amaçları:

- Seçimler ve toplumdaki demokratik süreçler arasındaki farklılıkların anlaşılması.

Öğrenim Sonuçları:

- Siyasi partiler sayesinde vatandaşların kendi değişik çıkarlarını dile getirdiklerini açıklar
- Demokratik seçimler ve kendi çevresindeki çoğunluk kararlarına karşı saygı duyar.

Gerekli Malzemeler:

Grup tartışması, Belirli bir formata istinaden tartışma, Yaşıt notlandırılması

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Kağıt, Kalem, Çalışma Listesi 5.4.A, Çalışma Listesi 5.4.B

Ders Giriş Kısmı

(10 Dk.)

Öğretmen siyasi çoğulculuk, siyasi partiler, seçimlere katılmak husularını açıklamakla birlikte her vatandaşın seçimlere katılma hakkını ve belirli siyasi partinin programı konusunda karar almalarını da dile getirir.

Öğretmen Soru Yöneltilir:

Aşağıdaki listeye göz atın ve size göre kimler siyasi parti kurabilir ile kimler oy verme hakkına sahiptir hususuna karar verin:

	KIMLER SİYASİ PARTİ KURABİLİR	KIMLER OY VERME HAKKINA SAHİP OLABİLİR
Erkekler		
Kadınlar		
Suçlular		
21 yaş altı kişiler		
90 yaş üstü kişiler		
İlkokul mezunu olmayan kişiler		

Öğretmen, alınan cevaplara istinaden bir tartışma ortamı başlatır. Sonuç ise, tüm anılan grupların parti kurabilecekleri ve aynı zamanda oy kullanabilecekleri doğrultusunda olmalıdır.

Ders Ana Kısmı

(25 Dk.)

“Oy Kullanma Zorunlu Olma(ma)lıdır” Konusu Üzerine Tartışma Başlatılır

Öğrenciler üç gruba ayrılır. Gruplardan biri “seçimlerin zorunlu olması ve her vatandaşın oy kullanmak zorunda olması gerektiği” (**Çalışma Listesi 5.2 A** verilir), diğeri ise “seçimlerin zorunlu olmaması ve her vatandaşın vatandaşlık görevinin bu olduğunu” (**Çalışma Listesi 5.2 A** verilir) savunmalıdır.

İlk iki grup bağımsız bir şekilde çalışarak kendi tezleriyle ilgili deliller ortaya koyar. Bundan sonra, kendi tezlerinden hareketle kendi tavırlarını savunacak olan temsilciler seçer (hazırlık 10 dakika). Bu süre zarfında üçüncü grup tartışmanın teknik kısmını hazırlayarak puanlama şekli hakkında fikir üretir (puan basamağı). Bu tartışmanın bir galibi olacaktır fakat tezlerin herhangi birinin yanlış olduğu anlamı yüklenmez. Tartışmanın asıl amacı öğrencilerde eleştirel düşünce şeklinin, kendi kişisel tavrının oluşturulmasının, farklı bir düşünceye karşı saygı duyulmasının ve sivil davranışın oluşturulmasının teşvik edilmesidir.

Tartışma Ekipleri:

Ekip “A” (Oy kullanmak zorunlu olmalıdır)

Ekip “B” (Oy kullanmak zorunlu olmamalıdır)

Bahse konu çalışmanın sonunda üçüncü grup daha doğrusu hakimler grubu tarafından seçimler uygulanır ve tartışma galibi belirlenir.

Öğretmen, öğrencilere daha öncesinden sunmamak şartıyla asıl ekibin ve buna karşı çıkan ekibin potansiyel argümanlarını elinde bulundurması gerekir. Bunun asıl amacınların bağımsız bir şekilde argüman oluşturma becerisini elde etmeleridir. Öte yandan öğretmen, öğrencilerde bunu yapamama durumu hissettiği zaman aynı hususta destek sağlayabilir.

Ekip A:

Oy Kullanmak Zorunlu Olmalıdır

1. Karar Alma Sürecinde Vatandaşların Siyasi Katılımı Artırılır

Oy kullanma hakkına sahip olan vatandaşlar, bir ülkede düzenlenmekte olan herhangi bir seçim şeklinde bağımsız bir şekilde çıkıp kendi oyunu kullanmalıdır. Bununla birlikte onlar, karar alma süreçlerine ve karar alma politikalarına dahil edilmiş olacaktır. Oy kullanmamaları durumunda vatandaşlara bir ceza kesileceklerini düşündükleri zaman onlar, seçimlerin uygulanması süreçlerini daha fazla ciddiye alacak ve oy kullanabilecekleri ve kendilerine önerilen siyasi programlardan birini seçmiş olacaklardır.

İnsanlar, demokraside oy kullanma hakkının elde edilmesi üzere tarihin modern sürecinin tamamında çok fazla emekler sarfetmiştir. Bir önceki yüzyıldan bir örnek verilecekse, vatandaşların oldukça azami sayısı, bu hakkın elde edilmesi ve bu konuda savaşılmaması için çok çaba sarfedilmiştir. Onların bu gayretlerine karşı saygı duymamız gerekir, dolayısıyla oyumuzu kullanmak şarttır.

2. Partilerin Siyasi Ajanda Çıkarlarının Sayısı Artar

Zorunlu oy kullanma modeli, tüm vatandaşların seçim gününde seçim sandıklarına gitmeleri ve oy kullanmayı gerektirdiğinden dolayı iktidar olabilmek için savaşılan siyasi aktörler, daha öncelerinde göz ardı edilen tüm vatandaş çıkarlarını içerecek olan siyasi programlar hazırlamak zorunda ve çok fazla dikkatli olmakla yükümlüdürler (en fazla azınlık gruplar ve marjinal gruplar). Bu model sayesinde siyasi partiler de çoğunluk çıkarları ve özellikle azınlıkları ilgilendiren konularda daha çok ilgi göstermiş olacaklardır.

3. Seçilen İktidarın Meşrulaştırılması Artar

Ülkeler, belirli bir tip seçimlerin başarılı olabilmeleri adına kullanılan oylar hususundaki oranları genellikle yüksek tutarlar ve bunlar çoğu zaman elde edilemeyebilir. Vatandaşların oy kullanacağı süreç çerçevesinde zorunlu olan oy kullanma işleminden ve daha büyük bilgilendirilme şekline dolayısıyla iktidarı elde etme tarafında bulunan siyasi aktörlerin meşruiyetinin daha yüksek olması beklenir. Siyasi partiler, vatandaşların büyük bir çoğunluğunun çıkarlarını temsil etmek zorundadır.

Ekip B:

Oy Kullanmanın Zorunlu Olmamasıdır

1. Seçimlere Katılmama Durumu Bir Tavrı Temsil Eder ve Siyasi Partilere Karşı Memnuniyetsizliği ve Tepkiyi Gösterir

Vatandaşlar kendi temsilcilerini seçerken, toplumda belirli değişikliklerin yaşanması amacıyla bazı hususların değişmesi beklentisine girerler. Onların talepleri ve beklentileri eğer yerine getirilmiyorsa o zaman vatandaşlar, siyasileri desteklememeye kalkışır. Böylelikle sıradaki seçimlerde oy kullanmama hakkını ortaya koyarlar. Bu hareket, vatandaşlara bağlı olan siyasetçilere yönelik yüksek bir memnuniyeti gösteren oldukça güçlü bir harekettir. Bu hareket sayesinde vatandaşlar tepkilerini göstermekle birlikte siyasi temsilcilerin sorumsuz davranışlarını da eleştirir.

2. Seçimlerde Açık Listelerin Yer Almaması (siyasi parti veya aday listesi yanı sıra söz konusu listeden bir adayın seçilmesi de mümkündür)

Siyasi sistemler genellikle seçimler kapsamındaki kapalı listeleri tanıtmak amacıyla oluşturulurlar. Böyle sistemlerde hiçbir siyasi partisi mensubu olmayan temsilcilerin seçilmesi söz konusu olamaz. Açık bir şekilde oy kullanma sistemleri kapsamında vatandaşlar, desteklemek istedikleri tek bir adaya oy verebilirler, dolayısıyla ondan önce bir siyasi partiye oy kullanmadan bunu yapabilir. Bu şekilde hareket edildiği zaman farklı siyasi parti temsilcileri de ortaya çıkar.

3. Oy Kullanma veya Kullanmama Vatandaşın Meşru Hakkı

Kendisine ait olan hakkın yerine getirilmesi doğrultusunda her vatandaşın oy kullanma hakkı kendi meşru hakkıdır. Bu özgürlük sayesinde vatandaşın kendisi bu hakkı kullanıp kullanmayacağına karar vererek seçimlere çıkar ve oy kullanır ya da kullanmaz. Dünyanın çok büyük bir kısmında daha doğrusu birçok ülkede oy kullanma işlemi zorunlu değildir. Bundan dolayı, vatandaşın oy kullanıp kullanmama hakkı tamamen kendine ait olan bir haktır.

Yansıma ve Değerlendirme Tartışması (5 dk)

Öğretmen, tartışma süresi ve bu gibi toplumsal soruların önemiyle ilgili bir konuşma başlatır. Öğrencileri de dahil edecek şekilde, herkesin aynı sonuçlara varmasının aslında mümkün olamayacağını fakat özellikle ispatlarla ortaya koyulacak olan diğerinin düşüncesine de saygılı olmamız gerektiğinin altını çizer. Bundan dolayı çoğu zaman belirli bir soruyla ilgili tavrı anlayabilmek adına tam olarak katılmama durumundaysak bile "diğeri" yerine konmamız konumunun oldukça faydalı olacağını ifade eder. .

Çalışma Listesi 5.4-A

Bir demokrasi sınırları içerisinde oy kullanma durumu vatandaşlık görevinin (vatandaşın oy kullanmasının zorunlu olmamasıyla birlikte faydalı olabileceğini belirterek) yanı sıra yasal sorumluluk (vatandaş oy kullanmak zorundadır ve eğer bunu yerine getirmezse ona yönelik bir takım cezalarla karşı karşıya kalabilir) olarak karşımıza çıkar. Bizim ülkemizde oy kullanma işlemi **vatandaşlık görevidir** fakat aynı öyle **vatandaşlık görevi** olan diğer dünya ülkeleri (Avustralya, Belçika, Yunanistan, Lüksemburg...) de mevcuttur.

Sizin grubunuzun (Ekip "A") **oy verme işleminin zorunlu olduğunu savunma (daha doğrusu yasal zorunluluk)** görevi vardır.

Sizin tezinizi savunmak amacıyla argümanları ortaya koymak adına toplam 10 dakikanız mevcuttur. Diğer grupta yer alan kişilerin potansiyel argümanlarını ortaya koyabilmeleri adına fikir yürütünüz. Bu şekilde karşıt argümanları ve düşünceleri de görme fırsatını elde edeceksiniz.

Argümanlar:

Sizin grubunuzda yer alan ve sizin tezinizi savunacak olan üç temsilci seçtikten sonra hangisi hangi argümanları hangi şekilde ortaya koyacaklarını konuşunuz. Bunu yaparken, tartışma süresince zamanlama açısından aşağıda yer alan formatı göz önünde bulundurunuz:

Tartışma Formatı:

Tartışma timlerine ilişkin zaman sınırlaması – tartışma toplamda 16 dakika sürmeli, şu formatta olmalı:

- ➔ A timi kendi tezini delillerle destekleyerek savunur (1 dakika)
- ➔ B timi kendi tezini delillerle destekleyerek savunur (1 dakika)
- ➔ A timi yeni deliller sunar ve B timinin bir önceki delillerine cevap verir (2 dakika)
- ➔ B timi yeni deliller sunar ve A timinin bir önceki delillerine cevap verir (2 dakika)
- ➔ A timi tüm tartışmanın özetini çıkarır ve tezin ana fikrini belirtir (2 dakika)
- ➔ B timi tüm tartışmanın özetini çıkarır ve tezin ana fikrini belirtir (2 dakika).

Çalışma Listesi 5.4-B

Bir demokrasi sınırları içerisinde oy kullanma durumu vatandaşlık görevinin (vatandaşın oy kullanmasının zorunlu olmamasıyla birlikte faydalı olabileceğini belirterek) yanı sıra yasal sorumluluk (vatandaş oy kullanmak zorundadır ve eğer bunu yerine getirmezse ona yönelik bir takım cezalarla karşı karşıya kalabilir) olarak karşımıza çıkar. Bizim ülkemizde oy kullanma işlemi **vatandaşlık görevidir** fakat aynı öyle **vatandaşlık görevi** olan diğer dünya ülkeleri (Avustralya, Belçika, Yunanistan, Lüksemburg...) de mevcuttur.

Sizin grubunuzun (Ekip "B") **oy verme işleminin zorunlu olmadığını savunma (daha doğrusu sadece yasal zorunluluk)** görevi vardır.

Sizin tezinizi savunmak amacıyla argümanları ortaya koymak adına toplam 10 dakikanız mevcuttur. Diğer grupta yer alan kişilerin potansiyel argümanlarını ortaya koyabilmeleri adına fikir yürütünüz. Bu şekilde karşıt argümanları ve düşünceleri de görme fırsatını elde edeceksiniz.

Argümanlar:

.....

.....

Sizin grubunuzda yer alan ve sizin tezinizi savunacak olan üç temsilci seçtikten sonra hangisi hangi argümanları hangi şekilde ortaya koyacaklarını konuşunuz. Bunu yaparken, tartışma süresince zamanlama açısından aşağıda yer alan formatı göz önünde bulundurunuz:

Tartışma Formatı:

Tartışma timlerine ilişkin zaman sınırlaması – tartışma toplamda 16 dakika sürmeli, şu formatta olmalı:

- A timi kendi tezini delillerle destekleyerek savunur (1 dakika)
- B timi kendi tezini delillerle destekleyerek savunur (1 dakika)
- A timi yeni deliller sunar ve B timinin bir önceki delillerine cevap verir (2 dakika)
- B timi yeni deliller sunar ve A timinin bir önceki delillerine cevap verir (2 dakika)
- A timi tüm tartışmanın özetini çıkarır ve tezin ana fikrini belirtir (2 dakika)
- B timi tüm tartışmanın özetini çıkarır ve tezin ana fikrini belirtir (2 dakika).

İçindekiler:

Vatandaşlar
rolündeki
Devlet ve Kamu
İdaresi

Oğrenim Amaçları:

- Devlet ve kamu idaresinin fonksiyonlarını ve sorumluluklarını açıklamak;

Oğrenim Sonuçları:

- Devlet ve kamu idaresinin fonksiyonları ve sorumlulukları arasında kıyaslama yapar ve somut durumlardaki farklılıkları ortaya koyar;

Gerekli Malzemeler:

Kağıt, Kalem, Çalışma Listesi 5.5.

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Gruplarla çalışma, çiftlerle çalışma, tartışma

Ders Giriş Kısmı

(15 Dk.)

Öğrenciler gruplara ayrılır ve her grup aldığı, ve devamda belirtilen hizmetler ile ilgili düşünmelidir: çöp ve yolların temizlenmesi, toplu taşımının kullanılması, okula gitmek, aile hekimine görünme ve yangın söndürme.

Her grup şu soruları cevaplamalıdır:

- 1) Hizmeti kim veriyor?
- 2) Hizmetten faydalanan kimdir?
- 3) Temizlik görevlileri, şoförler, makinistleri, öğretmenleri, doktorları ve itfaiyecileri kim işe alıyor?
- 4) Eğer bu insanlar işe gitmezse neler olur?

Devamında öğretmen sorularla ilgili tartışma başlatır ve şu sonuçların alınması gerekir:

- 1) Hizmetleri veren devlettir.
- 2) Hizmetlerden yararlananlar tüm vatandaşlardır.
- 3) Temizlik görevlileri, şoförler, makinistleri, öğretmenleri ve doktorları işe alan devlettir.
- 4) Öğretmen, bu çalışanların çalışmaması durumunda vatandaş olarak çok zor olacağı ve normal faaliyet gösteremeyeceğimizi anlatmalı. Örnek: çöp toplanmayacak ve yaşadığımız çevre kirli olacak, yangın çıkması durumunda haber verecek bir yer olmayacak vb.

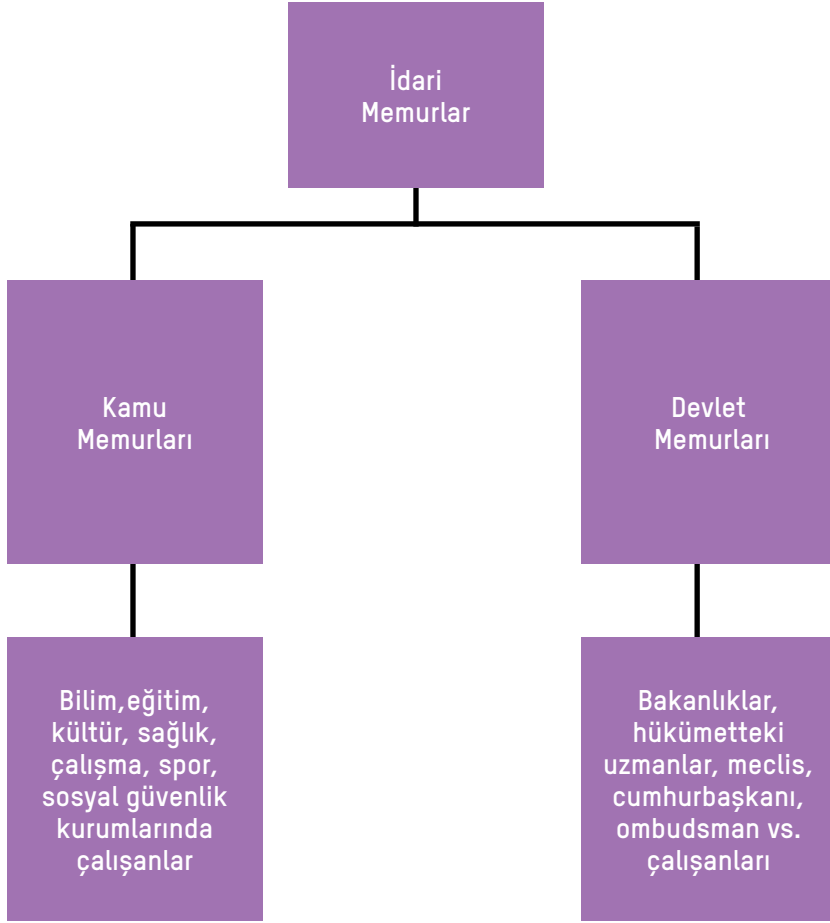
Ders Ana Kısmı

(15 Dk.)

Gelişmiş ülkelerde yaşayan vatandaşlar devletten kendilerine daha büyük hizmetler verilmesini bekler. Bu hizmetler arasında içme suyu, enerji, yolların yeni tutulması, kaliteli eğitim, sağlık, güvenlik, vatandaşların haklarının savunulması gibi hususlar yer alır. Bizler ne kadar daha fazla hizmet bekliyorsak, bu sorulara yanıt verebilecek olan kişilerin o kadar daha fazla sayıda olmaları gerekir.

En basit haliyle yorumlanacak olursa kamu yönetimi, vatandaşların hizmet aldığı ve kanunlara istinaden kendilerine düşen tüm hakların gerçekleştirilmesi anlamında tüm devlet kurumlarını içine kapsayan bir bütündür.

- 1) **Kamu pesoneli, vatandaşları hizmeti, iş dünyasını, sivil toplumu ve bu gibi çalışmaları idare eden ve kamuda görevli olan kişilerdir. Bunlar, devlet ve kamu çalışanları adı altında bilinirler.**
- 2) **Devlet memurları, devlet, yerel yönetimler ve bakanlıklar, bakanlık bünyesinde çalışan kurumlar, hükümet, meclis, cumhurbaşkanı, ombudsman, yerel yönetimlerdeki uzman kişiler gibi çalışmaları yerine getirenlerdir.**
- 3) **Kamu personelleri, eğitim, bilim, sağlık, kültür, çalışma, sosyal güvenlik ve çocukların korunması, spor gibi alanlarda faaliyet gösteren kurumlarda çalışanlardır. Bunlar ajans, fonlar, kamu kurumları ve kamu şirketleri şeklindedir.**

Yansıma ve Değerlendirme (10 dk.)

Öğrenciler çiftler şeklinde çalışır ve her çift Çalışma Listesi 5.5'te yer alan alıştırmayı hazırlaması gerekir. Daha doğrusu her çift, aşağıda yer alan tabeladaki kurumları en uygun hizmetlerle bağdaştırması gerekir. Öğretmen tarafından yönlendirilen öğrenciler daha önceki dönemlerde tecrübe edindikleri diğer kurumlarla alakalı örnekler sunma hakkına sahiptir.

Çalışma Listesi 5.5

KURUM	HİZMET
Okul	Hava kalitesinin kontrol edilmesi
Hastane	Kitap kiralama
Polis	Aşı alma
Tiyatro	Kesir öğrenme
İstatistik kurumu	Pasaport çıkartma
Kütüphane	Sayım
Çevre müfettişliği	Hak ihlali ile ilgili başvuruda bulunma
Ombudsman	Oyun izleme

Konu

6

VATANDAŞ VE AVRUPA

İçindekiler:

Avrupa
Birliği (AB)

Oğrenim Amaçları:

- ➔ AB işlevselliğinin, yapısının ve amaçlarının açıklanması.

Öğrenim Sonuçları:

- ➔ AB kurumları üzerine analiz yaparak, onların yetkilerini değerlendirenok öğrenci, AB işlevselliğini açıklar;

Gerekli Malzemeler:

Kağıt, Keçeli Kalem, Çalışma Listesi 6.1, Çalışma Listesi 6.2

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Teknik: BÖİÖ (Biliyorum-Öğrenmek İstiyorum-Öğredim), Guruplarla Çalışma (düşünce haritalarının hazırlanması), Gurup Tartışması, Öz Değerlendirme

Ders Giriş Kısmı

(10 Dk.)

Avrupa Birliği işlevselliği ile ilgili öğrencilerde bir ön bilginin olup olmadığını gözlemek amacıyla öğretmen kendi dersini, yazı tahtasına BÖİÖ (Biliyorum-Öğrenmek İstiyorum-Öğredim) tabelası ekler. Herşeyden önce AB hakkında ne bildiklerini, ne bilmek istediklerini söylemek üzere öğrencilerden cevaplar bekler. En son sütunda yer alan Ne Öğrendim kısmının ise dersin sonuna kadar doldurulması beklenir.

AB İLE İLGİLİ NE BİLİYORUM?	BİLMEK İSTEDİĞİM NEDİR?	NE ÖĞRENDİM?

Ders Ana Kısmı

(25 Dk.)

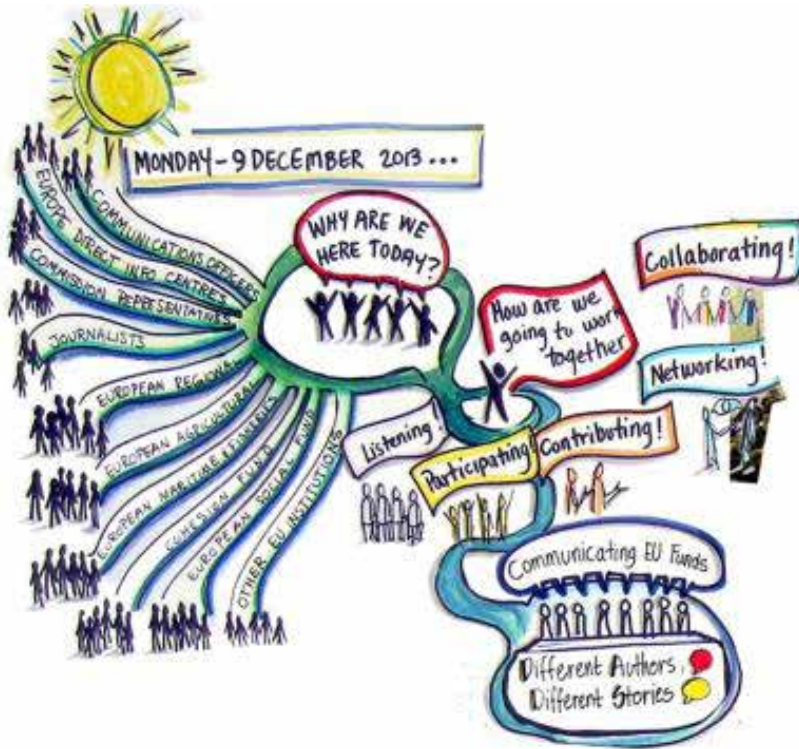
Avrupa Birliği kurulunun çalışma sisteminin algılanması biraz daha karmaşık bir durumdur ve yapılan araştırmalar, Avrupa Birliği'ne üye ülkelerde yaşayan vatandaşların bile büyük bir çoğunluğunun AB'nin hangi şekilde çalıştığını bilmediklerini gösterir. O zaman bizim gençlerimiz söz konusu karmaşık prosedürleri anlayabilmek için neden o kadar çaba sarfetsin? Sebebi şu; Avrupa vatandaşı olabilmek sadece Avrupa Birliği'nde mevcut bulunan değerlerin benimsenmesi anlamına gelmez. Onların yanı sıra, aynısının çalışma şeklinin tanınması ve özellikle kararlar alma kısmının iyi bilinmesi gerekir.

Avrupa Birliği bünyesinde farklı kurum ve kuruluşlar mevcuttur. Fakat bunların arasından sadece beş tanesi kurum olarak adlandırılmış ve en önemli yere konmuştur. Bunlar şu şekildedir: Avrupa Konseyi, Avrupa Parlamentosu, AB Konseyi (Bakanlar Konseyi), Avrupa Komisyonu ve Avrupa Birliği Adalet Divanı.

Faaliyet: **Avrupa Birliği** **kurumlarının** **grafiksel** **gösterilmesi**

AB'nin kilit kurumları arasında yer alan beşinden birini içeren çalışma listesinden birer nüsha, her öğrenciye verilir. (alışma Listesi No. 6.1). Onu okuması üzerine öğrenciye 2-3 dakika süre verildikten sonra kendilerine de aynı kurum düşmüş olan diğer öğrencilerle bir araya gelerek, kurumun tanıtılması, onun işlevselliğinin anlatılması gibi ayrıntıları içeren grafiksel gösterim hazırlanmalıdır. Bu alışmalar yapılırken şemalar, düşünce haritaları, çizimler gibi malzemelerin kullanılması mümkündür. Bu alışmalar yürütülürken sadece kendilerine sunulan bilgilerle yetinilmemesi gerekir, aksine onlar araştırmalı (internete erişim imkanı var ise) veya daha öncesinden kendilerinde olan bilgilerin eklenmesi de mümkündür.

Öğrencilere rnek teşkil edebilecek bira grafiksel örnek gösterilebilir.

By Henry Tsi, Bazan Centre Asia

Grafiksel gösterimi hazırlamak üzere her guruba 15 dakika verilir. Hazırlanmış olan çalışma diğer öğrencilere de tanıtılır.

Tartışma ve Sonuç

Öğretmen, öğrencilerin sunum sırasında vermiş oldukları bilgileri toplarlar ve soru yöneltmeye başlar:

- ➔ Size göre Avrupa Birliği'nin neden bu kadar farklı kurumları vardır?

Her kurum kendi işlevselliğini yerine getirmekle birlikte onların her biri uluslararası işbirliği çalışmaları yapmak ve uluslararası işlevselliği kontrol etmek görevine sahip oldukları kararına varır.

Yansıma ve değerlendirme Faaliyeti (5 Dk)

Her öğrenciye, AB kurumlarının her birine ait sorumluluk ve işlevsellik hususlarını içeren soru formu verilir. İlk önce bunu doldurması gerekir, ondan sonra da kendi arkadaşlarından biriyle bunu paylaşmalı veya kıyaslamalıdır. Farklı cevapları bulunan sorular ile ilgili olarak en uygun cevabın hangisinin olduğuna ortak bir şekilde karar verilmelidir. Bundan sonra ise öğretmen, soruların doğru cevaplarını sunmuş olur.

Dersin giriş kısmında verilen tabelanın son kısmı da aynı zamanda doldurulmuş olur (Ne Öğrendim).

Yansıma Soru Formu – Cevaplarla Doldurulmuş Olan Tabela

Kim	Avrupa Konseyi	Avrupa Parlamentosu	AB Konseyi (Bakanlar Konseyi)	Avrupa Komisyonu	Avrupa Birliği Adalet Divanı
AB yasalarına ilişkin tekliflerde bulunur				X	
Ги одобрува законите на ЕУ			X		
(Sadece) Tek bir üyeden oluşur / AB ülkesi üyesine göre				X	
AB vatandaşları tarafından seçilir		X			
Vatandaşlık çıkarlarını temsil eder		X			
AB ülke çıkarlarını temsil eder/ onların hükümetlerini			X		
AB yasalarının yorumlanması üzerine kararlar alır					X
AB genel siyasi yönelimlerini tanımlar	X				
AB adaletine karşı saygı duyulmasını sağlar					X

Çalışma Listesi 6.1

1. Avrupa Konseyi: Avrupa Birliği'nin En Üst Kurumu

Avrupa Konseyi, kendi başkanı ile birlikte tüm AB üye ülkeler ve hükümetler başkanlarından (cumhurbaşkanı ve / veya başbakan) oluşan bir kuruldur. Söz konusu kurul, AB küresel politikaları ile kaydedilen gelişmeleri değerlendirmek üzere yılda dört sefer bir araya gelir. Avrupa Birliği'ne ilişkin karar alma hususunda en yüksek makam olan Avrupa Konseyi'nin toplantıları genellikle "zirveler" olarak adlandırılır.

2. Avrupa Parlamentosu: Halkın Sesi

Avrupa Parlamentosu, Avrupa Birliği vatandaşlarının oy kullandığı ve Avrupa Birliği vatandaşlarına ait çıkarların temsil edildiği bir kuruldur. Söz konusu kurul, AB faaliyetlerini gözlemleyerek Avrupa Konseyi ile birlikte AB yasalarını onaylar. Avrupa Parlamentosu seçimleri her beş yılda bir sefer düzenlenir ve seçmen olarak kaydı bulunan her AB vatandaşı oy kullanma hakkına sahiptir.

Avrupa Parlamentosu'nun üç merkezi bulunur: Brüksel, Lüksemburg ve Strazburg. Lüksemburg, idari ofislerin bulunduğu yerdir. Parlamentaoya ait bütün toplantılar ise Strazburg'da veya Brüksel'de gerçekleşir.

3. Avrupa Birliği Konseyi: Üye Ülkelerin Sesi

Avrupa Birliği Konseyi, Avrupa Parlamentosu'yla birlikte AB'ye ilişkin kararları alma hususunda kilit bir kurumdur. İlk başlarda "Bakanlar Konseyi" olarak bilinirdi fakat şimdi kısacası "Kurul" olarak adlandırılır. Adından da anlaşılacağı üzere bahse konu Konsey bünyesine her üye ülke bir bakanıyla katılır. Bakanlar toplantısı kapsamında konuşulacak hususlara bağlı olacak şekilde hangi üye ülkeden hangi bakanın katılacağına duruma göre karar verilir (Örneğin: Eğer konuşulacak olan konu tarım ile alakalıysa o zaman o toplantıya tarım bakanlarının katılmasına karar verilir).

Rotasyona göre daha doğrusu her üye ülkenin altı aylık başkanlık hakkı bulunmakla birlikte söz konusu Konsey başkanlığı her altı ayda bir değişir.

4. Avrupa Komisyonu: Ortak Çıkarlar Tanıtıcısı

Avrupa Komisyonu bir bütün olarak AB'nin çıkarlarını temsil etmek ve tanıtmak amacıyla siyasi anlamda bağımsız bir kurum olarak faaliyet gösterir. AB kurumsal sistem çerçevesinde önder bir kurulu temsil eder: yasal düzenlemeleri, hareket etme politikaları ve programları önerir ve aynı zamanda Parlamento ile Konsey kararlarının uygulanmasından sorumludur. Söz konusu Komisyon her üye ülkeden birer kişi olacak şekilde 28 temsilciden oluşur. Avrupa Komisyonu'nun her temsilcisi, bahsekonu Komisyon dairelerinden biri için yetkilidir (Örneğin: Genişleme işlerine yönelik genişlemeden sorumlu bir temsilci mevcuttur veya çevre işlerine yönelik çevreden sorumlu bir temsilci vardır). Bunun görev süresi 5 yıldır.

5. Avrupa Birliği Adalet Divanı: Yasaların Uygulanması

Merkezi Lüksemburg'da bulunan Avrupa Birliği Adalet Divanı toplam 28 hakimden oluşmaktadır (her üye ülkeden birer hakim olacak şekilde). Söz konusu hakimler üye ülkelerin hükümetleri tarafından atanır fakat hakimlerin tamamı bağımsızdır ve her birinin görev süresi 6'şar yıldır. Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın ana görevi, AB hukukuna saygı duymak ve AB anlaşmalarını uygulamak ile en doğru şekilde yorumlamaktır.

Çalışma Listesi 6.2

Yansıma Soru Formu

Aşağıda yer alan her dokuz soruya ilişkin doğru sütuna "✓" işareti ekleyiniz.

Kim	Avrupa Konseyi	Avrupa Parlamentosu	AB Konseyi (Bakanlar Konseyi)	Avrupa Komisyonu	Avrupa Birliği Adalet Divanı
AB yasalarına ilişkin tekliflerde bulunur					
AB yasalarını onaylar					
(Sadece) Tek bir üyeden oluşur / AB ülkesi üyesine göre					
AB vatandaşları tarafından seçilir					
Vatandaşlık çıkarlarını temsil eder					
AB ülke çıkarlarını temsil eder/ onların hükümetlerini					
AB yasalarının yorumlanması üzerine kararlar alır					
AB genel siyasi yönelimlerini tanımlar					
AB adaletine karşı saygı duyulmasını sağlar					

İçindekiler:

Avrupa
Birliği'nde
Kuzey
Makedonya
Cumhuriyeti

Birinci Ders

Oğrenim Amaçları:

- Makedonya Cumhuriyeti ile AB Arasındaki İlişkilerin Açıklanması
- Makedonya Cumhuriyeti ile AB Arasında Mevcut Bulunan Farklı Alanlardaki İlişkilerin Açıklanması.

Öğrenim Sonuçları:

- KMC ile AB Arasındaki İlişkileri Açıklar.
- AB'ye Dahil Olabilmek İçin Yerine Getirilmesi Gereken Şartların Bir Kısımının Tanımlanmasını Yapar.

Gerekli Malzemeler:

Kağıt, Kalem, alışma Listesi 6.3

Metodlar, Teknikler ve alışma Formları:

Grup Tartışması, Gruplarla alışma (Araştırma), Bağımsız alışma

Ders Giriş Kısmı

(10 Dk.)

Öğretmen her öğrenciye birer boş kağıt vererek şu soruyla ilgili kendilerinden cevap almak ister: Neden kendimi Avrupalı hissediyorum? Her öğrenci cevabını yazdıktan sonra öğretmen kağıtları bir kaba / kutuya toplar. Öğrencilerden bir tanesi kutudan birkaç cevap "seçer" ve onları yüksek sesle okumaya başlar. Öğrencilerin vermiş olduğu cevaplardan hareketle kısa bir tartışma ortamı oluşturulur. Bu tartışmada Avrupa kültürel kimliğin potansiyelleri doğrultusunda olmalıdır.

Yönlendirme soruları:

- **Kendinizi Avrupa vatandaşı olarak hissetmenizin sebebi nedir? (Örneğin: öğrenci değişimi, Avrupa ülkelerine gerçekleştirilen ziyaretler, Avrupa filmlerinin seyredilmesi, Avrupa yazarlarına ait kitapların okunması)**
- **Henüz AB üyesi olmayan ülkelerde, "Avrupa vatandaşı" olabilme hissinin hangi şekilde geliştirilebileceğini düşünüyorsunuz?**

Ders Ana Kısmı

(25 Dk.)

Avrupa Birliği (AB), Avrupa Kıtası'nda yer alan ülkelerin siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda ortak çıkarların gerçekleştirilmesi amacıyla bir araya gelmelerinden oluşan bir birliktir. Avrupa Birliği bir devlet değildir. Üye ülkeler olarak bilinen Avrupa devletlerinden oluşan özel bir ortaklıktır. 2019 yılına kadar Avrupa Birliği'ne 29 üye dahil olmuştur.

Üyeliğe ilişkin olarak demokratik, siyasi ve ekonomi kriterlerini yerine getiren tüm Avrupa devletlerine Avrupa Birliği'nin kapıları açıktır. Yeni üye ülkenin dahil edilmesi anlaşmaları, tüm üye ülkeler tarafından tek sesle onaylanmalıdır. AB'nin her yeni genişlemesinin öncesinde birlik, kendi bünyesindeki kuruluşların başarılı bir şekilde faaliyet gösterebilmeleri amacıyla yeni üye / üyeler alma kapasitesi hususunu değerlendirmeden geçirmelidir. AB'nin genişlemesi, Avrupa'daki demokrasi ve güvenliğin istikrarı anlamına gelir. Öte yandan, bahse konu Kıta içerisinde ekonomi ve ticari potansiyelin de artması söz konusu olur.

Faaliyet: Araştırma

Öğrenciler, yapılan araştırma çerçevesinde daha önce öğrenmiş olduklarını kullanmakla birlikte internet üzerinden de araştırma yaparlar. Okul içinde internete erişimin bulunmaması durumunda öğretmen, her gruba bu doğrultuda malzemeler verir. Öğrenciler 3 gruba ayrılır ve bu gruplardan her birine aşağıda yer alan ödevlerden birer tanesi teslim edilir:

Birinci Grubun Ödevi: AB üyelik şartlarının tanımlanması

İkinci Grubun Ödevi: Kuzey Makedonya Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği arasındaki işbirliği

Üçüncü Grubun Ödevi: Avrupa Birliği üyeliğinin getirileri ve sorumlulukları

Gruplar, öğretmenin sürekli gözlemlemesi ve danışması üzerine çalışma yürütürler.

Araştırma, ev ödevi ve bir sonraki ders kapsamında yapılacak sunuma hazırlık şeklinde devam eder.

Ders Bitiş Kısmı

(10 Dk.)

Çalışma yansıması kısmında alıştırma içeren çalışma listelerini öğrencilere dağıtınız ve aynı alıştırmayı tamamlayabilmeleri için 5 dakika süre veriniz.

Onun sonrasında çalışma listesinde yer alan hususlara ilişkin kısa bir tartışma ortamı oluşturunuz.

Çalışma Listesi 6.3

Aşağıda yer alan dokuz sorudan her birine ilişkin işaretlemeyi kendi sütununa yapınız.

Devlet	AB'ye Dahil Olabilir	AB'ye Dahil Olamaz
Medya özgürlüğü olmayan		
İdam cezası uygulanan		
Vatandaşlarına hükümeti protesto etme hakkını sağlayan		
Parlamenter seçimleri süzenleyen		
Nesilden nesile geçen iktidar		
Siyasetin ordu tarafından belirlendiği ve askeri güç sayesinde içişlerine de müdahale edebilen iktidar		
Adli yargı kurumları tarafından kesin hüküm alınmadığı müddetçe insanların suçsuz oldukları iktidar		
Tek partinin olduğu ve sürekli iktidarda olduğu yönetim şekli		
Çoğunluğun karşı çıkması durumlarında bile azınlıkları koruyan iktidar		

İçindekiler:

Avrupa
Birliği'nde Kuzey
Makedonya
Cumhuriyeti

Birinci Ders

Öğrenim Amaçları:

- ➔ Makedonya Cumhuriyeti ile AB Arasındaki İlişkilerin Açıklanması
- ➔ Makedonya Cumhuriyeti ile AB Arasında Mevcut Bulunan Farklı Alanlardaki İlişkilerin Açıklanması.

Öğrenim Sonuçları:

- ➔ KMC ile AB Arasındaki İlişkileri Açıklar.
- ➔ AB'ye Dahil Olabilmek İçin Yerine Getirilmesi Gereken Şartların Bir Kısımının Tanımlanmasını Yapar.

Gerekli Malzemeler:

Kağıt, Kalemler.

Metodlar, Teknikler ve Çalışma Formları:

Grup Tartışması, Araştırma Neticelerinin Sunumu.

Ders Giriş Kısmı

(5-10 Dk.)

Ders, "Avrupa Biz Buyuz" veya "Avrupa Birliği Değerleri" konularında kısa tartişmalar yapılarak ders başlatılır.

Tartışma Yönlere:

"Farklılıklarda Bir Araya Gelme" ifadesini duydunuz mu? Bu mesaj Avrupa Birliği'nin mesajıdır ve Birlik değerlerinin bir kısmını temsil eder. Avrupa Birliği'nde yer alan tüm ölkeler kendi diline, költürüne ve geleneğine sahip olmanın yanı sıra, söz konusu Birlik'te yer alabilmek adına belirtilen tüm ortak değerleri paylaşır ve onlara saygılı olur. Tüm üye ölkeleri bir araya getiren tek unsur demokrasidir. Bu durum, sadece demokratik amaçlara doğru yürüyen ölkelerin Avrupa Birliği üyesi olabilir anlamını taşır. Bütün üye ölkeler için geçerli olan Avrupa Birliği'nin diğer değerleri şu şekilde sıralanabilir: insanlık onuru, özgürlük, eşitlik, hukuk hakimliği ve insan haklarına saygılı olma, azınlık gruplara ait olan vatandaşların da insan hakları unsurlarının dahil edilmeleri.

Ders Ana Kısmı

(20-25 Dk.)

Ev ödevi ve bir önceki ders kapsamında yapılan inceleme çalışmaları çerçevesinde hazırlananlarla ilgili sunum yapılır. Konular şu şekildedir:

GRUP 1: AB üyelik şartlarının tanımlanması

GRUP 2: Kuzey Makedonya Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği arasındaki işbirliği

GRUP 3: Avrupa Birliği üyeliğinin getirileri ve sorumlulukları

Sunumun ardından, sınıfta bulunan herkesi dahil edecek şekilde tartışma ortamı oluşturulur.

TARTIŞMA YÖNLERİ:

AB Üyelik Kriterleri:

Özgürlük, demokrasi, insan hakları ve temel özgürlükler ile hukukun hakimliği prensiplerine karşı saygı duyan her Avrupa ülkesi, Avrupa Birliği'ne başvurabilir.

- ➔ Üye olmak isteyen ülkenin demokrasisini, hukuk hakimiyetini, insan haklarını ve azınlıkların korunmasına saygı duyulmasını temin eden istikrarlı devlet kurumlarına sahip olması şarttır;
- ➔ Birlik kapsamında işlevsel piyasa ekonomisi ve rekabet baskılarıyla birlikte piyasaya güçlerinin mevcut olması;
- ➔ Birlik amaçlarının desteklenmesi hususunun dahil edilmesiyle birlikte AB üyelik sorumluluklarının üstlenilmesi becerileri;
- ➔ AB yasalarını uygulamaya alabilecek bir kamu yönetim sisteminin oluşturulması.

AB'ye Üye Olma Adımların (Kuzey Makedonya Cumhuriyeti)

- ➔ AB ile istikrar ve ortaklık anlaşması;
- ➔ Üyelik başvurusu ve adaylık durumu

Kuzey Makedonya Cumhuriyeti 2005 yılında Avrupa Birliği üyeliği yolunda aday ülke statüsünü elde etmiştir

- ➔ AB üyelik müzakerelerinin başlatılması için bir tavsiye almak

Avrupa Komisyonu tarafından temsil edilen tüm aday ülkeler üyeliği üzerine müzakere etmek;

- ➔ Avrupa Parlamentosu tarafından mutlak çoğunluk ile desteklenmek;

- Katılım sürecinde ortaklık: AB ekonomi gelişimini elde etmek amacıyla aday ülkelerin AB tarafından desteklenmeleri.

AB Üyeliğinden Elde Edilenler

- Avrupa'nın barışı ve birleşmesi;
- Özgürlük, güvenlik ve hukuk üstünlüğü;
- Ekonomik ve sosyal dayanışma;
- Avrupa kimliği ve farklılıkların benimsenmesi;
- İyi komşuluk ilişkileri;
- Karar alma aşamalarında istikrar sahibi kurumlar;
- Yenilikçilik, gelişim ve tek Avrupa piyasası politikaları;
- Çevrenin korunması ve sürdürülebilir kalkınma;
- Bölgesel destek, ortak tarım politikaları ve Avrupa toplumundaki eşitsizliklerin düzeltilmesi yolundaki sosyal boyutlar;
- Ekonomik ve parasal birlik;
- Daha kaliteli eğitim ve sağlık sistemi ile kültürel gelişim;
- Ortak güvenli ve dış siyaset.

Üyelik ve üyelik getirilerine ilişkin kriterlere istinaden **Avrupa Birliği üye ülkeler sorumlulukları** ortaya çıkar.

Ders Bitiş Kısmı

Yansıma ve Değerlendirme Faaliyeti (5 dk.)

Dersin sonunda öğrencilere aşağıdaki soruları yöneltiniz:

- Bu araştırmaya başlamadan önce Avrupa Birliği üyeliğine ilişkin adımlar ve üyeliğin kendisiyle ilgili mevcut olan kriterler hakkında neler biliyordunuz?
- Avrupa Birliği'ne üyelik sayesinde elde edilen getirilerle ilgili kendi bilgilerinizi geliştirdiniz mi?
- Kuzey Makedonya Cumhuriyeti hangi alanlarda AB ile işbirliği yapmalıdır?
- Daha iyi bir şekilde öğrenmenize / daha iyi beceriler elde etmenize yardımcı olan şey neydi?
- Araştırma kapsamında kendi şahsi tavırlarınızı inşa ettiniz mi? Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'nin Avrupa Birliği'ne dahil olması hususundaki düşünceleriniz nelerdir?

